

ФИНАНСИ

Евтиното евро стимулира бизнес активност на Стария континент

На стр. 5

ПРИЗВАНИЕ

Представяме Ви:
доц. Васил Червенков,
водещ съдов хирург

На стр. 19

Actavis

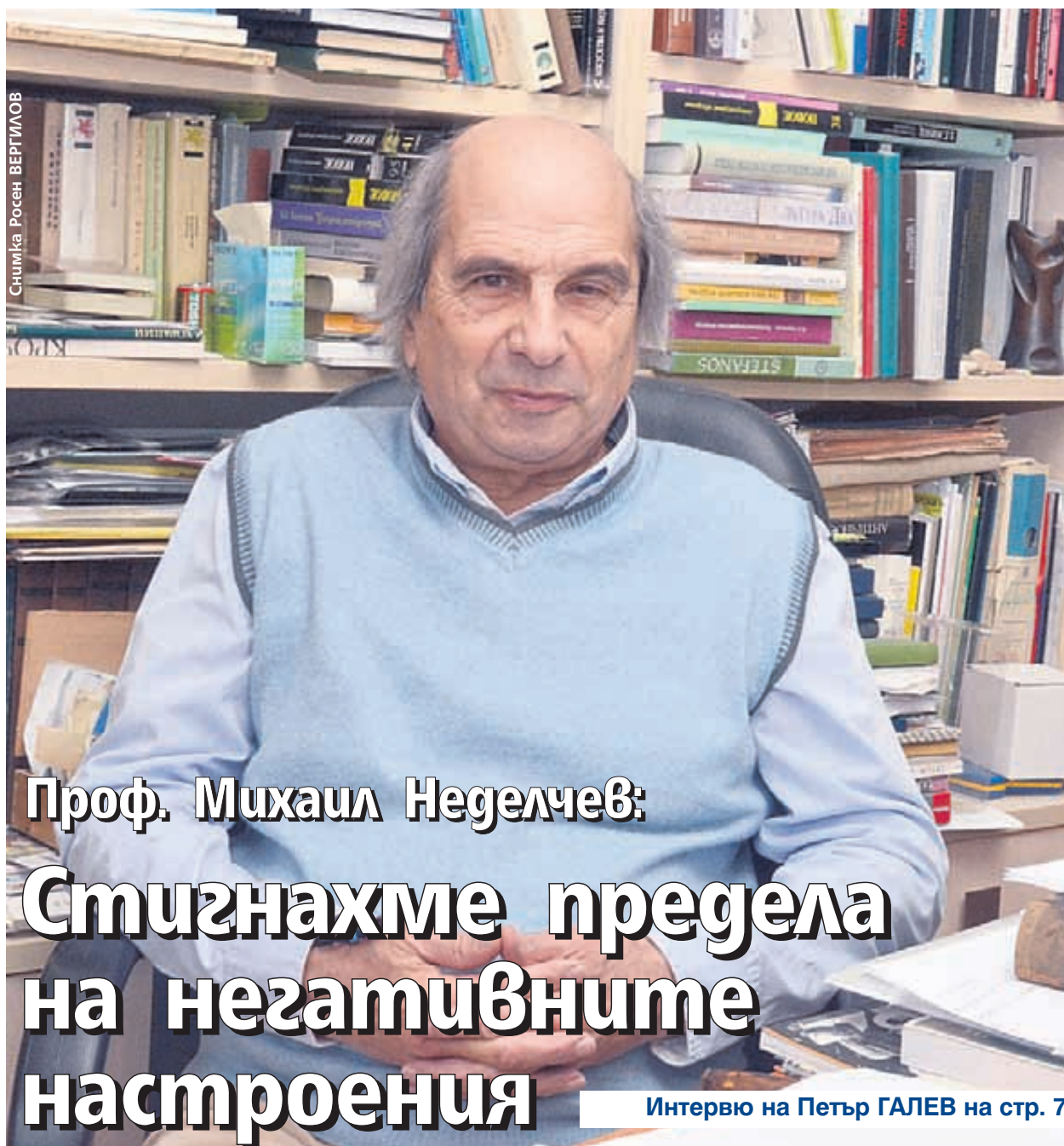
Първият национален безплатен седмичник

Брой 12 (139), 31 март - 6 април 2015 г. (год. III)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

www.jivotatdnes.bg

Разпространява се
безплатно

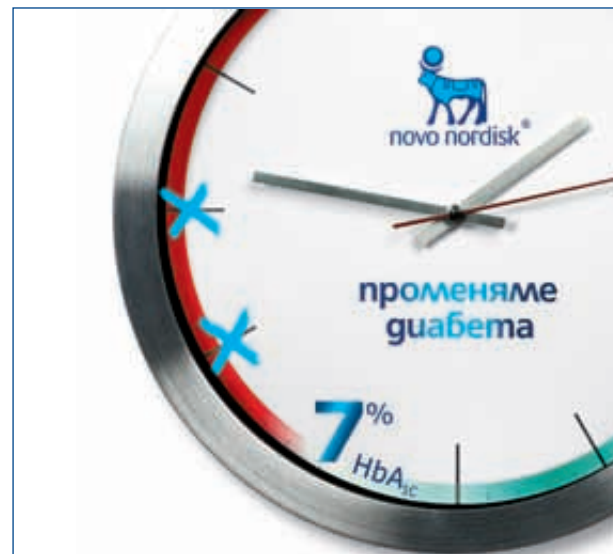

Снимка: Росен ВЕРГИЛОВ

Проф. Михаил Неделчев:

**Стигнахме предела
на негативните
настроения**

Интервю на Петър ГАЛЕВ на стр. 7

Гликираният хемоглобин (HbA_{1c}) е златен стандарт за оценка на лечението на захарния диабет и е критерий за дългосрочния му контрол. Той отразява средната кръвна захар през последните 2-3 месеца. За повечето пациенти целта е да постигнат и поддържат HbA_{1c} <7%, за да се намали рискът от съдови усложнения. Целта се индивидуализира в зависимост от продължителността на диабета, наличните сърдечносъдови и други съпътстващи заболявания и усложнения на диабета.

На стр. 20-21

**Законопроект увеличава
риска базови лекарства
да изчезнат от родните
аптеки**

На стр. 22

Вагинални капсули за локално приложение при:

- Вагинални инфекции от бактериален и микотичен произход
- Вирусни инфекции
- Трихомониаза
- Постигане на асептичност при гинекологични интервенции и раждане
- Предотвратяване на рецидиви на херпес симплекс 2

ECOPHARM Екофарм ЕООД, бул. "Черни Върх" №14, бл. 3, 1421 София
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс 02/ 963 15 61

Клиент на Пощенска банка спечели година без вноски по жилищен кредит

Изтеглени са първите печеливши в томболата на Пощенска банка - "Спечели година без жилищни вноски". На Здравко Ралчев (32 г.) от София се падна голямата награда на финансовата институция - година, свободна от месечни вноски по жилищния му кредит. Банката зарадва и още десет свои клиента с допълнителни награди - безплатна оценка на имот.

Възможност да се включат в томболите имат всички, които през периода 26.01-19.05.2015 г. подадат заявление и получат одобрение за жилищен кредит и се регистрират на микросайт www.bezvnoski.bg. В случай че не са сред късметлиите, получили награда при първото теглене, всички автоматично продължават участие и при следващите тегления на том-

болата. Клиенти, които планират краткосрочно да кандидатстват за жилищен кредит от Пощенска банка, също имат възможност да се включат.

Пощенска банка отчита голям интерес към кампанията "Спечели година без жилищни вноски". Само месец след старта й заявените кредити са над 20 млн. лв.

Най-активни в инициативата са потребители, планиращи покупка на нов дом. Те са над 60% от всички регистрирали се на www.bezvnoski.bg. Желаетелите рефинансиране на съществуващ кредит са следващата по активност група с над 20%. Основно се търсят кредити с размер между 50 000 и 100 000 лв., като преобладават кандидати от големите градове, като София, Варна, Бургас, Пловдив и Стара Загора.

Над 66 000 потребители на ЧЕЗ използват безплатните sms услуги

ИЗПРЕВАРИ СЪБИТИЯТА!

Безплатно SMS известяване от ЧЕЗ преди прекъсване на електрозахранването

Над 66 000 клиенти са регистрирани вече за безплатните sms услуги - известие преди предстоящо прекъсване на електрозахранването, както и за проверка на сметки.

През 2014 г. от ЧЕЗ са изпратени над 135 хил. кратки съобщения - над 125 000 са за известяване преди прекъсване на електрозахранването, а над 10 хил. - за проверка на текуща сметка. През миналата година регистрациите за sms услуги достигнаха близо 15 хил., което е ръст с 23% в сравнение с 2013 г.

Двете sms услуги са достъпни за клиентите на М-Тел, на Теленор и на Виваком. Те могат да бъдат заявени онлайн на www.cez.bg с изпращане на кратко

съобщение на 170077, което да съдържа цифрите на клиентския номер, както и в Центровете за обслужване на клиенти на ЧЕЗ, съответно в офисите на партньорската мрежа "Изипей".

Всички начини за регистрация са безплатни, но при регистрация чрез sms на 170077 клиентът заплаща еднократно изходящото съобщение според тарифния си план, без увеличение на тарифата.

Получаването на sms известия преди прекъсване на захранването от ЧЕЗ е напълно безплатно за клиентите на компанията. Услугите се активират в рамките на 24 часа след извършване на регистрацията.

Ще отпадне ли отработването в събота?

Да се сложи край на отработването в събота заради решенията на Министерския съвет да се сливат работни с почивни дни около празници. Предложението е на председателя на парламентарната комисия по икономическа политика и туризъм Петър Кънев.

Мотивите му са, че от отработването в събота полза няма и това е видно за всички. От Българската стопанска камара

(БСК) коментираха пред Есопому.bg, че подкрепят това предложение.

По думите на Петър Кънев отработване в събота заради сливания на празнични дни реално има само в четири европейски държави - Унгария, Латвия, Румъния и България. С тази разлика, че в нито една от тях извън България правителството не се занимава със сливанията, а това е работа на съответния рабо-

тодател. Депутатът допълва, че ако работникът прецени, че иска да почива, то той си пуска един ден отпускат, а работодателят няма право да му откаже.

Според БСК всеки работодател сам трябва да уточнява със своите служители кога и как ще се работи и отработва, ако това се налага.

Предложението ще влезе за обсъждане в парламента до месец.

Твоят кардиолог е тук!

 Задай своя Въпрос Във форума

 Намери твоя лекар В CredoWeb

 Избери лечебно заведение

www.credoweb.bg

В епицентъра на медиите

Мъдри хора предупреждаваха, че фалитът на КТБ ще тресе още дълги години държавата и икономиката. Вече виждаме колко са били прави. От няколко дни в минното поле КТБ детонират нови подозрения и скандали - за национално важни бизнеси като БТК и "Дунарит". И понеже осколки и кал летят навсякъде, никой не е в бяло. А отсега е ясно, че предстоят дела, дела и пак дела - основно съдебни.

Юлиана Бончева,
"Сега"

Всички тези активи са придобити със заеми от КТБ, източната от бившия банкер и фалирала банка. Активи, на които държавата разчита да покрие поне част от 3,5 млрд. лв., изплатени за гарантираните влогове в банката.

Досега случаят с КТБ показва липсата на ефективни регулатори. Сега реакцията на всички държавни органи с отношение към сделката ще покаже дали трусът "КТБ" е променил нещо. Или България продължава да е един разграден двор.

Редакционен
коментар, "Труд"

Правителството поиска фирмата, която купува дяловете на Цветан Василев в БТК, "Дунарит" и още 4 компании, да обяви произхода на средствата по сделката. Фирмата дава 1 евро за дяловете на Василев, представи документи за годишна печалба от 200 млн. евро и обяви, че ще покрие 900 млн. евро дългове на придобитите компании с пари от инвестиционни банки и фондове. Ерго,

Сделката за БТК, "Дунарит", НУРТС и "Авионамс"

след като парите ще се теглят от банки, значи правителството държи да разбере произхода на онова 1 евро.

Което направо си звучи като вица за адвокатата, който се възнесъл на небето, а пред него застанал свети Петър. "Лицензия? Концесия? Я се легитимирай, бе", викнал адвокатът. И свети Петър усетил, че няма как да се легитимира.

Наталия Гергова,
"Дума"

Вече традиционната липса на адекватен отговор прави възможно периодично да се появяват неясни купувачи с тъмни милиони и желание да купуват структуроопределящи дружества, които тестват съпротивителните сили на обществото срещу абсурда. За справка само година по-рано по подобен начин руската Инвестбанк беше на път да придобие най-големия пенсионен фонд в страната и краят на инвазията дойде от руския регулатор, който отне лиценза ѝ наред с сделката.

Дори и да не бяха ясни индикации, че зад новата сделка прозират интересите на руски олигарх с наложени от ЕС и САЩ санкции, цялата мъгла би трябвало да доведе до ясна позиция от българските регулатори, разследване и правителство. Защото в

противен случай рано или късно този тип сделки ще се превърнат в норма. А нормалните ще изчезнат.

Редакционен
коментар, "Капитал"

Господата Луврие, Бауър, Бертран, Жакобер и Кайро имат едно-единствено общо нещо помежду си - много обичат да работят на руския пазар. Първият даже си има жена и дъщеря рускини, че дори и го заплашват - драма, драма, а Москва не вярва на съзвиз. Вторият си работил в някакъв инвестиционен фонд, базиран в Русия, третият водил мисии по военна подготовка в цяла Източна Европа и о, да, Русия, а Кайро - какво типично украинско име, също се занимавал с телекомуникации в ... Русия. Само г-н Жакобер се мъдри между тях с една магистърска степен по бизнес администрация - лимончето в бизнес руска салата! От тия, дето Бареков ги ползва да си прави лимонада. Та тези толкова симпатични господа взели, че се договорили с Цветан Василев да си купят за общо едно евро - по 20 евроцента на парче, телекомуникационен оператор, мултиплекс, завод за авиационни, артилерийски и инженерни боеприпаси, завод за капитален ремонт и модернизация на хели-

коптери Ми-8, Ми-17, Ми-24 и самолети от типове МИГ и СУ плюс, за цвят, компания да си мерят рейтинга по телевизиите! Черен петък, както биха казали атлантическите ни партньори.

Ивайло Ачев,
actualno.com

Ако трябва някой да придобива активите като Виваком, Дунарит, НТУРС, Булгартабак, Петрол и т.н. вече обезценени и свръхапетитни, то това трябва да бъде нашият колективен интерес като данъкоплатци, потребители и вложители, олицетворен именно от държавните институции.

Тук опираме и до поголемия въпрос - може ли държавата да се еманципира от егоистичните политически, икономически и финансови интереси, които я контролират и досега?

Можем ли да направим реформи, които да прережат пъпната връв на олигархия с държавата?

Можем ли да опазим стратегическите активи от чужди и местни егоистични интереси?

Позитивният отговор на горните въпроси ще ви даде и отговора на въпроса защо изоставяме в надпреварата на нациите, защо имаме отрицателни демографски баланси, защо сме бедни.

Никой не е по-силен

от държавата - време е олигарсите да го разберат.

Илиян Василев,
сп. "Мениджър"

Връзките между Цветан Василев и Пиер Луврие (директор и единствен акционер в компанията LIC33) са повече от очевидни. Изглежда, че в случая Василев се договаря със себе си.

Трайчо Трайков,
Нова телевизия

Това не е сделка за 1 евро, а за 1 млрд. евро. Няма опасност за българската икономика от тази сделка. Големият проблем беше с КТБ и ние трябва да си върнем парите. Има много интересни въпроси и гледни точки около тази сделка, които ние следим много внимателно.

Томислав Дончев, БНТ

Цената от 1 евро е любопитна, но само като детайл. И на милиарди да бяха оценени ключовите активи, пак нямаше да е от значение.

Смисълът на подадената информация е съвсем друг. И той е, че сделката за изброените активи всъщност е един звучен шамар за българската държавност. Или по-скоро е доказателство, че тя не съществува - заменена е от неприкосновени лични интереси, гарантирани по неписано законодателство. Които много приличат на корупция.

Но продължаваме да гледаме завистливо Румъния и цъкаме с език: абе тия как го напразиха!

Светослав Метанов,
clubz.bg

ПОСОКИ

Луна за очевидното

Петър ГАЛЕВ

На фона на тоталното безразличие към всякакви драматични факти от живота у нас периодично - като свръхнова в Космоса - избухва някаква тема, която ни завладява, сякаш от нея зависи оцеляването ни. Да кърмят ли майките там, където бебетата огладнеят?

Сигурно е важна тази дискусия, ако преди това бяхме дебатирали и решили стотиците очакващи умствена активност въпроси на съжитието ни. Но в публичното пространство се получава една органична подмяна на истинските уравнения с много неизвестни, явно с презумпцията, че вече ни е втръснало да се повтаря едно и също, което на всичко отгоре не е и особено атрактивно за отразяване. Така де, какво да говорим за липсата на целенасочено домашно възпитание на подрастващите, за агресията, породена от пошлост, но широкодостъпни модели на подражание; за очевидно липсващата връзка между лични качества, усилия, образование и житейска реализация? Ние сме над тези неща! Друго си е да изпишем цели неграмотни страници по форумите с подробни разсъждения на маймуница по темата за ланския сняг и за световната конспирация срещу народа. Нямаме равни в празното дърдорене. Там сме като последна инстанция! Нищо че за същото време можем да поговорим с детето си или да му прочетем един от онези класически разкази на литературата ни, в които поуката няма нужда да бъде обяснявана отделно. Всъщност браво на тази кърмачка, която реши да си отстоява правата. Но има неща, които се подразбират, няма какво да ги преливаме от един екран на друг. По-добре е да помислим за другата храна на малките, нематериалната. И ако не можем да им поднесем бисери, поне да не им наливаме отрова.

СТОП КАДЪР

Щъркелите както винаги докараха пролетта, затова заслужиха обезопасени гнезда върху електрическите стълбове

Каква е икономическата прогноза за България

Проф. Боян Дуранкев,
икономист, преподавател
в УНСС

Нямаме съществени шансове

Независимо от прогнозите за растеж между 0,6 и 1,6%, през тази година България ще продължи да изостава и от развитите страни, и от световните тенденции, защото растежът в света ще бъде над 3%. Даже растежът ни да бъде 2, 3 или 4%, това означава разтваряне на ножицата между развитите страни в Европа и България. Зад 1% на прираста на brutния продукт например в Германия или Великобритания се крият много повече проценти на прираста на БВП в България, които

трябва да постигнем. Иначе казано, ако Германия постигне 1% икономически растеж, България трябва да постигне 10% растеж средногодишно, за да не изостава. И при оптимистична прогноза за 2%, и при крайно песимистична - по-лоша, отколкото миналата година - 0,8%, България ще продължи да бъде последният вагон на европейския влак. През 2014 г. реалният брутен продукт на човек от населението в ЕС не можа да надскочи предкризисното състояние. ЕС като цяло остава в криза, тя не

е преминала. А България, със своите бавни темпове на растеж, е най-затънала в кризата. Ако ЕС мисли перспективно и стратегически умно, това би означавало да се подготви нов втори план "Маршал" за всички страни, които имат под една трета БВП на човек от населението в ЕС. Сред тях е България. И така да се премине на много по-високи обороти. Иначе страната ни няма съществени шансове през тази и през следващите години.

Десислава Николова,
Институт за пазарна икономика

Наблюдатели ревизират нагоре своите очаквания

Данните за миналата година показват, че икономиката успя да отбележи ръст от 1,7%, което изненада анализаторите и надвиши прогнозите, които бяха публикувани. Той се дължеше на няколко фактора. През миналата година видяхме възстановяване на вътрешното потребление на домакинствата. Най-вероятно дефлацията подпомогна този факт, забелязахме и първото раздвижване на трудовия пазар от 2009 г. насам. Най-вероятно тези процеси ще продължат и в началото на тази година, като съдим от първите данни, които получаваме от икономиката, бюджетните данни, които показват продължаващ ръст на приходите от непреки данъци. Ръстът, който имахме през миналата година, ще продължи да подхранва поло-

жителната тенденция на трудовия пазар поне през първата половина на тази година. Това, което виждаме като явление, е, че повечето международни наблюдатели ревизират нагоре своите очаквания за икономически растеж в България. Най-вероятно и правителството ще ги последва. То има относително консервативна прогноза за тази година - под 1%, ЕК също има прогноза под 1%. Много важен фактор икономическият растеж да бъде сходен с растежа от миналата година е политическата стабилност. Хаосът, който цареше тогава в политическата среда, отказа редица частни инвеститори и ги накара да замразят своите проекти. Имаше елемент на изчакване и страх да се предприемат големи частни инвестиционни проекти.

Ако се запази политическата стабилност, можем да се надяваме, че стартират тези отложени проекти. Ние бяхме на дъното през 2009 г., когато беше рецесията у нас. От тогава непрекъснато "отлепяме". Проблемът е, че отлепяме бавно. Но на фона на останалата част от ЕС ние растем относително добре. Бележим малко по-висок ръст от това, което виждаме като среден. Проблемът е, че не успяваме да отбележим по-високи темпове на растеж. В годините преди началото на кризата високите темпове на растеж дойдоха единствено от строителния балон, който имахме, и от огромните инвестиции в него, кредитния бум. Имахме един неустойчив модел на бърз растеж. В момента такъв сектор, който да започне да тегли икономиката, нямаме.

Любомир Дацов,
зам. финансов министър
от 2001 до 2009 г.

Отлепяме се от дъното

В България не може да се говори, че сме в класическото разбирание за криза. Защото, макар и малък, имаме икономически растеж. Ние имаме отлепяване от дъното и движение в някаква посока. Друг е въпросът, че това е на фона на ниската заетост. Тя е определяща за усещането на хората за стабилизация. Сега вследствие на обезценката на еврото и на това, че ще бъде стимулиран европейският износ, ще има по-висока заетост и повече икономическа активност. Някъде за еврозоната ефектът върху растежа ще бъде от порядъка на

0,3%. Като имате предвид, че България ще получи в две посоки стимул за икономиката - по-високо потребление в самата европейска общност и по-високо външно потребление, това означава, че може да се очаква 0,4 - 0,5% добавка към икономическия растеж. Но 2% растеж е много висока прогноза според мен. Ако трябва да се коригира прогнозата ни от 0,8% растеж за тази година предвид новите обстоятелства извън България, ще се коригира на 1,2 - 1,3%. Това е и много, и малко, но не е устойчиво. Това е циклично, защото до

края на годината ефектът от валутните курсове ще бъде променен, ще затихне. Така че не може да се очаква силно икономическо възстановяване, но все пак положителни признаци от световното възстановяване на икономиката ще започват да се появяват и в България. Особено като погледнете, че у нас процесите - и политическите, и икономическите, макар и с доста голямо закъснение, се движат в синхрон с тези, които са в ЕС.

Георги Ангелов

Г-н Ангелов, миналата седмица протестиращи се събраха пред централата на Европейската централна банка с обвиненията, че тя е отговорна за финансовата криза, задълбочаването на безработицата и масовата бедност. Хората направиха паралел с движението Occupy Wall Street в САЩ. Имат ли нещо общо мерките на ЕЦБ и щатската политика за справяне с кризата?

- Според мен събирането точно пред Европейската централна банка е по-скоро търсене на повод за протест (официалното откриване на новата сграда на банката), отколкото конкретни обвинения срещу самата ЕЦБ. Трябва да имаме предвид, че точно монетарната политика през последната година доста агресивно се използва за насърчване на икономиката и за борба с кризата. Включително и когато говорим за Гърция, след спирането на траншовете от кредиторите ЕЦБ е единствената институция, която предоставя финансиране на Гърция. Други периферни страни се стабилизират също благодарение на политиката на трезора. Така че по-скоро не е заслужено точно пред ЕЦБ да има протести, защото точно тя прави най-много за борба с кризата.

От Occupy Wall Street така и нищо значимо не произлезе като резултат и като политически ефект. Това беше един израз на недоволството от кризата - което имаше основание, но самото движение Occupy Wall Street не успя да роди някаква алтернатива. Същото наблюдаваме и в този случай. Все пак в Европа сме една стъпка по-напред, тъй като радикалната левица успя да вземе властта в Гърция, но се оказва, че по-важно-

Поевтиняване на еврото носи повече позитиви

● С Георги Ангелов, старши икономист в институт „Отворено общество“, разговаря Мирослава Кирилова

то е не да вземеш властта, а да знаеш какво искаш да правиш с нея след това. А СИРИЗА засега не показва, че знае какво да прави, и затова в Гърция не се случва нищо освен ново потъване в кризата.

- Поевтиняването на еврото спрямо долара пряк резултат ли е от плана на президента на ЕЦБ Марио Драги да раздвижи икономиката с поевтиняването на единната европейска валута?

- Поевтиняването на еврото през последните месеци е целенасочено развитие, предизвикано от ЕЦБ. Когато започна дълговата криза в Европа, имаше много прогнози, че еврото ще загине и еврозоната ще се разпадне, поради което единната валута поевтиня. След това ЕЦБ в средата на 2012-а даде ясен знак, че няма да позволи разпад на еврозоната, и се получи обратният резултат - много силно поскъпване на еврото, което не кореспондира с европейската икономика. Това поскъпване доведе и до дефлационни процеси, които бяха допълнени и от слабостта на икономиката. Сега ЕЦБ се опитва да се пребори с тези проблеми - чрез агресивна политика на ниски лихви и свръхликвидност банката иска да пребори дефлацията и да ускори икономическата активност. Директен резултат от тази политика е и поевтиняването на еврото до по-нормални нива. Поевтиняването обаче няма да продължи вечно. Всъщност еврото постигна едно твърде ниско ниво към средата на март и от тогава насам бавно и постепенно поскъпва. Мисля, че голямото и рязко поевтиняване на еврото вече в голяма степен е приключило и сега ще наблюдаваме по-умерени промени и в двете посоки.

- Може ли да се очаква отслабването на европейската ва-

лута да подкрепи износа и да увеличи благосъстоянието на страните от еврозоната? Как това се отразява на България?

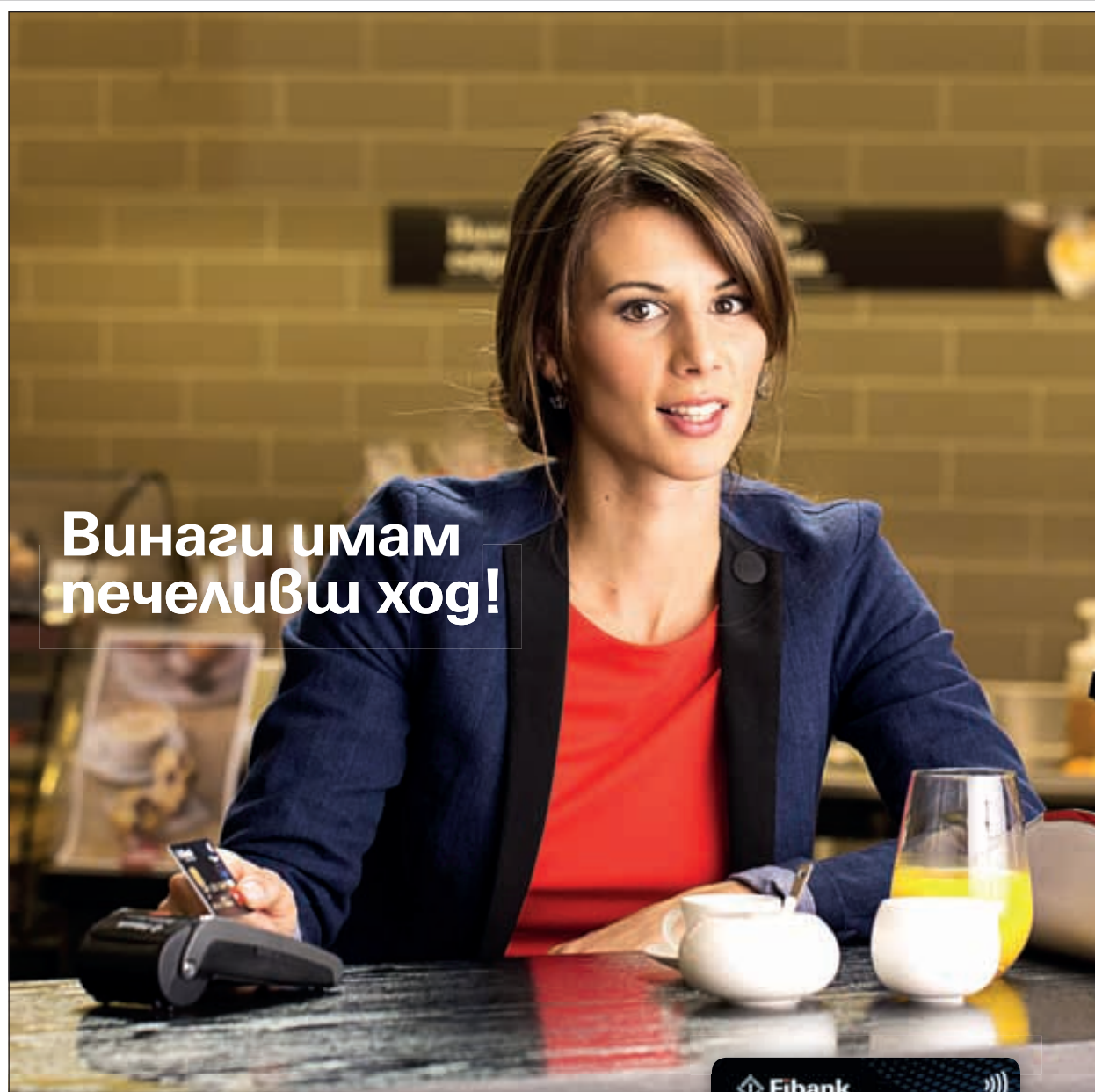
- Определено поевтиното евро ще повлияе на износа, както и на вноса. Това е един допълнителен стимул за икономическата активност в еврозоната, но не само в еврозоната - в България също ще усетим ефекта, тъй като левът е обвързан с еврото, а нашата

икономика е интегрирана с Европа. През последните два месеца виждаме първите ефекти - след дълга стагнация износьт на България към страните от ЕС вече расте с двуцифрени темпове. Има и нещо повече: поевтиният петрол, а съответно и природен газ и други суровини, намалява разходите за енергия и производство и също насърчава икономиката и индустрията. България, като

голям вносител на горива (нефт и газ), ще усети и този положителен ефект, който се равнява на повече от 1 млрд. лева спестени разходи годишно - пари, които ще останат в българските фирми и домакинства и ще подпомогнат икономиката.

Третият позитивен ефект е свързан с ниските лихви и високата ликвидност в еврозоната - това вече започва да се усеща силно и в България. И тук ве-

че имаме рекордно ниски лихви по депозитите, но вече и значителни намаления по кредитите, което постепенно ще облекчи фирмите и ще насърчи инвестициите. Виждаме също така рекордно ниски лихви по държавния дълг, което ще облекчи държавния бюджет и ще подпомогне намалението на дефицита. Всичко това ще се отрази силно позитивно на икономиката, особено ако се запази политическата стабилност и се задвижат реформите.

Винаги имам печеливш хог!

С кредитните карти от Fibank сега с още по-добри условия.

Fibank
Моята банка

www.fibank.bg *bank (*2265)

Пълните условия на продукта и промоцията можете да научите на www.fibank.bg, *bank (*2265) или във всеки клон или офис на Fibank.

Бизнесът напълно подкрепя реформите в сектора

Бисер ТЕРЗИЕВ

Енергийна война възпламениха у нас обнародваните промени в Закона за енергетиката. "Топлофикация-Русе" може да спре работа от 1 април, обяви изпълнителният директор на дружеството Севдалин Желев. Като причина той по-

сочи именно новите текстове в Закона за енергетиката, с които се спира изкупуването на тока от неефективните когенерации. Така до началото на новия ценови период - 1 юли, дружеството ще изгуби 12 млн. лв., изчислява Желев. По същата причина от 1 април ще затвори врати и "Топлофикация-Сливен", съобщи изпъл-

нителният ѝ директор инж. Стефан Кондузов. "Нямаме друг изход, след като държавата прави всичко възможно да ни затвори", коментира той. Със спиране заплахата и други топлофикации и заводски централи, сред които и "Видехим". Тъй като някои от тях използват като гориво въглища,

срещу промените в Закона за енергетиката скочиха и собствениците на някои въгледобивни предприятия. Енергетици и миньори започнаха да оказват натиск върху кабинета и парламента и поискаха отмяна или отлагане на гласуваните промени в Закона за енергетиката.

Имат ли основание да протестират част от енергийните дружества и ще бъдем ли свидетели на поредно отлагане на реформите в българската енергетика?

Г-н Стаменов, промените в Закона за енергетиката предизвикват сериозно брожение сред някои сектори от бранша, обявяват се протести, иска се отмяна или отлагане на гласуваните неотдавна от парламента нови текстове. Дори преди няколко дни енергийният министър Теменужка Петкова проведе среща с представители на синдикатите и на някои топлофикационни дружества по тяхно настояване. Какво е становището на най-големите енергийни консуматори у нас по промените в закона и съпротивата срещу тях?

- Ние, най-големите индустриални енергийни потребители в България, изразяваме пълна подкрепа на предприетите с новоприетия Закон за енергетиката реформи в посока намиране на решение за съществуващите дисбаланси в енергетиката. Израз на нашата подкрепа беше и декларацията, която изпратихме в средата на миналата седмица до премиера Бойко Борисов, председателя на парламентарната енергийна комисия Делян Добрев и енергийния министър Теменужка Петкова. Тази декларация беше подписана не само от мен като председател на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК), но също и от ръководителите на Българската асоциация на металургичната индустрия (БАМИ) и Българската камара на химическата промишленост (БКХП).

Дефицитите в електроенергийната система носят огромни рискове и загуби не само за ед-

За отговор на тези и други актуални въпроси се обърнахме към председателя на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК) Константин Стаменов.

рия бизнес у нас, но също и за обикновените битови потребители. Индустрията ни е изправена пред предизвикателството да работи в условията на най-високите цени на електроенергията и природния газ не само на Балканите, но дори и в рамките на ЕС. Без реформи в енергетиката тези високи цени на горивата и тези огромни дефицити в енергийната ни система няма как да бъдат преодоляни. Именно затова в нашата декларация ние се обявихме и срещу зачестилите заплахи за организиране на протести, стачки, гражданско неподчинение и други действия срещу новоприетия Закон за енергетиката. В декларацията ние ясно и категорично посочваме, че тези протести се провокират от собственици и кръгове, свързани с неефективните топлоцентрали, когенерации и заводски централи, които от години носят огромни загуби на енергийната система на България.

Високите цени на електроенергията и на природния газ ще ликвидират базовата индустрия у нас, с което ще нанесат удар и върху националната сигурност на страната. За да се предотврати този негативен ефект, ние настояваме за спешно прилагане на новоприетите в закона реформи в енергетиката. Трябва да се спре двойното субсидиране от държавата на същите тези производители - през преференциални цени и през непотърсе-

ни задължения към Милени "Марица изток" - над 78 млн. лв., и към БДЖ - над 30 млн. лв. Не можем да приемем отлагането на ЗЕ с 1-2 години. Прехвърлянето на разходите на неефективните производства към бизнеса ще доведе до много по-голям брой съкращения на работни места и свиване на икономиката.

- В рамките на само три седмици заедно с Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) изпратихте второ отворено писмо до държавните институции с настояване за намаляване цените на природния газ. Защо такова нетърпение?

- Защото получихме информация какви ще бъдат цените на природния газ от 1 април в съседни страни и преценихме, че трябва да информираме за това държавните институции и обществото като цяло. Цената в Румъния винаги е била по-ниска заради местния добив. Сега и в Гърция цената на природния газ от 1 април ще бъде с около 20% по-ниска от тази, по която се очаква ние да купуваме горивото през второто тримесечие. А тези 20% означават разлика в цените от стотина лева на 1000 куб. м природен газ. Цената на газа за Гърция от 1 април ще бъде 25,37 долара на мегаватчас, което, пресметнато по коефициента за трансформиране на мегаватчас за 1000 куб. м и превърнато в лева, прави около 435 лв. по сегашния курс на долара.

- А ако бъде прието внесено от "Булгаз" предложение за намаляване на цената на газа от 1 април с около 13%, можем да очакваме цена у нас около 525 лв., нали така?

- Да, като имате предвид и факта, че природният газ, който потребява Гърция, е с висока калоричност от този, който купуваме ние, а това показва, че ние губим допълнително и от това. Доколкото ми е известно, нашият газ е от порядъка на около 9000 килокалории, докато този в Гърция е около 10 000 килокалории.

- Но нали голяма част от газа в Гърция е руски, същият, който потребяваме и ние?

- Освен него Гърция доставя природен газ и от Алжир. Всъщност нека обясня защо навлизам в тези детайли. Защото, когато цената на газа формира 30-40%, а за някои производства дори и 70% от себестойността на продукцията, то тя е от ключово значение при избора на тези инвеститори - дали да работят в България при високи цени, или да изнесат производството си в съседни страни, където енергията е по-ев-

тина. А когато става дума за инвеститори, които са собственици на фабрики както в България, така и в съседни държави, за тях вземането на решение за изнасяне не е никакъв проблем.

- А защо настоявате цената на природния газ и енергийната политика да бъдат обсъдени и в Съвета по сигурността към Министерския съвет?

- Защото индустрията е и национална сигурност. Нали разбирате, че когато дадени производства се изместват, тука се губят работни места, икономиката не създава принадена стойност, намаляват се обеми и се губят мощности, които изнасят продукция за европейските и световните пазари. Аз в никакъв случай не искам да рисувам черни краски, а просто бих искал нашето отворено писмо да се приеме от държавните институции и обществото като едно предупреждение, че трябва да се търсят всички възможни механизми за преодоляването на тези негативни за българската икономика фактори. А всички знаем, че цената на природния газ у нас е резултат от политически решения. За бизнеса е изключително важно цените и на електроенергията да се определят от пазара, на конкурентна основа, така както е в съседните страни. Ние не искаме тук да е по-евтино, а у съседите по-скъпо, а настояваме за пазарни цени на енергията, за да можем да се конкурираме с всички фирми при равни условия. Държа да подчертая, че природният газ е едно от

най-екологично щадящите горива. У нас и газоразпределението едновременно заради неадекватните цени. Много градове дишат изключително мръсен въздух основно заради битовото отопление на въглища и дърва.

Крайната цел е да имаме работеща икономика, която да създава принадена стойност. Това е задачата, която всички политици трябва да осъзнаят. Ако искаме стабилно общество, трябва да осигуряваме нови работни места. А политиките няма как да ги осигурят, ако не работи икономиката. Задачата им е да създадат условията за работеща икономика, която ще открива все повече работни места и ще издига жизнения стандарт на обществото.

Наистина - много се надяваме политиките да си дадат ясна сметка, че ако днес те се поддадат на този натиск от страна на някои заинтересовани страни, които искат да продължават да печелят на гърба на цялото общество, и ако отменят или отложат реформите в енергетиката, масовото изнасяне на производствени мощности в чужбина и фалирането на фирми ще стане факт. А когато и без това голямата безработица нарасне още повече, това би довело до нарастване на социалното напрежение в обществото. Затова ние като национално отговорен бизнес действаме превантивно, предупреждавайки държавните институции за тази опасност.

И много се надявам, че посланието ни е ясно за всички и че ще бъде чуто от управляващите.

Проф. Неделчев, реална или мнима е тази обществена депресия, с която описваме състоянието си през последните години?

- Мисля, че достигнахме до един предел, до някаква граница на тези негативни настроения и е крайно време да направим всякакви усилия - колективни и индивидуални, за да се върнем обратно към нормалното мислене, нормалното живеене и нормалното възприемане на света около себе си. Не може да се живее с постоянни катастрофични нагласи и непрекъснато да мислим себе си, националната ни общност, града си като неудачни, несбъднали се, провалени. Това не е продуктивно и по никакъв начин няма да подобри състоянието ни. Напоследък се уморих от въпроса, с който често ме спират хора - какво стана, защо нещата в България не се случиха така, както си ги представяхме... Всъщност всеки сам трябва да си отговори на този въпрос. Лично аз не съм недоволен от това, което преживях и продължавам да правя. Написах много текстове, удовлетворен съм от работата си като преподавател, литературен историк и критик, пътувах навсякъде по света, дори до места, за които преди промените не съм си и помислял, че ще мога да посетя. Сигурен съм, че всеки човек може да се обърне назад и да посочи смислените неща от живота си, в крайна сметка те трябва да ни водят, а не чувството на колективна неудовлетвореност.

- Може би е по-лесно на човек, който се занимава с духовност, да намери своите устои...

- Не бих казал, познавам много хора, работещи в различни области, които успяват независимо от огромните пречки и разнобразните дефицити, спънки и провали. С днешна дата си давам сметка например, че една голяма част от българските предприятия, които сега не работят, можеха да бъдат съхранени и спасени с усилията на хората в тях, на работниците. Нещо, което се случи в Полша. Там корабостроителниците в Гданск, откъдето тръгна "Солидарност", в един момент бяха заплашени от закриване, но работниците се противопос-

Шансът за България е гражданската самоорганизираност

● С проф. Михаил Неделчев разговаря Петър Галев

Проф. Михаил Неделчев е литературен историк и критик, общественик, политик и преподавател в СУ "Св. Климент Охридски" и Нов български университет. Един от създателите на СДС. Зам.-председател на възстановената след 1989 г. Радикалдемократическа партия. Бил е депутат във Великото и в 36-ото Народно събрание. Бил е ръководител на Департамент "Нова българистика" в НБУ, председател на Сдружение "Български писатели". Почетен професор е на НБУ, автор на десетки книги. Член е на Гражданския съвет на Реформаторския блок.

Истината обаче е, че се скъса представата за родното място като нещо много важно, към което човек трябва да се връща непрекъснато

други градове излъчват една енергия, там кипи от живот, хората имат самочувствие и достойнство, средата им е на европейски селища. Ако трябва да търсим някаква причина за бавното съвземане на страната ни, може би това се дължи на масовото напускане на България от качествени хора. За това има по-глобална причина от търсенето на личен икономически просперитет. Преди 1989 г. мнозина живеяха с едно клаустрофобично съзнание на затворени хора, без възможност за придвижване. И когато нещата се промениха, се създаде една колективна нагласа - да напускаме, да заминаваме, да вкусим от самата възможност да отидем където поискаме. Този рефлекс работи и до днес. Въпреки че на моите студенти винаги им

казвам, че където и да отидат, ще минат в двете категории надолу в сравнение с произхода им, средата, семейните традиции. Това май им звучи като старомодно и наизведнъж. Те възприемат самото напускане на България като успех. А хората, които не успяват да се впишат добре в новата среда навън, продължават да обвиняват за това тукашния всеобщ провал, смятат, че корените на тамошното им неосъществяване са тук.

- Споделяте ли тезата, че сме загубили моралните си устои, че нямаме страх нито от власт, нито от Бог?

- Не съм много съгласен с такова твърдение, то по-скоро ми прилича на клише. Не е вярно, че българите нямаме ценности. Ние сме изначално патриотично настроени и формирани. Кажете на някого и една дума против Левски и Ботев и ще видите какво възмущение ще последва... Истината обаче е, че се скъса представата за родното място като нещо много важно, към което човек трябва да се връща непрекъснато. Просто състоянието на огромната част от селата и градовете не съответства на европейското цивилизационно равнище на живот. Най-главният проблем днес в България е нарастването на неравенството между различните соци-

ални общности. При това не говорим само за малцинства. Познавам много хора, интелектуалци от различни градове, които преди това бяха мобилни, можеха непосредствено да общуват, а днес са закрепостени в местата си по чисто материални причини... Когато всекидневният ти бит е провален, това неминуемо променя с течение на времето и личността. Докато други, подобни на нас държави като Словакия например, постигнаха хомогенност на територията и на обществото си. Там няма особена разлика дали къщата ти е в столицата Братислава или в някое село. А нашата територия е напълно обзрима и е непростимо, че се стигна до такива пропасти между селищата и хората. Но не трябва да търсим вината само в държавата и властите. Отново ще кажа, че е решаващо значението на гражданската активност, на инициативността, на взаимодействието между хората.

- Да не би да ни е страх от повторение на ентусиазма от едновремешните съботници...

- Със сигурност трябва да намерим ефективни и полезни форми за участие в онези дейности, от които зависи битието ни. Ние някак успяваме да се обединим при драматични ситуации и за преодоляване

на някакви крайни дефицити, а не по отношение на основните базови характеристики на живота. Винаги участваме в инициативи, за да спасим страдащо дете или да помогнем на бедстващи райони, но ни няма, когато трябва да се работи всекидневно и превантивно по някаква тема.

- Вярвате ли в решенията, които могат кардинално да променят ситуацията у нас, например сменяме избирателната система и получаваме нов тип политики?

- Всъщност политици са тези, които искат да се занимават с това. Дори и да променим драстично изборното законодателство, няма да се променят лицата на политиките. Това е една много трудна и неблагоприятна дейност въпреки разпространеното мнение за грабене и обогатяване. Повикът да сменим изцяло политическата класа е една огромна глупост, защото няма откъде да се вземат други хора. Който не е пожелал, той не е станал политик.

- Друга популистка теза е за връщането на смъртното наказание като спирачка срещу тежката престъпност.

- Това също е не само глупост, но и зов за връщане към варварството. Цялата наша християнска европейска цивилизация се основава на разбирането, че най-голямата ценност е човешкият живот и никой не може да го отнема насилствено по каквито и да е причини. Дайте си сметка, че основната ни разделителна линия с варварите ислями е именно отношението, разбирането за ценността на живота на всяка личност.

- Как Ви изглежда с днешна дата разделението на русофили и русофоби?

- Това е фактически фалшива дилема. Една от последните фрази, която каза преди убийството си Борис Немцов, беше, че тези, които държат в робско подчинение и манипулират собствения си народ с лъжи и клевети и не създават условия за нормална правосъдна система, те са русофоби. Аз напълно поддържам тази негова мисъл. А себе си смятам за русофил, защото почитам Солженицин и Сахаров и още много хора на руската култура и дух, но не и днешните управници на Русия.

Родният авиобранш продължава възходящия полет

По всичко личи, че световната икономическа криза, която удари и българския авиобранш, отшумя напълно и родните превозвачи и през 2014 г. се радват на сериозни постижения.

Резултатът беше отчетен на 12-ата поред годишна среща на Асоциацията на българските авиокомпаниите, чиито членове извършват 80 на сто от българските редовни, чартърни и нискотарифни полети.

Милен КИРИЛОВ

Общият брой пътници, които са ползвали редовни и чартърни международни полети за летищата София, Варна и Бургас през миналата година, е почти равен на броя на населението на България - близо 7,2 млн. души. Малко над 2 млн. от тях са с български авиокомпаниите, което е ръст от 4 на сто спрямо 2013 г. Така делът им от общия брой пътници гони една трета.

Особено впечатляващ е ръстът на обслужените с нашенски компании вътрешни полети между София, Бургас, Варна и Пловдив. Така от 186 000 превозени пътници през 2013 г. броят им през миналата година е почти 330 000.

За 2014 г. по редовните международни линии от и до летище София са обслужени 3,3 млн. пътници,

една четвърт от които със самолети на български авиокомпаниите. През аеропорта във Варна са преминали 400 000 пътници, а през бургаското летище в Сарафово - почти 580 000. На родните оператори се пада една четвърт.

"С 9 на сто повече пътници са пътували по международни дестинации с българските авиокомпаниите през летищата София, Варна и Бургас за миналата година - похвали се председателят на Асоциацията на българските авиокомпаниите Станислав Станулов. - Ръстът в броя на пътуващите с родните авиокомпаниите е завиден, с което не всички браншове могат да се похвалят. Темповете са впечатляващи, още повече че за последното десетилетие от и до българските летища са превозени от 5 млн. през 2005 година до почти 8 млн. през миналата.

Ако имате път към летище София и ви е налегнала носталгия по отминалия век или сте любители на самолетите, посетете уникалния музей на Българската гражданска авиация, който се намира на стария терминал 1 на аеропорта. В историческата експозиция са включени документи, витрини с орден и награди, авиомодели от всички самолети,

Показват самолетите на БГА „Балкан“ в музей

с които е летял легендарният БГА "Балкан". Обособен е сектор с планове за модернизация, макет на новия терминал, като в залата е запазено и старото информационно табло с разписание на последния ден, когато този

Ръстът на сектора в България се движи съобразно световните тенденции."

От Асоциацията на българските авиокомпаниите съобщиха, че въпреки символичния растеж от 1% високият дял на чартърните полети остава стабилен.

С международни чартърни полети през миналата година са превозени над 2,8 млн. пътници, над 1 млн. от тях с български превозвачи.

Международните чартърни пътнически превози, извършени от и до летище София, са със значително по-малък обем спрямо тези на летищата във Варна и Бургас най-вече заради интереса към летните ни черноморски курорти, отчитат авиоекспертите.

От асоциацията отбелязаха, че ръст през 2014 г. в превозите бележи и летище Пловдив. Броят на пристигащите и заминаващите пътници за тази година по редовни и чартърни международни превози е 102 хил., което е увеличение от 12% спрямо нивото за 2013 г. Характерно за летището на Пловдив е, че доминират чартърните полети.

Войната в Украйна и икономическите санкции срещу Руската федерация карат сектора да очаква проблеми и тази година, призна главният секретар на асоциацията капитан Йовко Йоев.

"Все още нямаме данни за това точно в какъв размер ще бъде ефектът на кризата в Украйна и частично и проблемите в Русия, но можем да потвър-

дим, че негативно влияние ще има. Проблемът не може да бъде игнориран. Българските авиокомпаниите разширяват дейността си на пазарите извън ЕС, така че ако има негативни тенденции, те ще бъдат в известен смисъл компенсирани", заяви Йоев.

Според запознати с бранша най-потърпевши от напрежението между Украйна и Русия ще са българските чартърни компании.

Превозвачите отчетоха, че конкуренцията в авиоиндустрията е изключително силна, тъй като почти 80% от пътниците от и до българските летища все още предпочитат чуждестранни редовни и нискотарифни авиокомпаниите.

Българската авиация продължава да набира темпо и да завоюва сериозни позиции в далечен Виетнам, в Дубай, Тайланд, дори и в Мианмар и Пакистан.

Изпълнителният директор на Летище София Христо Щерионов събщи, че авиокомпаниите от Индия и Китай проучват пускането на полети до България. В началото на март чрез индийското посолство у нас компания е поискала повече информация за параметрите на летището и за техническото обслужване. През миналата година водеща китайска компания също е проявила сериозен интерес за въздушна връзка между София и световния мегаполис Шанхай. Щерионов обясни, че все още липсва яснота дали ще има директни полети от София до Ню Йорк и Чикаго. Най-оптимистичният вариант, но все още хипотетичен, е да започнат през май тази година.

"Предвиждаме разширяване на самолетната площадка в източна посока, нова скоростна пътека за рулиране. Повишаване на квалификацията на служителите и внедряване на нови технологии за повишаване на сигурността са сред мерките за модернизация на софийския аеропорт", допълни Христо Щерионов.

Цялата история на българската гражданска авиация може да се види в Клуба музей на стария терминал

Александра КОРЧЕВА

Вече трета седмица приетият мораториум върху износа на дървесина тресе публичното пространство. Въпросите стават все повече. Обществото сякаш е оставено само да търси истината измежду всичките обвинения за унищожаване на природата, осакатяване на икономиката, та даже и такива за пораждане на етническа нетърпимост.

И все пак - как се стигна до клокащия скандал? Парламентарната комисия по земеделие и храни гласува налагането на тримесечен мораториум върху износа на дървесина на 26 февруари. Решението беше гласувано и прието в пленарна зала на 4 март.

Мярката предвижда забрана на "изпращанията на необработен дървен материал" в срок от три месеца. Твърди се, че терминът "изпращане" цели предотвратяването на колизия с един от основните принципи на ЕС, а именно свободното движение на стоки и капитали в рамките на общността.

Съображенията, които бяха изтъкнати от вносителите на предложението, бяха изцяло от "еко" характер.

Идеята им е в рамките на тези три месеца, в които производителите няма да имат право да изнасят необработен дървен материал, да бъдат изготвени и въведени законодателни промени, които да подобрят контрола върху дейностите в горските територии и да постигнат напредък в борбата с незаконната сеч.

Съвсем очаквано мораториумът предизвика обострянето на конфликта между природозащитници и производители на дървесина. Вторите организираха множество протести както в столицата, така и по контролно-пропускателните пунктове с Гърция и Турция.

Бизнесът с дърводобив е един от най-силно наситените със сиви практики. Чистото браконьерство обаче съв-

Мораториумът върху износа на дървесина - повече плюсове, отколкото минуси

● **Обезлесяването е глобален проблем, но дали краткосрочни мерки биха го решили?**

сем не е най-големият проблем - то е намаляло през последните години.

Най-сериозни са щетите от узаконения дърводобив и заобикалянето на правилата.

Това твърди Андрей Ковачев от "Прозрачни планини". Той обясни, че най-вредните практики фактически представляват заобикаляне на закона. Има различни начини за осъществяването им. Един от тях е чрез изсичане на по-малко или много повече от това, което е разрешено, независимо че самата територия не е от забранените. Друг особено тежък проблем са т.нар. санитарни сечи, които са се превърнали в начин за заобикаляне на лесоустройствените планове. Г-н Ковачев определи текущото състояние на санитарните сечи като "вакханалия", която трябва да бъде премахната чрез въвеждане на строги регулации.

Експертите изрази мнение, че **мораториумът върху износа на необработен дървен материал в немалка степен може да помогне за разрешаването на проблема.**

Това, което се случва, е износ на строителна дървесина, която се продава директно като дърва за огрев. Още по-сериозен от екологична гледна точка е проблемът, че освен строителна дървесина като дърва за огрев се продават и изсечени вековни дървета.

Разбира се, този мораториум сам по себе си не може да се справи с тоталното обезлесяване и последиците от него. Трябват много други мерки. В свое интервю за Есопомис.bg директорът на Изпълнителна агенция за горите (ИАГ) Тони Кръстев изброи редица промени - както

законодателни, така и практически, които предстои да се въведат. Сред тях е и изграждането на електронна онлайн система за проследяване в реално време на движението на добитата дървесина. Също така се обмисля и оборудването с видеонаблюдение на обектите за търговия и преработка на дърво, както и GPS системи на автомобилите, извършващи транспорт на дървесина. Буквалното излизане на светло на този сектор, наситен със сенчести практики, е друга предвиждана мярка - а именно забраната за добив на дървесина в тъмната част на денонощието.

Популярна мярка, която широко се подкрепя и от екологите, е въвеждането на мобилни екипи за контрол.

В момента глобите и санкционирането на незаконната сеч не дават желаните резултати. Подобрването събираемостта на глобите е основна задача и предизвикателство пред властите. Г-н Ковачев изрази мнение, че ИАГ трябва да бъде отделена от Министерството на земеделието и храните. Стопанисващите предприятия да останат в министерството, а регионалните контролни органи да преминат към агенцията. По този начин приходите от санк-

Въпросът за налагане на забрана за износ на необработен дървен материал не е прецедент само у нас. За такива мерки се говори също в Украйна и Беларус. Украйна планира въвеждането на десетгодишна забрана за износ на евтината за производство и печалба суровина. Тази мярка е от особено значение за страната, тъй като изсичането би възпрепятствало все още продължаващото ликвидиране на екологичните щети от катастрофата в Чернобил. В Беларус възнамеряват да прекратят износа на необработено дърво от 2016 г. Президентът Александър Лукашенко заяви категорично, че от догодина износът на суровината ще бъде преустановен. Той обяви намерението необработения дървен материал да бъде пренасочен към местното производство, което да изработва продукти с припадна стойност, чиято експортна цена е много по-висока.

ции ще останат в системата по горите, така че да има известен материален стимул.

Въведеният мораториум обаче въпреки положителния ефект за екологията породил много брожения в социалната и икономическата сфера. Протестите, които изведоха като основен аргумент оцеляването на едни от най-бедните социални слоеве на обществото ни, създадоха достатъчно обществен шум, че да отекнат в цялата страна.

От друга страна, възникват и чисто икономически последици от мораториума.

Прекъсването на каналите за износ на дървесина към съседните страни закономерно поражда рязкото увеличение на количеството, което може да се търгува на територията на

страната ни. А това, естествено, сваля цената на дървения материал.

Забраната за износ стеснява пазара на производители до родните граници. Този ефект вече може да се забележи и по медийните изяви на част от производители, които се оплакват от факта, че са принудени да продават продукта си на много по-ниска цена на родни предприятия. И имат основание, защото дървото в необработен вид е суровина, чиято цена по правило е в пъти по-ниска от продукти, произведени от нея. Необработената дървесина може да се употребява за изработката на редица стоки. Дали ще са мебели, плоскости или пелети - дървото е основна суровина за производство на множество продукти с припадна стойност. Цената на тези произведения от дърво стоки ще бъде много по-висока, отколкото сама-

та суровина. Така затвореният кръг позволява на български предприятия, които произвеждат търговски стоки от дърво, да намалят разходите си за суровината и да закупят по-голямо количество от същата. Производните от дървото продукти тогава биха имали по-ниска себестойност. При това положение могат и да се генерират повече печалби от продажбата на тези стоки от преработено дърво, като не е изключено и цените им на пазара да паднат.

В крайна сметка според нас мораториумът върху износа на дървесина, който сериозно разбуня духовете, ще има положителен ефект както в екологичен, така и в икономически план. Никой не спори, че изсичането на горите и пренебрежителното отношение към екологията като бумеранг се връщат с много тежки последици. И то не защото природата е отмъстителна, а защото такива са законите ѝ. Заплахата, надвиснала над околната среда, е може би най-голямата заплаха за човечеството.

Но мораториумът незаслужено беше заклеймен като напълно оцеляващ икономическите интереси. Макар и привържениците на регулацията в икономическите процеси да гледат изпод вежди на тази мярка, не може да се отрече фактът, че опитът за излизането от порочния кръг на суровинния експорт е решение, продиктувано от добра воля. Ако насърчаването на местна производствена верига, която има за цел създаването на продукти за износ с висока припадна стойност, е било някакъв мотив в решението на управляващите за налагането на точно такъв тип мярка (а не например цялостна забрана за сеч), то това им действие може да се разглежда като желание за действително справяне с проблема. Дали това е така, или ставаме свидетели на поредните популистки палиативни мерки - само времето ще покаже.

Мила ХРИСТОФОРОВА

Просветният министър Тодор Танев в понеделник излезе с идеи, които могат да доведат до пълна промяна в професионалното и висшето образование. Ако, разбира се, проработят. На мястото на сегашната двустепенна образователна система от училищно и висше образование той въвежда четиристепенна, имплантирайки между тези два етапа колежанската подготовка. Тя няма да бъде задължителна, но ще дава по-широки възможности на младежите, които излизат от образователната система, да усвоят занаят на майсторско ниво или да завършат висше образование за по-кратко време.

Колежите у нас в момента са институция с неясен статут и с дипломи, които обикновено не се разпознават в Европа. Сертификатите, които дават те, носят образователната степен "професионален бакалавър" и не дават възможност за продължаване в магистърска степен. Амбицията на просветния министър Тодор Танев е "да разчисти" образователното пространство за нов тип колежанско образование, което дава професия на високо ниво, подобно на Австрия, Швейцария или Германия.

Предложението на министъра е да се създаде мрежа от гъвкави колежи, в които можеш да учиш както две, така и три години.

По-краткият срок на обучение дава предимно практическо знание и на финала - тапия за "майстор", - тоест човек, който владее професията си на по-високо ниво от онези, които са завършили само професионална гимназия и по думите на министъра са на ниво "калфа". Ако обаче човек реши да продължи подготовката си с още една година, тя се смята за предуниверситетска и дава както теоретични знания, така и възможност да натрупаш кредити. Това са своеобразни бонус точки за изучаване на отделните дисциплини, които след това ще бъдат признати в университет. На финала дипломата, която тези випускници ще получават, ще бъде за "специалист".

Висшите училища ще имат възможност да приемат хората, натрупали определен брой кредити, без изпит,

като им признаят подготовката по дисциплините, които се дублират с изучаваните в колежа. Така "с малко доучване", както се изрази министър Танев, за няколко семестъра човек може да вземе бакалавърска степен и дори да продължи в магистратура. Колежите всъщност се превръщат във втората степен на българската образователна система, а университетите стават трета. Четвъртата ще бъде постигана от малко хора, които решат да продължат в така наречените центрове за върхови постижения, финансирани с пари от Европа по новата оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж". Такива центрове ще бъдат не повече от пет, като в тях ще се разработват както фундаментални изследвания, така и проучвания, свързани с нуждите на бизнеса. Хората, които продължат там, ще получават сертификати за проектите, по които са работили. Според Танев в тези центрове могат да отиват както магистри и доктори, така и хора само с майсторска степен, защото там при всички положения ще има дейности, в които са нужни изпълнители с висок разред. По думите на Танев подобни колежи може да има не само за подготовката на заварчици и стругари, а и за хотелиери например.

Колежи ще подготвят професионалисти на по-високо ниво

По подобен начин са създадени швейцарските колежи по хотелиерство, които не дават висше образование, но са признати от браншовите сдружения

и се знае точно кой колеж доколко качествените специалисти осигурява. По тяхно подобие у нас тези колежи ще бъдат оценявани и акредитирани не от Националната агенция за оценяване и акредитация на висшите училища, а от агенцията, която носи отговорност за професионалното образование и обучение (НАПОО).

Идеята е човек да може да продължава образованието си в тези колежи дори и след време - ако завърши професионална гимназия, поработи пет години и след това установи, че има нужда от тапия за майстор, да може да отиде в колеж и да я получи. Ако след още няколко години

открие, че му е нужно и по-високо образование, също да може да го получи за по-кратък период от време, а не за изискваните по закон четири години.

Предложението на Танев е колежите да бъдат частни и в техните бордове да има фирми, които да участват в програмите.

Предполага се, че най-голям интерес вероятно би проявил ИТ секторът, защото там в момента масово не достигат кадри. По-големите фирми дори сами се организират в образователни консорциуми и правят обучения на специалисти, които да назначат, защото университетите в момента нямат капацитет да покрият нуждите им. Много от тези компании не търсят висшисти, а просто хора с нужните умения в бранша, така че вероятно

биха се заинтересували от идеята. Още повече че според замисъла на Танев подготовката няма да е само теоретична - ще се въведе така нареченото дуално обучение, за което напоследък много се говори. При него, подобно на Германия и Швейцария, младите хора карат практиката си в реална работна среда и получават точно уменията, които бизнесът очаква от тях.

Не е сигурно обаче доколко другите браншове освен софтуерния ще се заинтересуват от тази идея.

Замисълът на министъра е в началото да се направят поне два пилотни колежа с държавно финансиране в Северозападна България, която е единственият регион без собствен университет. Тъй като не се предвижда разширяване на университетската мрежа в страната, така регионът ще бъде компенсиран

за липсата на висше училище, като се дадат на младите хора повече възможности за допълнително образование. Големият проблем в професионалната подготовка обаче е, че и в момента има широка мрежа професионални гимназии, които дават неприложими дипломи. Те подготвят в професионални сфери, за каквито в съответния регион няма бизнес. В Смолян например компютърните фирми се броят на пръсти, а въпреки това има професионална гимназия по компютри, дадоха пример от "Майкрософт" на една неотдавнашна дискусия. Идеята на министъра е професионалните гимназии да се интегрират с колежите, но това трудно ще стане, ако няма фирми, които да осигурят работа на вече завършилите кадри.

Другият проблем е, че има цели браншове, в които е пълно с безработни висшисти или с бакалаври, които работят на позиции за хора със средно образование.

Щом дори и те не могат да си осигурят работа по специалността, трудно може да се очаква, че хората с диплом "специалист" ще си намерят ангажменти при толкова силна конкуренция.

За да влезе в сила идеята на Танев, първо трябва да бъдат направени промени в няколко закона - както в образователния, така и в този за професионалната подготовка. Това трудно може да стане тази година, въпреки че върху законовите поправки вече се работи. Ако мрежата от колежи въобще тръгне, това ще стане най-рано след две години.

Георги ВАСИЛСКИ

Април, 2001 г. Румънският премиер Адриан Нъстасе е нервен. Шефът на антикорупционния отдел в Главна прокуратура Овидиу Будушан си е позволил на своя глава да отиде във френското посолство и да търси съдействие за разследване на нелегални фи-

нансови дарения за кандидат-президентската кампания на Йон Илиеску. Социалдемократът и актуален държавен глава Илиеску е партиен началник на министър-председателя и организатор на ликвидацията на предишния си ментор Николае Чаушеску. За да се уволни наглият прокурор Будушан, се закрива целият отдел.

По това време Румъния отявлено се бори за еврочленство. Едно от изискванията на Брюксел е възстановяването на Департамента за борба с корупцията. И така първият министър подписва документите за създаването на сегашната Национална дирекция за борба с корупцията. Целта е: мимикрия на дейност под погледа на управляващите.

Както е известно, в политиката няма вечна доминация и през 2005 г. министър на правосъдието става Моника Маковей, неизкушена от партийна кариера, икономически и емоционално необвързана с никого от властта. Тя влиза във ведомството с думите: "Вие сте магистрати. Независими сте. Не трябва да отговаряте на телефонни обаждания, ако ви звънят политици... Ако направите нещо нередно, вашите колеги ще ви съдят като професионалисти, а не като представители на партийни централи". След две години Маковей вече не е министър, но **Националната дирекция за борба с корупцията реално работи като независим орган.**

Защо ли? Защото назначаването на началника вече става от Парламента по предложение на президента, има шестгодишен мандат и се отчита само

пред пленарна сесия на двете камари. Шефът от своя страна сам избира прокурорите. Днес те са 85. След 6 години всички могат да се върнат на предишните си работни места, но задължително на по-висока длъжност. Ако новият директор реши, може да ги задържи. Всеки от тях гледа по над 100 дела годишно. С оправдателна присъда завършват по-малко от 9%.

Работата на дирекцията е следена с уплах, любопитство, злонамереност и облекчение от цялата страна. Медиите се надпреварват да говорят и пишат за нея. Някои магистрати са разпознаваеми и известни не по-малко от певачки, спортистки и силиконови златотърсачки.

Допреди 10 години в Румъния не е имало нито една присъда за корупция. Сега са над 2000.

Още 4000 дела са в развитие. Днес в затворите на Румъния са един премиер, вицепремиер, 12 министри, 19 депутати, половин сватба техни роднини и приятели, 25 магистрати, 35 градоначалници и техните заместници от най-големите градове на страната, както и председатели на държавни агенции, десетки по-нискоранжирни политици и шефчета на предприятия. Всички вече са бивши.

Те са представители на цялото партийно

войнство, но всеки заподозрян започва изясненията си, че срещу него се води политическа репресия.

В момента директор на агенцията е рядко усмихващата се Лаура Кьовеш. Допреди две години беше главен прокурор на Румъния. След постъпването ѝ се активизира разследването срещу брата и дъщерята на Траян Бъсеску, бившия силен човек на Румъния и доскорошен държавен глава. Брат му Мирча е обвиняем за търговия с влияние и незаконни оръжейни сделки. По време на роднинското управление той шумно се саморекламира и като кум на цигански барон, срещу когото по едно време имаше 160 висящи дела. Щерката на президента Бъсеску пък се разследва за получаване на комисиони чрез обществени поръчки.

А бившият висш магистрат Мирча Молдован получи 22 години за злоупотреба с власт

заради решаването или по-точно заради замитането на дела, свързани с Принцове на асфалта и инфраструктурните проекти. Така в Румъния наричат онези тарикати, които точат стотици милиони евро по обществените поръчки.

Дела се водят и срещу Илие Сърбу, който е тъст на премиера Виктор Понта. Известно е, че преди 5 години с ре-

Румънският случай: само факти

шителната намеса на Сърбу - като зам.-председател на социалдемократите - той помогна Понта да извърши вътрешнопартиен преврат. Тогава зет му бе непознат, млад и напорист апаратчик. А след това дъщеря на Сърбу се озова в Брюксел като евродепутат. В момента тази партия - на социалдемократите - има квалифицирано мнозинство в Парламента.

Но това не е всичко.

Пътном съдят сестрата и зетя на министър-председателя за надвзети 10 млн. евро

при изграждането на канализацията в курортното планинско градче Комарник. Зад решетките се озова и Елена Удрия, близката на Бъсеску министърка на туризма и на регионалното развитие, която е и секс символ на няколко либералдемократически кабинета. В молба до прокуратурата тя поиска ремонт на килията с нейни средства. Проблемите ѝ идват от т.нар. дело "Майкрософт", където от 54 млн. евро, платени от държавата за компютризация на училищата, 20 млн. са разпределени като комисиони из коридорите на властта.

И още: от бившия кмет на Букурещ и бивш икономически министър Адриану Видяну се търсят 130 млн. евро за нанесени щети при сделки с недвижими имоти, а от буквално довчерашия министър на финансите Дариус Вълков се търсят само два милиона, отклонени, когато е бил кмет на Слатина. Бившият столичен първенец Адриану Видяну повлече със себе и Алина Бика, която доскоро беше директорка на Дирекцията за борба с организираната престъпност и също е заемала отговорен общински пост.

В последен стадий е и разследването срещу няколко районни кмета на

Малкия Париж,

както румънците наричат най-големия си град. Започна разследването и срещу Раду Мазаре - митичен кмет на черноморската гордост Констанца. Той управлява града повече от 15 години, избран е с убийствено мнозинство, караше само "Ферари", а синът му като малолетен управляваше поръчкова детска версия на същото возило.

Наред с кметовете на Клуж и Бъкю, в затвора е вече футболната легенда Джика Попеску, бивш председател на Футболния съюз. При него, напълно очаквано, проблемите идват покрай трансферите на футболистите...

В Румъния под названието "Национална агенция по интегритет" работи орган, който проследява имуществените декларации и реалното богатство на хората от висшия управленски ешелон. В момента под стража е и Хория Джорджеску, който е шеф на тази национална агенция. Той е обвинен, че през 2008-2009 г. като ръководител на Комисията за компенсация при реституцията на имоти е завишил със 75 млн. евро стойността им. В края на март той трябва да дойде у нас и да сподели своя челен опит.

Преди пет години, когато Адриан Нъстасе вече не е премиер, обявява в блога си: "...заради вакуума на институционалност в държавата корупцията трябва да се приема като даденост, като средство, с което се смазват механизмите на икономиката в годините на прехода". След три месеца същият получи двегодишна присъда за подкуп. В момента излежава втората си присъда, която вече е четиригодишна.

А точно той, Адриан Нъстасе,

създаде днешната Национална дирекция за борба с корупцията,

за да отмъсти на един прокурор, който се опитваше да бъде независим. При първия арест Нъстасе се опитва да се самоубие, при това пред телевизионните камери, но само си одрасква гушата. Нови опити няма.

Разбира се, румънците смятат, че нещата в правосъдната система са далеч от онова, което желаят, но ѝ се доверяват на 80%. Това е институцията с най-висока степен на обществен респект. И основният принос е на новото поколение магистрати, които, както заяви наскоро един от тях: "...няма да оставят държавата си на боклуците. В чужбина всеки може да мие чинии".

Румъния е парламентарна република и съдебна отговорност на народните избраници се търси след санкция на Парламента.

Преди два месеца по искане на Националната дирекция за борба с корупцията депутати започнаха да дебатира имунитета на Варужан Возганян - известен детски писател и бивш министър на икономиката.

Потърпевшият румънец от арменски произход започна да се защитава емоционално, заплака с мъжки сълзи, поръси главата си със светена вода и твърди, че е икономически чист като невръстните си читатели. Окаяникът е оставен да бъде депутат, а оборотите в Арменията църква в центъра на Букурещ, откъдето е вълшебната текстура, се увеличават многократно...

Бел. ред: Преди дни стана ясно, че бившият спортен министър на Румъния Моника Якоб Ридзи е вече в затвора - за злоупотреба със служебно положение и оцеляване на държавата с 800 хил. долара.

Гергана ПЕТКОВА

Програмата за международно оценяване на учениците PISA се променя и големият въпрос у нас е дали промяната ще улесни, или ще затрудни българските деца, които ще участват в изпита. Както "Животът днес" вече писа, тестът по природни науки в края на април и нача-

PISA изпитва на компютър - това го знае всяко хлапе

лото на май ще се проведе изцяло на компютър вместо на хартия. Философията обаче остава същата - да се провери доколко децата умеят да

извличат, осмислят, преобразуват и предават информация, да решават проблеми и да прилагат творчески наученото в училище в конкретни жи-

тейски ситуации. Тази година ще се изследва и дали децата умеят да работят в екип при решаването на проблемите. Центърът за контрол

и оценка на качеството на училищното образование (ЦКОКУО) към Министерството на образованието и науката (МОН) е организаторът на изслед-

ването у нас. На сайта му www.ckoko.bg са публикувани няколко задачи, подобни на тези, които ще бъдат дадени на изпита. Ето една от тях.

СИНИЯ ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛА

Това е интерактивна задача. Анимация показва как действа електроцентрала, която използва разликата между концентрацията на сол в речна и в океанска вода, за да произвежда електричество. Два контейнера - единият със сладка, а другият със солена вода - са разделени с мембрана, през която могат да преминават само водните молекули. По естествен начин те преминават от контейнера със сладка вода към този със солена. След това под действието на високото налягане водата в контейнера със солена вода изтича по тръба, като движи турбина за производство на електричество.

Въпрос 1. В кои пунктове водните молекули, които идват от реката, могат да бъдат открити по-късно в процеса на действие на електроцентрала?

За да отговорят правилно на този въпрос, учениците следва да разберат как водата се движи през електроцентрала, представена на диаграмата. След това те трябва да определят, че Пункт 2 и Пункт 4 съдържат водни молекули на водата от реката.

Въпрос 2. Водата в реката има ниска концентрация на сол. Какво

става с концентрацията на сол в контейнерите със сладка и със солена вода, когато молекулите преминават през мембраната? Учениците трябва да използват анимацията, за да определят как се променя концентрацията на сол в сладката вода от реката и в солената вода от океана, след като водата премине през мембраната. Възможностите за избор от падащите менюта са: *се увеличава, намалява, остава непроменена*. Верният отговор е: *Когато молекулите преминават през мембраната, концентрацията на сол в контейнера със сладка вода се увеличава, а концентрацията на сол в контейнера със солена вода намалява*.

Въпрос 3. В електроцентрала се извършват няколко преобразувания на енергия. Какъв вид преобразуване на енергия става в турбината и генератора?

Двете падащи менюта, използвани при този въпрос, съдържат едни и същи четири възможности - четири вида енергия: *гравитационна, потенциална, кинетична, електрическа*. Учениците трябва правилно да анализират диаграмата и да посочат, че *турбината и генераторът преобразуват кинетичната енергия в електрическа*.

нетичната енергия в електрическа.

Въпрос 4. Много електроцентрали използват като източник на енергия изкопаеми горива като нефт и въглища. Защо този нов вид електроцентрала е смятан за по-екологичен от електроцентралите, които използват

изкопаеми горива?

Въпросът изисква да се обясни по какъв начин електроцентралите, които използват изкопаеми горива, увреждат околната среда за разлика от електроцентрала, представена в задачата.

От 2010 г. "Просвета" е ексклузивен издател за България на всички тренировъчни задачи и материали по формата PISA. Неговите сборници се използват в обучителни семинари за експерти от регионалните инспекторати по съответните предмети, организирани от фондация "Просвета - София". Публикуването им позволило широк кръг учители, родители и ученици да се запознаят с този вид задачи. С тях децата отрано се готвят за добро представяне на международното изследване. "През 2011 г. организирахме поредица от едnodневни семинари, в които запознахме над 700 учители с формата на PISA", посочи г-жа София Димитрова, председател на управителния съвет на фондацията. Тя е образователен експерт с огромен опит - работила е като учител, изследовател, директор на дирекция "Общо образование" в МОН, била е и главен редактор на издателство "Просвета". Тя препоръчва следните заглавия:

"Подготви се за PISA!" е поредица от три книги с примерни задачи по четене, математика и природни науки. Те съдържат задачи, които са използвани при предишни изследвания. Има кратко представяне на програмата и описание на оценяваните умения. Примерните задачи осигуряват перфектна подготовка за успешно представяне на теста.

Как да подготвим децата за международното изследване

"Външно оценяване и приеман изпит по математика след 7. клас по формата PISA" съдържа 60 задачи и 2 примерни теста за външно оценяване и приеман изпит по математика след 7. клас. Със задачите учениците се научават да прилагат знанията си по математика в реални практически ситуации, да развиват четивната, математическата и логическата си грамотност и ще се подготвят успешно за външно оценяване и приеман изпит. Тестовите съдържат по 24 задачи, групирани в два модула и съобразени с изискванията на МОН за провеждане на приемния изпит по математика след 7. клас.

"Външно оценяване по български език и литература за 7. клас по формата PISA" е сборник, който проверява нивото на грамотност на учениците в най-широк смисъл като умение за четене, разбиране, осмисляне и интерпретиране на текст. Включени са 23 текста от различни сфери на общуване и жанрове. Задачите са с различна степен на трудност, с избираем отговор и със свободен отговор. Проверят се уменията на учениците да извличат информация от текст, да я интерпретират и прилагат. Освен това те трябва да открият и осмислят информация, представена в таблици или чрез графики.

Всички издания на „Просвета“ ще намерите при представителите и в търговските обекти на издателството - виж www.prosveta.bg. Може да поръчате и онлайн на www.store.bg, www.mobilis.bg, www.helikon.bg, www.ciela.bg. ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИЦИ поръчайте от www.e-uchebnik.bg.

"Четене с разбиране по формата PISA" за 4., 5. и 6. клас са сборници с тестови задачи. Те подпомагат учениците отрано да извличат информация от писмени текстове (карти, таблици, диаграми, схеми). Тестовите в тях проверяват уменията им да четат пълноценно - да извличат съществена информация от текстове от различни сфери на общуване и жанрове.

ВНИМАНИЕ, УЧИТЕЛИ!

Помагала за външно оценяване след 4. и 7. клас и за матури може да поръчате с отстъпка от 28% за 10 и повече броя в периода от 1 март до 1 май при представителите на "Просвета" в цялата страна и в търговските обекти на издателството:

Книжарници "Просвета" в София
бул. "Дондуков" № 45
тел. 02 987 16 67
имейл: dondukov45@prosveta.bg

ул. "Иван Асен II" № 39
тел. 02 944 18 50
имейл: ivan.asen@prosveta.bg

Книжарница "Просвета" в Русе
7000 Русе
ул. "Плиска" № 83, бл. "Венера", вх. Б, ап. 42
тел. 082 845 860
имейл: russe@prosveta.bg

● Гостуват ни съвременни графики от Джъдзян

107 графични произведения, които отразяват постиженията и най-общите тенденции в съвременната китайска графика, могат да бъдат видени в Софийската градска художествена галерия. Изложбата ни гостува по повод петата годишнина от откриването на Музея на изкуствата, който се намира в Ханджоу, столица на провинция Джъдзян. Това е част от колекцията на музея, чиито експонати са насочени предимно към чуждестранната публика, която има по-ограничени познания върху новата история на Китай. Затова подборът на картините отразява развитието на графиката в Джъдзян от средата на XX век до днес.

Графичното изкуство от Джъдзян се отличава с уникалното си историческо развитие и характерен стил. Джъдзян, смятан за люлка на съвременната китайска графика, упражнява трайно влияние върху художествените процеси в страната.

Изпълнени в различни техники - от традиционната китайска ксилография до сложни съчетания от съвременни изразни средства, графичните творби представят широка панорама на различни теми, лични възгледи и обществени нагласи, разкриват специфичната естетика и светоглед на китайското изкуство.

Изложбата обхваща три раздела: "Мисловност - отпечатък", "Чо-

век - преход" и "Естествена среда - начин на живот", които създават образната връзка между Дух - Индивид - Обкръжение и запоз-

ЕЗЕРНО ВДЪХНОВЕНИЕ ОТ КИТАЙ

нават зрителя с културата, историята и природата на Джъдзян.

През годините от неговото откриване до днес Музеят на изкуствата на Джъдзян разглежда обогатяването на колекцията от произведения на местното китайско графично изкуство като една от основните насоки в развитието си.

Цялото име на изложбата е "Вдъхновение от езера и планини" и символично отразява не само географската даденост на Ханджоу, но и насочва към образи от поетиката, вкоренена в традиционната китайска култура, дала безкрайно поле за интерпретации на поколения артисти.

Можете да станете част от това вдъхновение до 19 април т.г., когато изложбата ще бъде закрыта. (ЖД)

В рамките на "София филм фест 2015" бе представена фестивалната версия на филма "Животът е безкраен суинг" на белгийския режисьор Андре Шандел, който разказва за българската музикална действителност. Творбата е заснета у нас с участието на Рони, Деси и Вера от суинг триото "Sentimental Swingers", Мишо Йосифов, Велислав Стоянов и Димитър Шанов.

Филмът представя страната ни пред света по доста неочакван, различен, дори

НАБИРАТ СРЕДСТВА ЗА ФИЛМ, ПОСВЕТЕН НА БЪЛГАРСКАТА МУЗИКА

интимен начин. Историята е изпълнена с музика, спомени и усещания, предадени от музикантите, но е споделена от гледната точка на режисьора - чужденец, който десет години живее с героите в лентата.

Снимките са започнали през 2013 г., точно след третия рожден ден на "Sentimental Swingers" и приключват година по-късно - през есента на 2014 г. Заснемането на "Животът е безкраен суинг" вдъхновява триото и те решават да издадат едноименен сингъл, който включва песните от филма.

Продуцентите, между които са и талантливите певици, започват кампания за набиране на средства за заплащане на авторските права по филма, защото в него звучат известни песни на The Andrews Sisters. По примера на други групи, които са осъ-

ществили успешно подобни кампании, певиците се доверяват на известната платформа Indiegogo за набирането на \$15 000. За тези, които не знаят нищо за Indiegogo, трябва да кажем, че това е световна платформа за набиране на средства за стартиране и приключване на неправителствени проекти и

добри идеи. Примерите, в които този модел работи в полза на изкуството, са много. За повече информация посетете: www.indiegogo.com Събраните средства ще са необходими и за покриване на правата за ползваните архивни кадри от близката история на България, с които разполага БНТ.

В Indiegogo всеки може да стане част от идеята с различна сума, като най-малката е 5 долара. В знак на благодарност може да получите различни "облаги", на различни стойности. Ако инвестирате 5 долара във филма, ще ви бъде изказана специална благодарност от трите момичета в социалните мрежи. Ако пък подкрепите излъчването на филма с 50 долара, може да ви бъде доставена бутилка вино от лимитирана серия.

Повече информация за набираните средства и начините за включване в кампанията можете да получите на:

<https://www.indiegogo.com/projects/life-is-an-eternal-swing-film#home> или на lifeisaneternalswing.com

Акад. Григор Велев

● С акад. Григор Велев разговаря Румен Леонидов

Предишният ни разговор приключи със срещата на цар Борис III с Хитлер, в която царят устоява на германския натиск и запазва българския неутралитет...

- Поради колебливостта на България Хитлер възлага все по-голяма надежда на Югославия, която все повече затопля връзките си с Италия. На 20 ноември 1940 г. той приема Рибентроп и граф Чано, външните министри на Германия и Италия. И прави анализ на дипломатическите усилия на Германия за консолидация на страните, участващи в пакта, както и за привличане на нови членове. Същия ден Хитлер изпраща на Мусолини писмо, в което му излага геополитическата обстановка на Балканите. Той му пише: "Положението, което се развива днес, има психологически и военни последици. Положението в Гърция се отразява зле върху дипломатическата подготовка, която се намира в еволюция. Изобщо не чувстваме лошите последици, които се проявяват в тенденцията на някои нации да избягват да се ангажират с нас и да изчакат развоя на събитията. България, която вече демонстрира малко наклонност да се присъедини към Тристранния пакт, сега се показва напълно опозиционна да разглежда едно такова решение. Що се отнася до Русия, става все по-трудно да се преговаря и да се насочват нейните амбиции на изток. Напротив, господин Молотов даде да се разбере, че той е повече от всичко заинтересован от Балканите. Позицията на турците е от изключителна важност, защото тя ще повлияе по решителен начин върху позициите на България".

- Изиграва ли някаква съществена ролята писмото, което цитирате?

- Хитлер предлага Германия и Италия да вземат

Цар Борис III отказва съюз и с Мусолини

незабавни мерки: да повлияят на Испания да влезе във войната, на всяка цена Русия да бъде отклонена от апетитите си към Балканите и да се насочи на изток. И заедно да ликвидират турския натиск върху България. Но това не е всичко... Хитлер иска да се установи сътрудничество с Югославия, защото без сигурност откъм Югославия операциите на Балканите ще бъдат обречени на неуспех. Не са забравени Унгария и Румъния - от тях фюрерът иска следното: Унгария да позволи на германски части да преминат през нея, за да стигнат до Румъния, а Румъния да приеме германските части като засилване на собствената си отбрана... И още на 20, 23 и 24 ноември 1940 г. Унгария, Румъния и Словакия се включват в Тристранния пакт.

- Каква е оценката на историците ни за усилията ни да се съхрани българският неутралитет?

- Българският отказ за присъединяване към Тристранния пакт през този период е значителен дипломатически акт на българската външна политика. За съжаление в оскъдната досега историческа книжнина този факт или е бил подминаван, или е представян в изопачена светлина. Истината е, че комунистическата историография третира превратно този изключително важен момент от най-новата история на България.

- Бихте ли посочили някои примери?

- Ето какво пише Марин Михов в "Борбата на СССР против хитлеристката агресия на Балканите...". Той обвинява цар Борис, че се е съгласил по принцип да се присъедини към Тристранния пакт, но че искал това да стане по-късно. Фактите показват, че до този момент българското правителство не се е ангажирало с искането на Германия за присъединяване. Това исторически невярно твърдение се повтаря и от Г. Стефанов, без да се привежда нито един документ. Подобно твърдение предлага и Валев. Целта е на всяка цена да се докаже, че България е действала като сателит на Хитлерова Германия още от 1939 г., цитирайки неточно дневника на Богдан Филов. В цитирания от Валев дневник няма текст, който да дава подобни основания. В официалните документи за преговорите през октомв-

ри - ноември 1940 г. умишлено не са цитирани онези текстове, които показват отрицателното отношение на българската дипломация към германското предложение.

- Защо българската дипломация под ръководството на цар Борис така усърдно работи, за да не допусне включването на България в Тристранния пакт?

- Могат да се посочат няколко сериозни причини. Ще се спра по-подробно на тях, за да изясним сложната обстановка, в която се намира България. На първо място не бива да забравяме, че във войните за национално обединение страната даде хиляди жертви и накрая бе доведена до национална катастрофа. Страната ни има пресни исторически основания за неутралитет - това са решенията на Ньойския мирен договор. Освен това българският народ по това време не желае повече да воюва. Това много добре се разбира от цар Борис и управляващите политики. При евентуално влизане във войната и евентуално нова, поредна национална катастрофа това означава, че цар Борис III ще последва съдбата на баща си цар Фердинанд I, който бе принуден позорно да абдикира... Българските управници също отлично знаят, че ако се стигне до нова национална катастрофа, това означава съд за виновниците.

- Това са напълно логични и разбираеми страхове...

- Но изброеното не е всичко. Има и други опасения, например опасността от социални бунтове при една нова война, те биха сложили край на царската институция. Военните ни също се въздържат пред предложението на Германия да тръгнем на война, защото знаят, че превъоръжаването на войската ни не е завършено, че армията ни не е в състояние да защити националните ни териториални интереси.

- Изброихте вътрешнополитическите задържки на управляващия тогава елит, но как стоят нещата във външнополитически аспект?

- Българската дипломация много добре оценява факта, че Германия не може да реализира геостратегическите си планове на Балканите без участието на България и Югославия като изходни

или маршрутни бази. Освен това страната ни се съобразява с ултиматумите и заплахите на Англия, че ще използва турската и гръцката армия, за да пресекат всякакви опити на България да застане на страната на Германия.

Българските управници няма как да не се съобразят и със сключеното на 2 септември 1940 г. англо-американско съглашение, което материализира английските предупреждения към България.

През 1940 г. Англия засилва военните си ефекти в Близкия изток и флот в Средиземно море. А на 5 септември 1940 г. Англия подновява официално поетите си гаранции за Гърция. Не на последно място българското правителство се съобразява и с политическия натиск на СССР, плюс неясната позиция на Югославия...

- Всичките изброени от Вас обстоятелства и факти явно дават допълнителен кураж на царя и българското правителство да отстояват позициите ни на неутрална страна...

- Точно така, но в продължение на 45 години българската комунистическа историография фалшифицира тези факти или ги премълчава съзнателно. Ще цитирам М. Михов, който твърди, че тази позиция на българското правителство се дължи на пряката намеса на СССР с предложението му за сключване на пакт за взаимопомощ. Това твърдение противоречи на фактите и не отговаря на истината. По време на германо-българските разговори през октомври - ноември 1940 г. съветската дипломация не предприема никакви действия. Факт е, че цар Борис отхвърля германските искания на 17 ноември, а СССР се обръща към българското правителство седмица по-късно.

- Какво всъщност премълчават тези твърдения?

- Те не искат да признаят, че през октомври - ноември 1940 г. царят и правителството са попречили на германската дипломатическа офанзива в Източна Европа, която достигна до мъртва точка. Че отказват на Мусолини страната ни да влезе във войната срещу Гърция, като по този начин на практика помагат на Гърция, която оттегля от българската граница цели 8 дивизии и ги насочва към

фронта с италианците. И още: България практически проваля замислите на Хитлер през този период от време за закрепване на влиянието си в Дунавския басейн и Балканите.

- Толкова ли са "слепи" за всичко това родните социсторици?

- Не, не всички, още през 1988 г. Николай Генчев пише, че приносът на България е широко признат още навремето. Той цитира нашия посланик в Стокхолм Антонов, който казва: "В шведското министерство на външните работи с благодарност говорят за това", един от директорите му е казал без заобикалки, че "отпорът на България е спрял цяла серия от замислените от Оста нови принудителни присъединявания към Берлинския пакт, включително и това на Швеция". Проф. Генчев цитира турския печат, който пише с облекчение и радост: "България отказа да се присъедини към новия ред" (Йени Сабах); "България има здрав разум" (Икдам); "Победа на здравия разум" (Улус), "Нова атмосфера на Балканите" (Сон поста). Според проф. Генчев българският отказ представлява услуга на съветската кауза за Източна Европа и на Балканите. Българският отказ е приветстван и от английската дипломация, която традиционно е настроена враждебно към България, и този отказ заговори за необходимостта да се защитят българските национални интереси.

- В крайна сметка как бихте обобщили значението на този отказ?

- Отказът на България да се присъедини към Тристранния пакт трябва да се разглежда като принос на страната ни в борбата срещу хитлеристката агресия през Втората световна война. Тук трябва да се признаят и

особените заслуги на цар Борис III.

- Споменахте, че и Италия също се включва в акцията за привличане на България в Тристранния пакт...

- В началото на септември 1940 г. външният министър на Италия граф Чано уверява българския пълномощен министър в Рим Караджов, че Италия ще подкрепи България за излаз на Бяло море, и заявява: "Гръцко-италианският въпрос е напълно открит. Денят за сметките е все още неустановен, но бъдете готови". На 17 септември 1940 г. в София пристига личният пратеник на Мусолини Анфузо с писмо до царя. В него той уведомява Борис III, че смята да ликвидира Гърция и по този начин България ще получи възможност да осъществи възжеланията си за излаз на Бяло море. От писмото царят разбира, че между Германия и Италия няма единство по въпроса за войната с Гърция. Това дава по-голяма свобода в отговора. Той отхвърля предложението на Мусолини, като съобщава на пратеника, че ще постъпи както "съвестта, дългът и доброто на народа му го задължават".

- Какво се случва след това?

- Анфузо се завръща в Рим с отрицателен отговор. На 19 октомври 1940 г. граф Чано получава доклада на пратеника Анфузо, който му докладва, че поведението на цар Борис III "било твърде уклончиво в съгласие с неговия навик и характер. Най-много се боял от турците". По-късно в писмо до Хитлер Мусолини обяснява италианските неуспехи в Гърция с лошото време и с "отношението на България, която позволи на гръците да оттеглят от Тракия 8 дивизии, за да засилят войските си срещу нас". В крайна сметка страната ни запазва позицията си дори на 28 октомври 1940 г., когато Италия обявява война на Гърция. На следващия ден цар Борис III заявява официално чрез декларация, че България ще запази своя неутралитет и ще стои настрана от итало-гръцкия конфликт.

Търсете в книжарниците книгите „Българската национална кауза 1762-2012“ и „История на българите от Македония“, том 1, на акад. Григор Велев

Моят град

СОФИЯ

Инвестиционна агенция ще

погнوماга бизнеса

Агенция за инвестиции ще подпомага компаниите, които искат да вложат капитали в столицата и региона. Идеята е те да имат достъп до цялата информация на общината, която ще бъде събрана на едно място. Това обяви кметът на София Йорданка Фандъкова пред представителите на бизнеса в Консултативния съвет по финанси към Столична община.

По време на събитието станаха ясни основните приоритети в инвестиционната програма на града. Ще продължи подобряването на градския транспорт и инфраструктурата, като ще се наблегне още на екологията, образованието и културата. Както е известно, в момента тече програма за рехабилитация на уличната мрежа, като са предвидени над 30 км пътища. Класация на Global MetroMonitor и JPMorgan Chase за 2014 г. нарежда столицата ни на 30 място между най-бързо развиващите се градове в света. София остана сред европейските градове с най-ниска безработица и това се дължи на икономическото развитие и бизнеса, коментира Фандъкова.

ПЛОВДИВ

Пловдив стана първият български град със специално внимание към родените в него тризнаци. Общинският съвет с мнозинство прие предложението на кмета инж. Иван Тотев за отпускане на 5 хил. лв. еднократна помощ и социален асистент. Заплатата му ще бъде осигурена от общинския бюджет и ще бъде в помощ на семейството до навършването на 2-годишна възраст на децата. Кметът призна, че идеята е дошла след среща в приемния му ден с младо семейство, което очаква в началото на лятото да му се

5 хил. лева и социален асистент за тризнаци

родят тризнаци. Единственото условие, на което трябва да отговорят семействата, е адресна регистрация в Пловдив. "Общината полага много грижи за развитие и увеличаване на предлаганите социални услуги", посочи инж. Тотев.

родят тризнаци. Единственото условие, на което трябва да отговорят семействата, е адресна регистрация в Пловдив. "Общината полага много грижи за развитие и увеличаване на предлаганите социални услуги", посочи инж. Тотев.

ВАРНА

Обявяват международен конкурс за нова сграда на библиотеката

В най-скоро време Община Варна ще обяви международен конкурс за нов дом на регионалната библиотека "Пенчо Славейков". Това каза кметът Иван Портних, който се среща със служителите на варненската библиотека по случай 132-та годишнина на културния институт. Строежът на новата сграда е предвиден в интегрирания план за развитие на общината, което е първата стъпка за осигуряване на европейско финансиране. "Когато новите оперативни програми бъдат отворени, поемам личен ангажимент проектът да бъде реализиран",

подчерта градоначалникът. Той допълни, че екип начело с главния архитект на общината Виктор Бузев вече работи върху заданието на конкурса. "Дано всички заедно отпразнуваме своя 135-и рожден ден в нова, модерна и удобна сграда, където всички варненци ще имат възможност да се докоснат до богатството на книгите", коментира по време на срещата Емилия Милкова - директор на регионалната библиотека. Тя показа на кмета временна експозиция с едни от най-старите книги - част от богатата колекция на института.

СТАРА ЗАГОРА

Отбелязват 30 години на бойния спорт ушу в Европа

Стара Загора ще бъде домакин на Европейското първенство по ушу, което ще се проведе от 13 до 22 май т.г. Участие в турнира ще вземат около 1000 спортисти, треньори и делегати. Новината обяви членът на Изпълнителния съвет на Европейската федерация Маноил Манев, който е председател и на Инициативния комитет на събитието. Едновременно с първенството ще бъде отбелязана и 30-годишнината от навлизането на бой-

ния спорт на Стария континент, съобщава официалният сайт на Европейската федерация по ушу (EWUF). "Имаме голяма подкрепа от областната и общинската администрация в града за провеждането на събитието", заявява в обръщението си президентът на организацията Раймонд Смит. Той допълва, че по време на състезанието демонстрации ще изнесат представители на Китайската ушу асоциация.

БУРГАС

Фирми подават ръка на безработни млади хора

41 фирми от сферата на туризма, търговията, транспорта и хранително-вкусовата промишленост се включиха в Младежката трудова борса, която се проведе в Дома на нефтохимика. Представителите на бизнеса се срещнаха с млади хора от Бургас и региона, като им предоставиха възмож-

ност да кандидатстват за повече от 1000 работни места. "Сигурна съм, че много млади специалисти ще намерят добро предложение и вариант за реализация. За работодателите това ще е възможност за скъсяването на процеса на търсене на амбициозни

и подготвени кадри", заяви зам.-кметът на община Бургас Йорданка Ананиева.

Младежката трудова борса е част от мерките за намаляване на безработицата и подпомагането на бизнеса при намиране на квалифициран персонал.

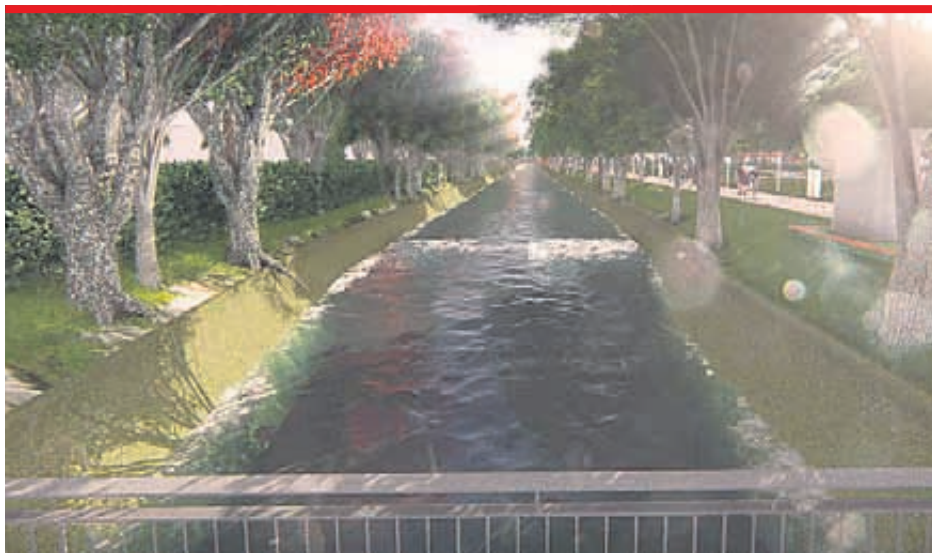
БЛАГОЕВГРАД

Представиха възможностите по програма „Хоризонт 2020“

Кметът на Благоевград д-р Атанас Камбитов иницира разяснителна среща с представители на малкия и средния бизнес, по време на която бяха представени възможностите за финансиране по програма "Хоризонт 2020". Идеята на кметския екип е да бъдат усвоени повече субсидии, с които да се развият както малките и средните фирми в общината, така и икономическата стабилност на региона. Кандидатстващите по програмата ще получат максимална подкрепа от специалистите на Община Благоевград за

усъвършенстване на проектите им за тяхното успешно реализиране. Програмата е с бюджет от 80 милиарда евро за периода 2014 - 2020 г. Тя свързва научните изследвания и иновациите, като предлага опростен достъп до финансиране за фирми, университети, институти от всички страни в ЕС, както и трети страни. "Хоризонт 2020" е насочена към изграждането на икономика, основана на знания и иновации, в целия Европейски съюз.

Страницата подготви
Георги ГЕОРГИЕВ

Мирослава
КИРИЛОВА

София ще облече европейска премяна

Бурни дискусии съпътстваха представянето на проектите за новия облик на централната градска част на София, които вероятно ще се осъществят с финансовата подкрепа на европейската Оперативна програма "Регионално развитие". Предвиждат се редица промени, които имат за цел облекчаване на трафика, създаване на повече пешеходни зони, места за отдих и спорт, достъпна инфраструктура за инвалиди и майки с колици, озеленяване, нови велоалеи.

Едно от най-спорните предложения е свързано с разширяването на булевард "Евлоги и Христо Георгиеви" с трето платно, което вероятно ще бъде превърнато в бус лента. "Това е една от конструктивните идеи, които чуваме по време на трите обществени обсъждания на проекта. Даването на предимство на обществен транспорт със сигурност ще облекчи движението. Изграждането на трета лента наистина е належащо, тъй като от НДК до "Граф Игнатиев" пътят е с три ленти, но от метростанцията на стадиона до Орлов мост се преминава в две и се получава ефектът на фунията.

Трите ленти със сигурност ще облекчат трафика и колите ще могат да се изнасят по-бързо по булеварда", сподели пред в. "Животът днес" авторът на

проекта за Зона 1 (бул. "Евлоги и Христо Георгиеви", зелените площи покрай р. Перловска и пл. "Орлов мост") арх. Стефан Добрев. Той коментира като напълно неоснователни притесненията на екоактивисти, че разширяването на пространството за автомобилите означава и изсичане на редица дървета по протежението на булеварда.

"Аз пръв ще скоча срещу унищожаването и на едно ценно дърво.

Истината е, че разширяването ще засегне десетина дървета, които са болни и стари. На тяхно място и въобще по протежението на булеварда сме предвидили залесяване с 250 дървета", успокои арх. Добрев. Той допълни, че

за целите на проекта са привлечени едни от най-добрите специалисти по озеленяване, които ще извършат експертиза за състоянието на всяко едно от дърветата и ако тя установи, че растението е здраво, то ще бъде преместено със специална технология.

"Идеята ни е да засадим еднакви широколистни дървета (габър) с развита корона, които да придадат единен облик на булеварда. Така направиха и властите в Париж, преместиха старите дървета и сложиха нови по протежението на "Шан-з-Елизе", подчерта събеседникът ни. Пак от френската столица авторът е почерпил вдъхновение и по отношение на река Перловска. Речното ѝ корито ще бъде запълнено с вода, като за тази цел ще бъде повдигнато нивото ѝ с 60 см до максимум 1 м. Това ще стане чрез разпо-

лагането на четири малки саваца, които автоматично се вдигат и свалят според притока на дъждовната вода. Такъв модел е приложен при канала Сен Мартен в Париж.

По протежението на реката ще се разположат няколко спортни площадки с устойчива настилка -

за баскетбол, волейбол, лека атлетика, футбол, шах, бокс и борба. Велоалеята ще се измести на север и на нейното централно място се предвижда да мине "Алеята на спортната слава". Новият път за велосипедисти ще бъде двупосочен и отделен от автомобилния трафик с висок жив плет, за да не се стига до инциденти.

"Алеята на спортната слава" ще се рамкира с 60 експозиционни табла, на които ще се представят временни тематични изложби. В настилната по протежението на алеята са предвидени над двеста постаменти - декоративно оформени звезди с имената на знаменити български спортисти. "Така звездите от миналото и бъдещето ще намерят своето място в памет на славните страници на българския спорт" - коментират архитектите. В стълбищните пространства, които и сега съществуват по коритото на реката, е планирано изграждане на амфитеатрално сядане, както и екран за прожекции на филми.

В зелените площи ще са разположени чрез геопластика тематични градини по сезони -

пролет, лято, есен, зима.

До тях се стига по алеи, оформени с каменни плочи на тревна fuga.

Пред главния вход на Националния стадион "Васил Левски" се очертава да има "Площад на спорта" с 32 пилона със знамената на страните от европейската общност и осемте съществуващи бронзови скулптури.

Идеята за изграждане на трилентово кръгово движение на кръстовището на бул. "Евлоги и Христо Георгиеви" с "Гурко", където се предвижда и площад с пеещ фонтан, вероятно ще отпадне, стана ясно след третото обсъждане на новия облик на София. "В България всеки се пише специалист по всичко. Световната практика показва, че този тип кръстовище е най-флуидно и най-бързо решава проблемите със задръстването. Но след като е подложен на толкова остри критики, този план може да бъде коригиран", каза арх. Добрев.

Няма да се мести паметникът на Славейкови баща и син от единия край на площад "Славейков" в центъра му.

Авторът на площада в сегашния му вид и статута - арх. Станислав Константинов, е против идеята за преместването на паметника. През 1998 г. той неслучайно поставил поетите точно срещу мястото, където е бил техният дом. Няма да бъде премахван и злополучният фонтан, който преди години уби човек.

На допълнителен анализ ще бъде подложено и сливането на двете трамвайни линии на централната столична улица "Граф Игнатиев" в една. Идеята е емблематичната улица да стане пешеходна зона, а трамваите да се движат по една линия, като се изчакват на оширението на пл. "Славейков" и на пл. "Гарибалди". В Зона 2 в центъра - около улиците "Граф Игнатиев", "Св. Седмочисленици", "Шишман" и "Солунска", се очакват промени и по отнoшение на търговията.

Книжният пазар на пл. "Славейков" ще стане временен (ще работи само в петък, събота и неделя), а зеленчуковият пазар до църквата "Св. Седмочисленици" ще посреща клиенти само в петък.

Любимата на столичани улица "Цар Шишман" трябва да е преустроена като "споделено пространство", където заедно ще се движат пешеходци, велосипедисти и превозни средства. Същата е идеята и за "Солунска". "Целта ни е да превърнем тази зона в приветлива за разходки", каза арх. Иво Пантелеев, един от авторите на проекта. Само в зоната около "Граф Игнатиев" той е преброял над 2000 метални и бетонни елемента, които грозят градската среда.

Архитектурната компания АДА (Архитектурно-дизайнерска агенция), спечелила конкурса за Зона 2 и Зона 4 (градината "Кристал", пл. "Народно събрание", бул. "Цар Освободител",

бул. "Васил Левски", ул. "Георги С. Раковски", пл. "Св. Александър Невски" и градините около църквата "Св. София", пред Синодалната палата и около паметника на Иван Вазов), планира

площадът пред храм-паметника "Св. Александър Невски" да бъде затворен за движение на коли и да се превърне в пешеходен.

Архитектите предвиждат на площада пред църквата да се поставят колони от осветителни мачти. Подобни има на площада "Свети Петър" в Рим. Има идея сред жълтите павета да се вградят "златни плочки" с имената на видни българи от миналото.

Проектантите предлагат и оформяне на "златна линия" в целия център. Тя ще бъде туристически маршрут, който ще минава през всичките забележителности, и ще е оформена чрез цветни павета с емблемата на София. До сградата на БАН ще се постави бронзов модел на целия център на столицата. Идеята е мястото да се превърне в начален пункт на туристическите обиколки.

До края на месеца гражданите ще могат да кажат дали харесват проектите за Зона 1, 2 и 4 на сайта на направление "Архитектура и градоустройство" (НАГ) - <http://sofia-agk.com>. През април експертният съвет към Столична община ще заседава и ще коригира градоустройствените планове, след което те отново ще бъдат подложени на обсъждане, преди общината да напише апликационната си форма за кандидатстване по Оперативна програма "Региони в растеж". Целта е проектите да се реализират в близките две години.

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

31 МАРТ - 6 АПРИЛ 2015

Диабетът „стъпва на пръсти“

Както много заболявания, така и диабетът може дълго време незабележимо да руши здравето ни. Именно този скрит период е причината диагнозата да се поставя прекалено късно. А това означава начало на усложненията. Какво е правилното поведение ще разберете

на стр. 18

Не подценявайте запек

Много от съвременните заболявания се свързват с промените в начина на живот и храненето. Затова специалистите все по-често препоръчват да внимаваме какво слагаме на масата, защото стомашно-чревните проблеми и запекът представляват риск за здравето ни. Как да го преодолеем -

на стр. 24

Какво не знаем за бръчките

Известно е, че появата на бръчки е свързана с възрастта, слънцето и вредните навици. Съществуват обаче и по-малко известни причини образът в огледалото да не ни се нрави. Четете

на стр. 26

Водата - безценна и загадъчна

От възникването на живота на нашата планета водата е основен жизнен фактор за всяко същество, растение или животно, което я обитава. Въпреки това тя продължава да провокира учените, криейки много от тайните си. Повече

на стр. 27

КЪРМЕНЕТО ПОВИШАВА ИНТЕЛЕКТА НА ДЕТЕТО

Деца, които са били кърмени от майките си, показват в по-късна възраст по-високи резултати на IQ тестове и по-големи успехи на професионалното поприще, съобщиха бразилски учени. В мащабно изследване специалистите наблюдавали 3500 деца, а резултатите са публикувани в медицинското списание The Lancet Global Health.

Доктор Бернардо Леса Орта от университета Пелотас в Бразилия подчертава, че отначало учените наблюдавали представители на различни социални групи, а не само заможни и образовани хора. Безусловно съществуват много фактори, които оказват влияние на интелекта на детето, но изследователите се опитали

да изключат основните - образованието на майката, семейния доход и теглото при раждането.

Повечето деца, които участвали в изследването, независимо от социалното им положение били кърмени, ня-

кои няколко месеца, а други - над година. Тези, които били кърмени по-дълго, в зряла възраст получавали по-високи оценки при измерването на тяхното интелектуално ниво. Освен това кърмените деца имали

по-голям шанс за ефективно обучение и по-висока заплата в бъдеще.

Доктор Орта смята, че кърмата дава тези преимущества, защото е богат източник на наситени мастни киселини, които са необходими

за развитието на мозъка. Според специалисти обаче, за да може със сигурност да се потвърди връзката между кърменето и интелекта, са необходими доста повече изследвания.

Доктор Колин Мичи, председател на Кралския колеж по педиатрия и детското здраве във Великобритания, казва: "Има много изследвания за връзката между кърменето и IQ, но с времето някои резултати бяха подложени на съмнение. Това изследване обаче отчита редица други фактори, включително постижения в образованието и доходите към 30-годишна възраст. И това, заедно с представената голяма извадка, го прави много значимо". (ЖД)

ВИСОКОКАЛОРИЧНАТА ЗАКУСКА ПОНИЖАВА ГЛЮКОЗАТА

В света има над 382 милиона болни от диабет, главно тип 2. Основният симптом при тези хора е повишаването на кръвната захар след хранене, което може да доведе до застрашаващи живота съдови усложнения.

Международно изследване, инициирано от Университета в Тел Авив, предлага нов подход за намаляване на този ефект и за улавяване на дневното ниво на глюкозата. Учените смятат, че диабетиците трябва да се ориентират към висококалорична закуска, а обядът и вечерята да са с по-малко ка-

лории. "Открихме - казва един от авторите на изследването, професор Даниела Якубовиц, - че повечето калории на закуска, когато глюкозата реагира най-слабо на храната, и намаляването на калориите на вечерята значително понижават както глюкозния пик след хранене, така и средното дневно ниво на кръвната захар."

В изследването участвали мъже и жени на възраст от 30 до 70 години с диабет тип 2. За една седмица на две групи пациенти била назначена една от две еднакви по обща калорийност диети. При първата се

приемали на закуска 700 ккал, на обяд - 600 ккал, на вечеря - 200 ккал. При втората закуска била 200 ккал, обядът - 600 ккал, и вечерята 700 ккал. На седмия ден бил направен лабораторен анализ на кръвта. След две седмици пациентите разменили диетите и лабораторните тестове били повторени. Резултатите от изследването показали, че нивото на глюкозата в кръвта след хранене е било с 20% по-ниско при пациентите, които спазвали първата диета, в сравнение с пациентите, които били на втората диета. (ЖД)

ПЕРФЕКТНАТА ФОРМУЛА ПРИ БОЛКИ В СТАВИТЕ!

Осегаемо облекчение на болката и дискомфорта само след 7 дни!

OsteoMove™

- Облекчава бързо хроничните болки
- Ускорява възстановяването на ставния хрущял
- Забава увреждането и деформацията на ставите
- Намалява риска от появата на възпалителен артрит

БЪРЗО
ДЕЙСТВИЕ
ДО
7 ДНИ!

Активен комплекс от:

глюкозамин сулфат, MSM, смес от плодове, калиев хлорид, хондроитин сулфат, босвелия, куркума, колаген тип II, хиалуронова киселина, манган, бор

OsteoMove е продукт на Natural Factors - производител №1 на хранителни добавки в Канада и носител на награда от Канадската Асоциация за здравословни храни (CHFA)!

Повече информация можете на получите на
тел: 02/9530583 и на www.revita.bg

ТЪРСЕТЕ В
АПТЕКИТЕ

Доц. Стефка ВЛАДЕВА, началник на Клиниката по ендокринология в болница „Каспела“, Пловдив

ДИАБЕТЪТ ИМА ПРОДЪЛЖИТЕЛЕН СКРИТ ПЕРИОД

Едно от най-сериозните и за съжаление най-ранните усложнения на захарния диабет е диабетната полиневропатия. Понякога тя се развива още преди диагностицирането на диабета,

визирам тип 2. Т.е. още при поставянето на диагнозата в половината от случаите вече са налице и симптомите на полиневропатията, тъй като развитието ѝ започва 3-4 години преди самото заболяване. Същност и диабетът има един продължителен скрит период, с висока кръвна захар през втория час след нахранване (която порядко се търси активно). Чак когато се получи висока кръвна захар сутрин на гладно,

сме сигурни в диагнозата. А според редица сериозни проучвания заболяването започва около пет години преди диагностицирането. Тогава започва да се изяснява и диабетната невропатия, тъй като основната предпоставка за нейното развитие е високата кръвна захар. По същество невропатията представлява нарушение в обвивката и в изхранването на нервните структури и най-често на крайните нервни окончания.

Като се смущават сигналите, които се подават от нервните окончания към всяка клетка в органите, това предизвиква и нарушаване на тяхната функция.

Тъй като диабетната полиневропатия има различни локализации, нейните форми са различни. Диабетната вегетопатия се изразява най-често с промени във функцията на вътрешни органи - нарушава се нормалната работа на стомашно-чревния тракт, наблюдава се редуване на

диарични изхождания със запек, отпускане на жлъчния мехур, развитие на възпалителни процеси, отлагане на камъни и т.н. Намаленият тонус на пикочния мехур пък води до задръжка на урина и също до инфекции.

При периферната невропатия субективните усещания са поизразени, там се засягат периферните нервни окончания на крайниците и най-вече на краката, тъй като те са по-натоварени. Симптомите са типични - различно по степен неприятно усещане за студ, за мравучкане, понякога човек има чувството, че обувката му е тясна или чорапът смъкнат. Причина са нарушените нервни импулси към кръвоносните съдове на краката. Точно тези симптоми отвеждат пациентите при лекар. За съжаление повишената кръвна захар не боли и нерядко диабетът се открива късно.

Периферната невропатия е причина за т.нар. диабетно стъпало. При него вече страдат всички структури и тъкани, които изграждат стъпалото - нарушено е изхранването на мускулите, кожата, на потните жлези, ноктите, на артериалните кръвоносни съдове, на венозните съдове, предизвиква се застой на кръвта. Това е комплексна проява на диабетното усложнение.

При поставена диаг-

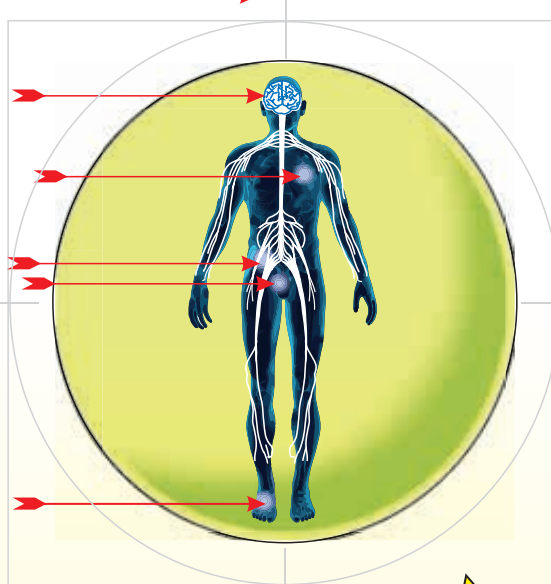
ноза захарен диабет и все още неизразена невропатия (тези случаи не са малко) има възможност да бъде извършена профилактика, като в основата ѝ е перфектният контрол на кръвната захар. Освен това, разбира се, контрол на липидния профил, на кръвното налягане.

Алфа-липоевата (тиоктова) киселина е много интересно съединение, което участва активно в нормалния метаболизъм на нервните клетки и по-специално в образуването на обвивката на нервните окончания. Тя е важна за нормалното предаване на нервните импулси към отделните клетки и органи. Алфа-липоевата киселина се произвежда в твърде малко количество в организма, като в нормални условия дефицитът ѝ не се усеща. Но при диабет се налага лечение именно с нея. Тя има и антиоксидантен ефект, т.е. противодейства на атакуващите клетъчните мембрани молекули. Така че алфа-липоевата киселина е изключително ценна в лечението, както и като профилактика при ранната изява на диабетната полиневропатия. В препарата "Алфалипомакс" тя е комбинирана с няколко витамина от групата В (В₁, В₆ и В₁₂), както и с фолиева киселина - всички тези съставки са абсолютно необходими за нормалната обмяна в нервната тъкан. Така че говорим за изключително сполучлив продукт именно заради комбинацията, която вече посочих. Превантивният и лечебният ефект на "Алфалипомакс" при диабетната невропатия е много добър, но условието е да се приема поне три месеца, като дневната доза е минимум 600 мг.

Хранителна добавка
Lipomax
Алфалипоева киселина
60 капсули x 300 мг

Погобръва състоянието
и профилактира увредите
при диабетна полиневропатия

ECOPHARM

Бул. "Черни Връх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

В аптеките

**МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР
„МЛАДОСТ - МЕД - 1“
КАБИНЕТ „МЕЖДУНАРОДНА
ОНКОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА
И ЛЕЧЕНИЕ“ - ВТОРО МНЕНИЕ**

Проф. д-р Григор Велев
и доц. д-р Маргарита Каменова -
онкопатолози
Проф. д-р Жан-Ив Дуяр, Франция,
и д-р Красимир Орешков -
химиотерапевти
Проф. д-р Морк Андре Майе, Франция -
лъчетерапевт

Всеки петък от 14:00 до 16:00 часа
София, ж.к. "Младост" 1, бл.54А, вх.2
За контакти: 02/976 09 00, 0888 966 924,
e-mail: mctmed1@abv.bg

ПРИЛАГАМЕ НАЙ-СЪВРЕМЕННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В СЪДОВАТА ХИРУРГИЯ

Доц. д-р Васил Червенков е началник на Клиниката по съдова хирургия и ангиология в "Токуда болница София". За професионалното поприще е предопределен фамилно - трето поколение лекар е. Към хирургията се насочва още като студент, след като има късмета да бъде приет за доброволен сътрудник в основания от проф. Чирков Национален център по сърдечносъдови заболявания. Като млад лекар е разпределен в силнестренската болница, а от 1988 работи в УМБАЛ "Св. Екатерина". През 1992 г. покрива изисквания за клиничен достъп в САЩ и е сертифициран от ECFMG. Година по-късно покрива критериите на FLEX. Има клинични специализации по "Кардиоторакална и съдова хирургия" и "Ендоваскуларно лечение на периферни съдови заболявания" в Carolinas Medical Center, Charlotte, NC. Доц. д-р Васил Червенков е председател на Българското национално дружество по съдова и ендоваскуларна хирургия и ангиология.

Доц. Червенков, с кои болести се занимават съдовите хирурзи?

- Това са две големи групи артериални и венозни заболявания. При артериалните става дума най-често за атеросклеротични поражения, стеснения или запушвания на различни артерии, обикновено на долните крайници, като мъжете са значително по-често наши пациенти. Съществен рисков фактор е диабетът. Особено важно значение за напредването на атеросклерозата, скоростта, с която се развиват тези стеснения или запушвания, имат тютюнопушенето, високият холестерол. Понякога при жените след климактериум съотношението се изравнява и атеросклерозата може да бъде и по-агресивна. При венозните състояния най-често срещаме венозни тромбози, засягащи дълбоките вени на долните крайници и повърхностни разширени вени.

Съдовата хирургия се развива много динамично, бързо навлизат минимално инвазивните или ендоваскуларните методи. Тоест за неща, които преди бяха единствено възможни с класическите отворени хирургични методи, прекрасни резултати могат да бъдат постигнати с миниинвазивни, рядко изобщо без

разрез, без хирургичен достъп. Така правилно извършените процедури дават възможност да се отложи отворената хирургия, а понякога и в рамките на живота на пациента той да не се нуждае от нея, което е съществено предимство. Понеже на практика нямаме безкраен брой опити да подобряваме кръвоснабдяването на един крайник, така че да не се стигне до ампутация. Много важно е, извършвайки една процедура, да не отнемем възможност за друга.

- Съществува ли генетична предразположеност към споменатите болести?

- Наследственият фактор е значителен. Определен процент пациенти могат да унаследят промени в обмяната на холестерола, важна предпоставка за развитие на такива увреди по артериите. Същото е и за венозните състояния. Ако тръгнем отзад напред, на първо място са повърхностните разширени вени, а също има и вродени състояния, свързани със свирваемостта на кръвта. Такива пациенти е по-вероятно да са склонни да развиват дълбоки венозни тромбози на дълбоките вени. Те понякога могат да бъдат тежко усложнени, с белодробни емболии. Възможно е част или целият тромб да мигрира от дълбоки вени на

С доц. Васил Червенков разговаря Галина Спасова

долните крайници, да достигне белия дроб, където да предизвика сериозни усложнения, включително и фатални.

- Има ли достатъчна информираност у хората за този тип заболявания и последиците, ако бъдат запуснати?

Нашето Дружество по съдова хирургия и ангиология, фармацевтичната индустрия, болнични структури, всички полагаме усилия чрез различни кампании, безплатни профилактични прегледи и др. да популяризираме симптомите, превенцията, възможностите за навременно лечение на такива състояния

- Информираността все повече нараства, но по никакъв начин не е достатъчна. Нашето Дружество по съдова хирургия и ангиология, фармацевтичната индустрия, болнични структури, всички полагаме усилия чрез различни кампании, безплатни профилактични прегледи и др. да популяризираме симптомите, превенцията, възможностите за навременно лечение на такива състояния. Много важно е участието на

личните лекари. Към тях са насочени редица симпозиуми, конференции, на които предоставяме материали както за определен медикамент, така и информация за актуалните постижения в лечението.

- Какво във всекидневния начин на живот препоръчвате като профилактика на тези състояния?

- Общоприетите норми за здравословен живот - тегло в норма, редовна, индивидуално съобразена физическа активност. Профилактика на дълбоките венозни тромбози би било ограничаването на стоенето прав или на статичните натоварвания; ограничаване на храна, допринасящи увеличаването на серумния холестерол, отстраняване или контрол на рисков фактори като тютюнопушене, високо артериално налягане, диабет и отклонения в нивата на кръвната захар. Всички тези неща имат важно отношение към развитието или профилактиката на тези заболявания.

- Кога си тръгвате от клиниката доволни?

- Когато успеем да постигнем това, което сме искали, най-често става дума да се повиши качеството на живот на пациента, особено за хора, които имат динамични професии, свързани с по-дълго ходене. Ако са ограничени в това, те биват де социализирани. Голям

проблем в развитието на подобни състояния е опасността от ампутация и последвала сериозна инвалидизация. От друга страна, абсолютно доказано е, че разходите, които обществото прави за пациенти, които биват все пак ампутирани, са много по-високи, отколкото ако се успее с навременни действия да се запази крайникът. Защото някои пациенти имат нужда от скъпи протези, други от инвалидна пенсия, от асистенти - това са все разходи, които сякаш не се отчитат, но те съществуват.

- Повишава ли се успеваемостта и достъпни ли са модерните методи?

- Значителна част от колегите вече имат сериозна квалификация, добита и в чужбина. Имаме активен научен и професионален живот в нашата гилдия, обменяме информация, знаем кой какво прави по-добре, най-добре. Това ни позволява да търсим оптимално решение за всеки пациент. Все повече навлязоха ендоваскуларните техники за лечение. В тази връзка ще спомена интересна група от процедури, най-съвременна методология, представляваща комбинация от миниинвазивни техники и отворена хирургия. Тава са т. нар. хибридни процедури, които в много случаи осигуряват най-подходящото решение на даден проблем. В клиниката разполага-

ме с всичко необходимо на съвременно ниво. Ограниченията са предимно финансови. Все още здравната каса не позволява всички технологии да бъдат достъпни за повечето пациенти, имащи нужда от тях - поради високата цена. Например в света над 50-60 на сто от абдоминалните аортни аневризми се лекуват миниинвазивно, със стент графтове. Те обаче не се реимбурсират от нашата здравна каса и са достъпни само за пациенти, които могат да доплатят значителна сума. Аневризмите представляват разширение на кръвоносен съд. В зоната на коремната аорта аневризми над 5-5,5 см крият рискове от спукване, което в много голям процент може да е фатално.

- Колко е приблизително доплащането?

- Стойността се определя от нужните компоненти, които трябва да се имплантират. Касата в момента покрива около 10 хил. лева, остатъкът трябва да се заплати от пациента, ако избере този метод на лечение. Сумата може да е 10-15 хиляди. Но сме имали случаи на доплащане от 60 хиляди лева.

- Хората са респектирани от уменията на хирурга, Вие от коя професия се възхищавате?

- Имам много голям респект към професиите, които предполагат природна дарба, талант. Аз съм музикален инвалид и се възхищавам от всички, които могат да пеят, да свирят. От художниците и писателите също, разбира се. Напоследък ми попадна нещо много интересно, написано от Димитър Недков - "Знакът на българина". Книгата е за важността на процесите, които са се развивали по нашите земи. Философско-историческа е, базирана е на някакви факти, но има много размишления около тях. Стори ми се актуална за днешния момент, за ставащото в последните години, даже и последните месеци. Ето това ми беше интересно, четох я с удоволствие.

Д-р Васил Василев работи в Клиниката по урология на Александровска болница и е основател на сайта www.urology.bg

Д-р Василев, какво представлява фимозата?

- Фимозата представлява стеснение на

ФИМОЗАТА ПРИ ВЪЗРАСТНИ ЧЕСТО Е ЗАРАДИ ИНФЕКЦИИ

● **Вродена форма имат почти всички момченца, но не е повод за паника**

кожичката на главата на пениса (препуциум), което не позволява свободното ѝ заголване. Среща се много често при мъжете. В зависимост от причините ние я разделяме на две големи форми - вродена и вторична (патологична) фимоза.

Вродената фимоза се наблюдава при почти всички момченца. Дължи се на сцепване между препуциума и главата на пениса. С изграждането на детето кожата постепенно се отлепва и главата започва да се заголва изцяло. Добре е при къпане на бебето в продължение на няколко месеца или дори година родителите нежно и по малко да заголват гла-

вата на пениса му. Много рядко вродената фимоза може да се превърне в патологичен проблем при по-голямото момче или мъжа. Световните данни показват, че това се случва при около 4-5% от момченцата.

Вторичната фимоза се наблюдава при зрели мъже, които преди това не са били засегнати от проблема. Най-често тя е следствие на различни инфекции, които е прекарал човекът - баланопостити. Те предизвикват инфекциране на кожичката, която реагира и се свива. Около отвора на главичката на пениса остава пръстен, който не позволява свободното ѝ заголване. В по-нап-

редналите стадии, когато пръстенът е много тесен, ерекцията и половият акт стават болезнени. При секс, тъй като кожата не може да мине надолу, е възможно да се получат т.нар. ранади, които представляват надлъжни цепчици на препуциума.

Другата причина за фимозата при възрастни мъже е диабетът. При това заболяване голяма част от глюкозата се отделя с урината и тя става сладка. Обособява се много добра среда за различни бактерии и се повишава рискът от инфекции, които допълнително водят до фимоза. Съществуват и някои автоимунни заболявания като лichen sclerosus атрофия и други,

които биха могли да доведат до стеснения на кожата.

- Може ли фимозата да бъде причина за някакви инфекции?

- Често пъти, когато фимозата е по-тежко изразена и заголването е болезнено, мъжете буквално negliжират хигиената. Под тази кожа се събират бактерии, тъй като там средата благоприятства тяхното развитие - топло, влажно, има отпадъни клетки от т. нар. смегма, които са прекрасна хранителна среда за бактериите. По този начин се повишава рискът за развитие на инфекции, които впоследствие още повече стесняват отвора.

- Оперативното ле-

чение ли е решение на този проблем?

- Решението е само оперативно. Става дума за т. нар. обрязване или циркумцизиум. Пак ще повторя, че става дума за козметична интервенция, а не за операция, която би повлияла ерекцията или нарушила оплодителната способност на мъжа. При тази операция се изрязва въпросният участък от кожата и главата се заголва много по-лесно. Почти половината от мъжете в света са обрязани още в детска възраст и това не е проблем за мъжа впоследствие.

За да се свържете с д-р Василев, потърсете профила му в www.credoweb.bg

Интервюто взе Георги ГЕОРГИЕВ

Туберкулозата е най-масово разпространеното инфекциозно заболяване в целия свят и от нея умират повече хора, отколкото от всяка друга инфекция - близо 3 милиона всяка година. По данни на СЗО към 2015 г. в света има над 50 млн. болни от туберкулоза. Едва ли си даваме сметка колко често в бити ни дебне опасността от заразяване.

Заболяването се причинява от микобактерии, посочват по повод Световния ден за борба с туберкулозата от РЗИ Плевен в профила си в CredoWeb. При кашляне болният отхвърча частици, съдържащи микобактериите, които са изключително устойчиви във външна среда микроорганизми. Те се запазват жизнеспособни дълго време: например в засъхнали хранички преживяват повече от 10 месеца. В мляко издържат от 7 до 15 дни, а над 3 месеца се запазва способността им да заразяват в жилищни помещения, върху предметите от бита.

НЕДОБРЕ СВАРЕНО МЛЯКО МОЖЕ ДА БЪДЕ ИЗТОЧНИК НА ТУБЕРКУЛОЗА

Три са пътищата, по които туберкулозата може да проникне в човешкия организъм: чрез дихателните органи, през храносмилателната система чрез заразна храна и през кожата. Най-често срещаното заразя-

ване е чрез дихателните органи и затова инфекцията поразява най-често белите дробове. Малките частици, съдържащи туберкулозни бактерии, се вдишват, като болестта може да започне от малко, едва доловимо огнище в белия дроб. Ако измененията се разширят, това би довело до образуване на кухина в белия дроб, съдържаща милиони нови туберкулозни бактерии.

Една разновидност на туберкулозните бактерии причинява заболяване при кравите и така от вимето на заразено животно инфекциозните

микроорганизми могат да попаднат в млякото. Недобре свареното мляко съдържа жизнеспособни бактерии, които навлизат в организма чрез храносмилателната система и могат да причинят заболяване в червата и съседните лимфни възли. Сравнително по-рядко заразяване с туберкулозни бактерии може да настъпи през наранена кожа или лигавици. Бактериите могат да поразят не само кожата, белия дроб и лимфните възли, но и да достигнат бъбреците, мозъка, костите, да се заселят във всеки орган от човешкото тяло.

...повече от хепатопротектор!

SAM-e Real съдържа активната съставка S-adenosyl-L-methionine (Sam-e), позната още като адеметионин, S-адеметионин и SAM. Поради високата си ефективност, молекулата е една от най-използваните в помощ на правилното функциониране на черния дроб.

Молекулата е ключова при синтезирането на глутатион, таурин и регулира действието на различни ензими, което я прави особено ефективна при лечение на нарушени чернодробни функции или просто при профилактика и детоксикация на черния дроб. В тази връзка Сам-е Рил е особено подходящ хепатопротектор при прекомерна и/или продължителна употреба на алкохол и медикаменти.

Произведено от Gnosis Bioresearch - САЩ за Хербамедика ЕООД, тел.: 02/818 48 70; www.herbamedicabg.com

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ И ИЗКУСТВАТА

НАУЧЕН ЦЕНТЪР ПО МЕДИЦИНА

КАТЕДРА ПО ФАРМАКОЛОГИЯ И ТОКСИКОЛОГИЯ НА МУ - СОФИЯ

СЪОБЩЕНИЕ

Научният център по медицина към Българската академия на науките и изкуствата (БАНИ) съвместно с Катедрата по фармакология и токсикология на Медицинския университет - София ще проведат на 1 април 2015 г. (сряда) третата среща от пролетната сесия на Дискусионния клуб "Български лекарски форум". Началото е в 17:30 ч. в аудитория № 3, ет. 4 на Предклиничен медицински център на Медицинския факултет при МУ - София (ул. "Здраве" № 2).

Гост-лекторът акад. д-р Маргарита Каменова, дм, ще представи темата "Новости в молекулярната патология".

Форумът е предназначен за лекари, медицински специалисти и студенти по медицина, дентална медицина и фармация. Пролетната сесия бе открита на 4 март 2015 г. и ще продължи до 24 юни 2015 г. На участниците ще бъдат издавани сертификати.

В сектора по фетална и пренатална медицина в Медицински комплекс "Д-р Щерев" извършват всички специализирани изследвания за раждането на живо и здраво дете.

Специалистите от Медицински комплекс "Д-р Щерев" са известни с това, че спомагат за създаването на най-голямата радост за доверилите им се пациенти - звънкия плач на бебе у дома. През изминалите години екипът на доц. Атанас Щерев е помогнал на бял свят у нас да се появят 5500 българчета, заченати инвитро или чрез друга асистирана репродуктивна техника. Близко 4000 хиляди пък са родените бебета в родилното отделение на лечебното заведение, като по-голямата част от тях са плод на постигната по нормален начин бременност.

От няколко години в Медицински комплекс "Д-р Щерев" развиват и предлагат високоспециализирани грижи за проследяване на бременността на жени, забременели както асистирано, така и нормално. Развитие на това направление в дейността на лечебното заведение почива на разбирането,

СИГУРНОСТ ЗА ЗДРАВЕТО НА БЕБЕТО ОЩЕ ДОКАТО Е В КОРЕМА НА МАМА

че надлежното проследяване и добрата пренатална грижа значително подобряват качеството на бременността и вероятността за раждането на здраво и доносно бебе. Това е един от най-прекрасните периоди в живота на една жена, но той изисква повишено внимание и специализирана грижа за здравето на бременната и носеното от нея дете. Целите пред проследяването са свързани със запазване на бременността, грижа за здравето на майката и плода, предотвратяване на усложненията както през 9-те месеца на износване, така и по време на предстоящото раждане. В хода на цялата бременност се наблюдава не само бебето, но и майката, търсят се промени, които биха могли да доведат до преждевременно раждане или развитие на високорискова бременност, дават се съвети и се назначава лечение при наличие на оплаквания от страна на бъдещата майка. С цел предоставяне на цялостна грижа в Медицински комплекс "Д-р Щерев" се предлагат разнообразни опции за абона-

ментно проследяване, които създават удобство, дават финансови преференции и включват различни по обем и обхват медицински грижи и изследвания, необходими по време на цялата бременност.

Сериозен фокус и инвестиции в последната година са насочени към развитието на сектор по фетална и пренатална медицина. В него се прилагат възможностите на съвременната медицина за качествен пренатален скрининг и специализирани фетални (на плода) изследвания. Внимание заслужава предлаганият в Медицински комплекс "Д-р Щерев" през първия триместър скрининг тест за хромозомни аномалии - най-чувствителният тест за определяне на риска на плода

за тризомия 21 (Даун синдром), тризомия 18 (Едуардс синдром), тризомия 13 (Патау синдром), както при едноплодна, така и при двуплодна бременност. Тестът в първи триместър включва ултразвуково изследване на плода за измерване на "течността зад вратлето на бебето" (нухална транслуценция), назалната кост, изследване на дясната сърдечна клапа и малък съд в черния дроб (дуктус венозус) заедно с вземане на кръвно изследване на бременната за измерване на две субстанции, продукти на плацентата (free β -hCG и PAPP-A). Изследванията от ултразвуковата диагностика и майчината кръв се комбинират в специализирана софтуерна програма и се из-

числява рискът за тризомии 21, 18, 13. Ултразвуковото изследване на нухалната гънка и тестът за хромозомни аномалии в първи триместър могат да открият отклонение при 90-95% от плодовете с посочените тризомии. Изследването се препоръчва да се провежда при всички бременни в 11-13 гестационна седмица както при едноплодна, така и при двуплодна бременност. Впоследствие при високорискови пациентки за раждане на дете с аномалии може да се пристъпи както към инвазивни изследвания като хорсионбиопсия и амниоцентеза, така и към модерните неинвазивни тестове за изследване на фетална ДНК като Harmony test, без никакъв риск за загуба на бременността.

В сектора по фетална медицина на Медицински комплекс "Д-р Щерев" от сертифицирани на европейско ниво лекари се извършват и високоспециализирани ултразвукови изследвания за фетална морфология 3D/4D, фетална ехокардиография (изследване на сърцето на плода) и други. Фетал-

ната морфология е важен момент от надлежното проследяване на една бременност. Тя представлява обстойно и високоспециализирано ултразвуково изследване на всички основни органи и системи на плода. В зависимост от гестационния срок се получава информация относно феталното развитие и протичането на бременността.

В Медицински комплекс "Д-р Щерев" всяка бременна пациентка се подлага и на високоспециализирана гинекологична и ултразвукова диагностика на маточната шийка за скриниране и превенция на бременността. Чрез нея има възможност за ранно сигнализиране при опасност от преждевременно раждане, прееклампсия и други рискове за загуба на плода.

Всичко изброено дава голямо спокойствие както на самата бременна жена и двойката, така и на проследяващия лекар, че бременността протича нормално, а бебето се развива добре.

Потърсете профила на Медицински комплекс "Д-р Щерев" в credoweb.bg

ОТ ФОРУМА НА CREDOWEB

Въпрос от Илонка Иванова: *Здравейте, имам постоянно напрежение и болки в гърба, тъй като в офиса съм почти непрекъснато в седнало положение. Много моля някой специалист да ми препоръча упражнения, които ще ми помогнат. Знам, че е добре да ходя на масажи, но невинаги ми е възможно.*

Димитър Христов, физиотерапевт: Здравейте, не бих ви препоръчал магически упражнения, защото такава няма. Хроничната болка е нещо много сложно - основава се на наши емоции, преживявания, физическа

ФИЗИОТЕРАПЕВТЪТ: ТЯЛОТО И МОЗЪКЪТ НИ ИМАТ ПЛАСТИЧНОСТ И СПОСОБНОСТ ДА СЕ АДАПТИРАТ

дееспособност, желанието да се движим, да се храним добре и да приемаме достатъчно течности, свръхчувствителност на нервната система и т.н. Модерната теория за болката като цяло не я приема като прост сигнал (дразнене) - > провеждане - > регистриране - > реакция. Болката е преживяване, конструирано от мозъка, за да ни предпази от нещо, което отключва сигнал за опасност на цялата система. Всяко едно от нещата, които изброих, са важни. Това означава, че е много вероятно физически да няма лезия (нараняване), но стресът от работата и недостатъчно движение да отключват сигнали, които да карат мозъка да конструира болка, с която да ви предпази. Масажи помагат, доколкото дава успокоение на централната нервна система, че нещо се прави, за да се пребори болката в гърба ви. Той ще подобри кръвообращението, ще ви до-

несе удоволствие, успокоение, сигурност, ще подобри гъвкавостта на тъканите, но в никакъв случай не може да замести движението. Намерете вашето движение, ставайте от бюрото, ходете пеша на работа, спортувайте, не защото ви боли, а защото ви носи удоволствие. В никакъв случай не се оставяйте на страха от "седя много, схваната съм, боли ме" да ви пречи да се движите. Не се поддавайте и на страх от твърдения на терапевти (в повечето случаи добронамерени, но незапознати с модерните проучвания за естеството на болката), че "имаш шипове, крива си, не си симетрична, дисбалансирана мускулно, че нещо трябва да се намести и др."

След 20-годишна възраст в човешкото тяло започват дегенеративните промени. Това е факт. Със сигурност обаче не 100% от нас са постоянно в хронична агония заради физически

причини. Тялото и мозъкът ни имат пластичност и способност да се адаптират. Достатъчно движение, силна мускулатура, добро и стабилно емоционално състояние без страх и безпокойство, балансиран начин на хранене и приемане на достатъчно течности. В краен случай наистина можете да посетите физиотерапевт, запознат с модерните теории и практики в третирането на хроничната болка, който да ви тества и да види структурно каква е вашата биомеханика. Това ще рече: сила на мускулите, дължина на костите, стойка, гъвкавост и др., и да препоръча упражнения, които да направят движенията ви по-функционални, но това в никакъв случай няма връзка с наличието на болката. Написаното от мен е сверено с най-модерните проучвания на пионерите, занимаващи се с pain science.

Илияна АНГЕЛОВА

Всички фармацевтични фирми да плащат солидарно преразхода на здравната каса за лекарства - това предвижда предложение за промени в Закона за здравното осигуряване в частта му за лекарствата, внесено от ARPharM - Асоциацията на производителите на оригинални лекарства.

От БГ ФарМА - организацията на генеричните фармацевтични компании, изразиха категорично несъгласие с т. нар. Пакт за стабилност. Възраженията им са подплатени със сериозни аргументи. Идеята на проекта е, ако НЗОК е надхвърлила бюджета си за лекарства например със 100 млн. лв., тези пари да бъдат платени солидарно от фармацевтичния бранш според пазарния им дял в левове. Тук обаче се крият уловки. Няма яснота за формулата, по която точно ще се разпределя тази допълнителна финансова тежест върху фирмите. Говори се за участие

ГЕНЕРИЧНИТЕ КОМПАНИИ СА ПРОТИВ ДА ПЛАЩАТ СОЛИДАРНО ЗА ПРЕРАЗХОДА ПРИ ЛЕКАРСТВАТА

според пазарния дял, но не според преразхода в конкретната група лекарства, а общо, посочи председателят на БГ ФарМА Николай Хаджидончев. Все едно, ако група хора отидат на ресторант, половината поръчат най-скъпото меню, а другите - най-евтиното, всички да платят накрая поравно. В пазара на лекарства съществуват обаче сериозни различия. В някои групи лекарства има сериозен ръст на разходите, докато в други групи цените падат и се лекуват все

повече пациенти. "Едва последната седмица получихме някаква статистика от НЗОК - посочи Валентин Димитров, член на УС на БГ ФарМА. - През 2013 г. за 18 молекули под патент се харчат 40% от ресурса на здравната каса. С тези пари обаче се лекуват едва 20 000 пациенти. Ето пример от онкологията - за 2013 г. при 214 молекули, които са извън патент, са похарчени 28 млн. лв. През 2014 г. молекулите са 221, а парите за тях -

16,4 млн. лв. За повече лекарства се плащат по-малко пари. Причината са отпаднали патенти, референтната система, действаща в България, и пазарната конкуренция. Как стоят обаче нещата при патентните молекули (т.е. лекарства, които имат само един производител - бел. авт.)? През 2013 г. за 120 молекули в онкологията разходът е 144 млн. лв., а през 2014 г. за 115 молекули са похарчени 201 440 хил. лв. Ясно се вижда откъде идва преразходът. Целият пазар 2013 г. спрямо 2014 г. като ръст има 18,7%. Това са 127 млн. лв. На този фон за целия пазар има компании, които отчитат ръст от 13-17 млн. лв. Те са увеличили приходите си със 160-330%." Ето защо според Димитров няма логика фирмите, които продават евтините генерични лекарства, да плащат солидарно сметката заедно с големите акули на пазара.

Подкрепяме напълно законопроекта в частта за лекарствени средства така, както е сега, отбеляза Хаджидончев. Според него обаче не е редно в него да се вмъкват промени, които са в интерес на оригиналната индустрия, и то само на част от нея. В проекта например било записано, че фирмите, които имат 30% пазарен дял като финансова стойност, могат да предлагат тези промени. От БГ ФарМА допълниха още, че са получили текста на проекта преди дни и имат много кратко време да реагират. Ако се стигне до приемането му, както е внесен сега, има риск от българския пазар да изчезнат още повече лекарства. Над 200 евтини медикамента вече не се продават в България от средата на 2013 г. досега. Причината е, че прекаленият ценови натиск е напразно дистрибуцията им икономически неэффективна. Само "Тева" например изтегли 19 продукта през м.г., а сега се подготвят още 7, които скоро няма да се предлагат на българските пациенти, посочи Хаджидончев, който е и управител на

тази компания. Той припомни, че у нас действа строга система за регулация на цените, която рефлектира най-вече върху лекарствата, където има конкуренция между различни производители. Това са именно генеричните продукти, тоест тези, при които е отпаднала патентната защита и много фирми ги произвеждат. От друга страна, действа и референтна система, която сверява цените в 17 други европейски държави с нашите. Ако се окаже, че в някои от тях цената пада, дистрибуторът трябва да предложи поне също толкова ниска и за България. Тези пазарни механизми обаче действат най-вече при медикаменти, които са повече в една група - например лекарства за сърдечно болни и за хипертония.

Приветстваме всеки опит за намиране на изход от преразхода на средствата за лекарства, но искаме да се търси формула там, където става преразходът, да се върви на индивидуални договаряния и ако трябва, тогава да има връщане на средства, казва Хаджидончев. Намалването на цените, ценовата конкуренция освобождава ресурс за инновация. Това е предимството на генеричната индустрия - като спестява на системата средства за лекарства, чийто патент вече е изтекъл, тя дава възможност да се включат повече медикаменти за пациентите. Ако трябва да се плащат допълнителни средства от генеричните компании, това може да доведе до следните негативни резултати: допълнителни изтегляния на продукти, оттегляне от пазара на цели компании, което ще рефлектира върху лечението на пациентите. Няма да влязат нови генерични медикаменти, подготвени за дистрибуция на нашия пазар. Това така и не се случва, защото цената пада до такава степен, че вече няма икономическа логика да се продава.

Хранителна добавка

N-Ti-Tuss®

Билков сироп

Билкови таблетки за смучене

За здраво гърло и чисти бели гробове!

ECO PHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни Върх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

АМЕРИКАНЦИТЕ КАТЕГОРИЧНО ПОТВЪРДИХА ПОЛЗАТА И БЕЗОПАСНОСТТА НА НОВИТЕ ОРАЛНИ АНТИКОАГУЛАНТИ

Отдавна е известно, че едно от най-коварните заболявания с много високо разпространение и в България, и по света е исхемичният мозъчен инсулт. Често той настъпва сякаш изневиделица и оставя след себе си ужасни опустошения в тялото и психиката на пациентите. Тежко засегнати са и семействата на пострадалите, както и цялото общество. Лечението е скъпо и продължително, изискват се много грижи за получилият инсулт, а няма гаранция, че те ще

се подобрят до степен да се върнат на работа или поне да се самообслужват. Все пак през последните години тази мрачна картина беше смекчена от възможността за успешно предотвратяване на една от клиничните форми на исхемичните инсулти - тази при пациентите с често срещана сърдечна аритмия - предсърдно мъждене. Сама по себе си тя рядко застрашава живота, но увеличава многократно риска от смъртоносен или инвалидизиращ ин-

султ. Лечението с клас медикаменти, наречени нови орални антикоагуланти, драматично намалява честотата на инсултите при пациентите с предсърдно мъждене. Това се потвърждава от мащабни международни проучвания, в част от които са участвали и български специалисти. За повече подробности се обърнахме към водещия български кардиолог проф. Нина Гочева от Националната кардиологична болница. С нея разговаря Петър Галев.

Проф. Гочева, много ли са пациентите, които не подозират, че имат предсърдно мъждене?

- За съжаление има такива пациенти. Причината е, че понякога тази аритмия няма изявиени признаци. Особено ако се отнася до така нареченото пристъпно предсърдно мъждене, което може да трае секунди или минути и да се проявява от време на време. Лошата новина е, че дори и в този случай рискът от тежък исхемичен инсулт е същият, както и при постоянното предсърдно мъждене. Просто хората трябва да посещават профилактично своя лекар и да изясняват всяко оплакване, дори и да не им изглежда много сериозно.

- Защо на международните и на българските медицински конгреси през последните години се говори за сериозен пробив в предпазването от инсулт?

- Защото клиничните проучвания, извършени по най-строгите научни правила, доказаха, че имаме реален напредък в това отношение. Още през 80-те години на миналия век започна този пробив с въвеждането на така наречените индиректни антикоагуланти - синтром и варфарин, в лечебната схема при пациенти с предсърдно мъждене. Резултатите бяха красноречиви - рязко намаляване на инсултите, и то специално при възрастните пациенти над 70 години.

- Какво наложи оба-

че да се търсят нови лекарства за предпазването от инсулт и изобщо от тромбоемболизъм?

- С увеличаване на употребата на индиректните антикоагуланти се увеличи и честотата на страничните им ефекти. На първо място кървенето от стомашно-чревния тракт и особено мозъчните кръвоизливи, които могат да застрашат живота. Изобщо, за да бъдат наистина ефективни тези лекарства, се изисква постоянен лабораторен контрол на антикоагулацията и понякога непрекъсната адаптация на дозата. А това е сериозно затруднение за много от пациентите. Лечението със синтром, който е практически единственият антикоагулант в България, се влияе от редица фактори, които понякога не са и

медицински. Пациентите трябва да пътуват до лаборатория поне веднъж месечно, да дават кръв, след това да се консултират с лекаря за дозата. Приемат се половинки, четвъртинки от таблетката, изобщо схемите не са много лесни за спазване. Например плазменото ниво на синтром много зависи от храненето и от приема на други лекарства и хранителни добавки. Често пациентите рискуват да излязат от т.нар. терапевтичен прозорец, който е между 2 и 3 INR - международни единици. Ако антикоагулацията не е достатъчна, рискът от инсулт остава висок въпреки лечението. А ако е прекалена, силно нараства опасността от кръвоизлив. Затова бяха много радостни, когато през 2009 г. в Европа и едновременно у нас

беше представен дабигатран - първият представител на новите орални антикоагуланти, който преодолява много от затрудненията при лечението със старите антикоагуланти.

- С какво новото лечение промени живота на пациентите?

- На първо място при неговото приложение не се изисква лабораторен контрол. Дозата е еднаква и постоянна всеки ден - взема се по една таблетка сутрин и вечер. Лекарството не се влияе от храната и от приема на повечето други лекарства.

- Натрупах ли се достатъчно данни за безопасността на новите орални антикоагуланти?

- Безопасността винаги се проучва едновременно с ефикасността още в предклиничната

фаза. Във всички клинични проучвания се доказа, че новите антикоагуланти са поне толкова ефективни за предпазване от инсулт, колкото и предишното поколение медикаменти. А специално за дабигатран се доказа и превъзходство над старите антикоагулантни средства по отношение намаляване честотата на исхемичния мозъчен инсулт. Що се отнася до безопасността, рискът от странични явления при лечението е по-нисък, особено рискът за възникване на сериозни мозъчни или други кръвоизливи. Дозата 110 милиграма при дабигатран например в пъти намалява риска от кървене. Еднозначно всички нови антикоагуланти не само намаляват риска от инсулт и системен емболизъм, но и смъртността като цяло в сравнение с приема на по-старите индиректни антикоагуланти.

- Имате ли представа колко пациенти в световен мащаб приемат нови орални антикоагуланти?

- Едва ли някой може да каже с точност, но американците например, които се славят с най-строгата лекарствена регулация в света чрез FDA (Федералната агенция за контрол на лекарствата и храните - бел. ред.), наскоро публикуваха резултатите от проследяване на 134 хиляди пациенти на възраст над 65 г. на лечение с дабигатран. Оказа се, че случаите на кървене като страничен ефект при тези хора са два-три

пъти по-малко от установените в първоначалното клинично проучване. Т.е. реалната практика най-добре показва как действа едно лекарство.

- Какви са Вашите лични наблюдения от прилагането на нови орални антикоагуланти?

- Чувствам абсолютна сигурност, когато предписвам такова лечение. И тази сигурност се подкрепя най-вече от спазване на индикациите. Лекарите трябва да познават много добре индикациите за прилагане на такова лечение и да изследват също така бъбречната функция чрез оценка на гломерулната филтрация, когато е необходимо. Състоянието на бъбречната функция е важен показател при това лечение. Ако трябва да обобща, успехът от лечението е 100 процента, ако се спазват индикациите, т.е. лекарството да се предпише на правилния пациент в правилната доза.

- Вярно ли е, че вече за едно от лекарствата е създаден антидот?

- Да, Бьорингер Ингелхайм вече представи такъв антидот за дабигатран. Този препарат ще се използва в случай на евентуално кървене в хода на лечението или преди спешна операция по някакъв повод, за да се профилактира появата на опасно интраоперативно кървене. Много е ценна тази възможност за лекарите. FDA вече разреши антидотът да бъде използван в клиничната практика в САЩ.

- Преди 6 години новите лекарства навлязоха като средство срещу инсулт при предсърдно мъждене, а сега показанията се разшириха...

- Това е така, защото отново чрез проучвания се доказа ползата им за предпазване от белодробен емболизъм при пациенти с дълбока венозна тромбоза и отделно при пациенти, претърпели ортопедични операции. Това също е голям проблем, защото на фона на една успешна операция за смяна на тазобедрената става например човек може да почина внезапно от тромб, запушващ кръвоносни съдове в белия дроб. Доскоро предпазването от това усложнение се провеждаше чрез прилагане на подкожни инжекции с нискомолекулярни хепарини, а с днешната дата пациентите вече могат да вземат таблетки през устата дълъг период от време.

Почти всички социалнозначими заболявания на съвременното, придобили буквално епидемични размери, се свързват пряко с променения в последните десетилетия начин на живот, особено на градското население. Заедно с обездвижването консумацията на промишлено обработени храни, съдържащи цял набор консерванти, подобрители, оцветители, овкусители, залага още в детството бъдещите болести - затлъстяване, високо кръвно налягане, диабет. Т.нар. джънкфууд - snacks, пръчици, чипсове, вафли и т.н. - е не само непълноценна храна, но и води до стомашно-чревни смущения, най-често запек. Това състояние масово се подценява, липсва достатъчна информираност за факта, че то далеч не е нормално и представлява сериозен здравен риск. В действителност запекът - когато не е инцидентен, а хроничен - е сигнал, че организъмът страда. Хората от дъл-

МНОГО БОЛЕСТИ ЗАПОЧВАТ ЗАРАДИ НЕРЕДОВЕН СТОМАХ

бока древност са забелязали колко важно е този сигнал да не бъде пропуснат - неслучайно всички стари лечителски системи възлагат водещата роля в борбата с болестите именно на различни прочистващи методи.

По какъв механизъм запекът уврежда здравето?

Микрофлората на дебелото черво се дебалансира, то става гостоприемна среда за все по-голям брой опасни болестотворни микроорганизми. Отровите не се изхвърлят от тялото по естествения път, отлагат се в различни депа и чрез кръвта достигат до всеки орган и всяка клетка.

"Най-малките са защитени от проблем със запек, докато са на кърма, но нещата се

променят, когато минат на изкуствено или на смесено хранене - посочва д-р Татяна Ралчева, педиатър с дългогодишен опит. - Хуманизираният млека въпреки

усилията на производителите да ги доближат по състав до женското мляко не са идентични с него и много често проблемът със запек започва именно от тях." При по-големите деца, особено в училищната възраст, това страдание безспорно е пряко свързано с хранителните предпочитания - банички, пици, кифли... "Опитваме се първоначално да променим храненето, да активизираме двигателния режим, но ако не помогне,

трябва да използваме и допълнителни средства - казва д-р Ралчева. - При децата силните лаксативи се избягват. Търсим мек слабителен ефект, без да се предизвикват многократни изхождания или да има силни странични действия - болки, спазми, колики. При по-малките вкусът на препарата, удобното приложение също са важни, както и да няма ефект на привикване. Защото понякога лаксативните средства водят точно до това и до необходимостта да се увеличи количеството. При спирането на лекарството се получава обратното - лениви черва. Сполучливо средство с мек ефект е "ФрутиЛакс", отлична комбинация от билкови и природни плодови екстракти - от смокиня и слива. Всички знаем, че те широко се използват в народната медицина. Смокинята извлича много течности вътре в лумена на червата, по този начин се увеличава чревното съдържимо и много по-лесно се стимулира перисталтиката. В тази посока действат и магнезиевите соли, дразнейки рецепторите.

Добре познато е спазмолитичното и газогонно действие на копъра и ментата. Екстракти от тях също се съдържат във "ФрутиЛакс" и така, освен че се преодолява запекът, се облекчават и болките в стомаха."

Препаратът е с много меко действие и е подходящ и за бебета след 6-месечна възраст. Много важно е децата да привикват от съвсем малки да се изхождат редовно, най-добре е, ако се създаде условен рефлекс това да става и по едно и също време. Понякога въпреки позива за изхождане то се отлага - децата се заиграват или се отвличат с нещо. Лекарите отбелязват също, че заради недобрата хигиена в училищните тоалетни децата се въздържат от използването им. И така неусетно може червата да станат лениви. Заедно с храната, съдържаща достатъчно целулоза, приема на повече течности и редовната двигателна активност, перисталтиката може да се подпомогне с масажирание на корема с цяла длан и въртливо движение по посока на часовниковата стрелка. (ЖД)

Хранителна гобавка

ФрутиЛакс®

Лаксативен сироп с екстракт от смокиня и слива

Подпомага храносмилането при деца и възрастни

Подходящ за бременни и диабетици

ЕКОPHARM

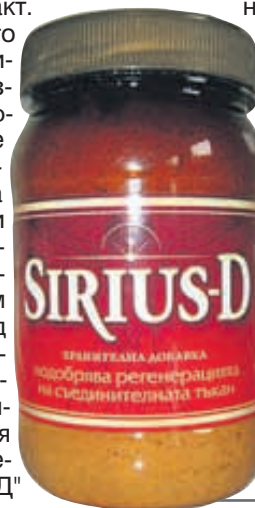
Екофарм ЕООД, бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс 02/ 963 15 61

ИЗПОЛЗВАМ „СИРИУС-Д“ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ТЕЖКИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Д-р Петър Петров,
гастроентеролог, кмн

Самият аз боледувах дълго от гастроэзофагеален рефлукс, с разязвявания в храносмилателния тракт. Нищо не помагаше. Докато не започнах с продукта "Сириус-Д". Раните и язвите изчезнаха, до 2 месеца рефлуксът затихна, сънят ми се успокои. Започнах да използвам тази суперхрана при лечението на много мои пациенти успоредно с прилагане на класическата медицина. Има незаменим ефект при сраствания след операции. Гранулозно-фиброзната тъкан се резорбира, възстановява се съединителната тъкан. А защото тя е навсякъде, ефектът е за целия организъм. "Сириус-Д" помага при ерозивен гастрит, улцеро-хеморагичен колит, язви - премахва всички видове рани. Имам много описани случаи на подобрение след 3-4 месеца прием: например с пациент със загнила горна челюст, определен за кюртаж след 6 месеца. Приемам храната "Сириус-Д" заради

очни проблеми - перде и дегенерация на ретината. Оказва се, помогнала е на зрението, но и за възстановяване на челюстта. Жена на пенсионна възраст прибегва до лечебната храна заради гонартроза. Ефектът е възстановяване на хрущялната тъкан на всички стави - колена, таз, гръбначен стълб. Успоредно се получава отпушване на кръвоносните съдове, кардиолозите го констатираха с изненада. Документирал съм и случаи на невероятен резултат - само след 7 месеца прием при колега - лекарка със заболяване множествена склероза. Както и при хора с чернодробни проблеми - цироза, стеатоза, стеноза. Тази храна е незаменима при шипове и кисти, влияе добре и при диабет, и при паркинсон.

Подпомага лечението на:

- ☐ множествена склероза
- ☐ коксартроза
- ☐ инсулт, инфаркт
- ☐ склероза, паркинсон
- ☐ остеопороза
- ☐ гастрит, язва

За поръчки: 0878 918 498, 0898 573 092

Кайсии

Този на пръв поглед най-обикновен плод съдържа голямо количество бета-каротин, който неутрализира негативното действие на свободните радикали.

Авокадо

Непознатият доскоро у нас екзотичен плод помага за намаляване на лошия холестерол и за увеличаване на липопротеините, защото съдържа ненаситени мазнини и олеинова киселина.

ПРОДУКТИТЕ, КОИТО ОГЛАВЯВАТ ЗДРАВΟΣЛОВНИЯ РЕЙТИНГ

Малини

Те са богати на аминокиселини, които помагат при онкологични заболявания, а също така и на витамин С, но не толкова, колкото има в мангото. В екзотичния плод съдържанието на този антиоксидант достига 57 милиграма. Витамин С помага за предпазване от развитие на артрит, за бързо заздравяване на рани и за укрепване на имунната система.

Пъпеш

Само половин пъпеш съдържа 117 мг ви-

тамин С. Пъпешът съдържа и бета-каротин, който защитава клетките на организма от негативното въздействие на околната среда и от свободните радикали.

Сок от червена боровинка

Тази напитка е отлично средство за борба с инфекциозните заболявания в пикочния мехур и предотвратява тяхното развитие. В една чаша сок от червена боровинка има 114 ккал, но без мазнини и въглехидрати.

Домати

Те съдържат ликопен, един от най-силните каротиноиди, а той действа като антиоксидант. Многочислени изследвания показват, че ежедневното пиене на домати сок намаля-

ва риска от рак на пикочния мехур, стомаха и дебелото черво.

Стафиди

Те са богат източник на желязо, което помага за придвижването на кислорода по тъканите.

Смокини

Те са богат източник на калий, въглехидрати, витамин В6, който участва в производството на серотонин, известен като "хормона на щастието".

Артишок

Този непривичен за нас зеленчук съдържа огромно количество силимарин, който е от групата на антиоксидантите. Той значително понижава риска от рак на кожата, а целулозата в артишока регулира нивото на холестерола в кръвта. (ЖД)

Д-Р ПЕЙНЕШКИ ЗА СИЛАТА НА

FLEX CODE

"На българския фармацевтичен пазар се предлагат огромни брой хранителни добавки за профилактика на износването на ставите. В моята дългогодишна ортопедо-травматологична практика съм използвал многобройни продукти, повечето от които с неудовлетворяващ пациентите ефект.

От 3-4 години започнах да назначавам ФЛЕКС КОД. Много голям процент от пациентите, които го приемат в продължение на

3 месеца, от 2 до 3 пъти годишно, са с отлични отзиви за ефекта на препарата. ФЛЕКС КОД съдържа всичко най-необходимо за подхранването на хрущялите.

Благодарение на балансирания си състав и уникалната си формула от високи дози нискомолекулярна хиалуронова киселина, хондроитин сулфат, MSM (метилсулфонил метан), глюкозамин сулфат, ФЛЕКС КОД е подходящ при артрозни и дегенеративни заболявания на опорно-двигателния апарат – тазобедрени, коленни, глезенни, раменни, лакътни, гърбни стави, както и тези на гръбначния стълб. ФЛЕКС КОД се препоръчва при ревматоидна болест, колагенози, подагра, както и при следтравматични наранявания на ставите и ставния хрущял след извършване на оперативни интервенции върху ставите (артроскопии, артропластики и други) и при бързо израстващи деца над 6 години с хондромалация.

Д-р Пейнешки

УМБАЛ Св. Анна - гр. София (Окръжна болница), гр. София
Категора по ортопедия, тел.: 0889 65 55 65

Флекс Код и Флекс Код Премиум са високо ценени в лекарската гилдия поради доказаните вече клинични резултати и в България в областта на превенцията и лечението на ставни заболявания. Важно за пациентите е да знаят, че и двата продукта съдържат по 25-50 дневни дози, което е почти двумесечен прием при профилактика. Обръщайте внимание върху това, когато Ви предлагат „сходни“ продукти на по-ниска цена.

НОВО!

25-50
ДНЕВНИ ДОЗИ

Произведено от PlantaPol –
Испания за "Хербамедика"
ЕООД, гр. София, ул. Иван
Сусанин 45, вх. Б
www.herbamedicabg.com
www.flexcode.bg

LICHENSED: ИНОВАТИВНА ФОРМУЛА ОБЛЕКЧАВА ДИХАТЕЛНИТЕ ПЪТИЩА

Lichensed е нова, иновативна формула, която действа директно на дихателните пътища, освобождава напрежението и отнема болката. Това са фитопродукти, които се предлагат под формата на балсамов сироп, спрей за гърло и пастили за смучене.

Lichensed балсамов сироп е медицинско изделие, чиято формула му позволява да се задържи на лигавицата на устата и така да ограничи контакта с външни фактори, успокоява и предпазва дихателните пътища. Сиропът е обогатен с екстракт от бяла ружа, която помага да се поддържа овлажнена лигавицата и отделянето на секрет. Бялата ружа има и обезболяващ за лигавицата и дихателните пътища ефект, помага за по-лесното изхвърляне на гъстите секрети при бронхит, настинка, коклюш, астма и пресипналост. Полизахаридите в листата и корените ѝ успокояват възпалените мембрани в устата и гърлото, антибактериалните ѝ свойства помагат за предотвратяване на последващо възпаление. Сиропът е предназначен за суха и/или продуктивна кашлица (кашлица със секрет). Успокоява и облекчава дразненето и благодарение на полизахаридните хидроколоиди на исландския лишей. Поради слузните вещества, които съдържа, той е много ефикасен при заболявания на лигавицата на белия дроб и на стомашно-чревния тракт.

Пастилите за смучене Lichensed облекчават дразненето в гърлото - болка, парене и затруднения при преглъщане. Създават защитен слой в устната кухина,

пазят я от контакт с външни фактори. Обогатени с екстракт от алое вера, който помага да се поддържа овлажняването на лигавицата, отлична помощ са при възпалено гърло.

Lichensed спрей за гърло също намалява всяко дразнене в гърлото, болка, парене и затруднения при преглъщане. Обогатен е с екстракт от алое вера и е лесно приложим с директно впръскване.

7 НЕОЧАКВАНИ ПРИЧИНИ ЗА ПОЯВАТА НА БРЪЧКИ

Известно е, че бръчките се образуват от слънцето, тютюнопушенето и безмилостния ход на времето. Но има и причини, за които не се досещаме:

Пиене със сламка

Пиенето със сламка от чаша може да е полезно за зъбите, но не и за кожата. Колкото по-често се свиват устните, толкова по-вероятно е да се образуват бръчки около устата.

Електрически радиатори

Ползата от електри-

ческите радиатори е очевидна, когато навън е мразовито, но от тях въздухът става сух и кожата също се изсушава. А това води до преждевременно остаряване и появата на бръчки около очите и по лицето.

Дъвка

Дъвката е полезна след хранене, особено ако е без захар и няма-

те възможност да си измиете зъбите, но при дъвченето се увеличава мускулната активност на бузите. Това разрушава колагена на кожата, от което се образуват бръчки около устните и по бузите.

Отказ от слънчеви очила

Не се отказвайте от слънчевите очила под предлог, че не ви стоят добре. Под яркото слънце очите постоянно се присвиват, което води

до образуване на характерните бръчки "пачи крак".

Подпиране на лицето с ръце

Ако често подпирате лицето си с ръце, забравете за този навик, защото от него се образуват бръчки. Натискът на ръцете води до разрушаване на колагена и еластичността на кожата.

Спане на една страна

Тази поза е добра за

хората с болки в гърба, но продължителното лежане наляво или надясно води до бръчки. Много често те се образуват между женските гърди.

Употреба на много рафинирана захар

Рафинираната захар е вредна не само за здравето, но и за кожата. Тя предизвиква гли-

киране - процес, при който в организма се натрупва излишно количество захар, а оттам се стига до нарушаване на нормалната дейност на клетките. Причината е, че молекулите на захарта се свързват с молекулите на белтъците и създават вредни за организма продукти, които разрушават колагена и еластина и образуват бръчки. (ЖД)

Природен антиоксидант

Мощно действие!

Търсете в аптеките

Resvirol

Неутрализира свободните радикали, образувани се в организма

Подпомага нормалната функция на сърцето, черния дроб и кръвоносните съдове

Екстракт от корени на японска пача трева

Произведено от:

Alfa Vitamins Laboratories, Inc, САЩ

Бул. "Черни връх" №14 бл. 3, 1421, София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

ECPHARM

НЯКОИ ЗЕЛЕНЧУЦИ СА ПО-ПОЛЕЗНИ СЛЕД ТЕРМИЧНА ОБРАБОТКА

От няколко години се знае, че домати са по-здравословни след термична обработка, но ново изследване показва, че и други зеленчуци се усвояват по-добре и са по-полезни, когато не са в сурово състояние.

Учени съобщиха, че такива зеленчуци освен домати са и спанакът, морковите, аспергите и гъбите. Причината е, че целулозата в тези растения обикновено се съединява с минералните вещества, от което се намалява тяхната биодостъпност. А термичната обработка помага за разлагането на целулозата и освобождаването на минералните вещества. По-специално обработката на домати повишава концентрацията на ликопен, който е мощен антиоксидант и понижава риска от рак на простатата. Специалистите обаче предупреждават, че нагряването на продуктите води до унищожаване на полезния витамин С.

Спанакът е богат на оксалати, които се свързват с ценните минерали желязо и калций. И целулозата, и оксалатите усложняват усвояването на желязото. По тази причина от зелените листни зеленчуци можем реално да получим само 5% от фактическото съдържание на желязото. Термичната обработка обаче намалява съдържанието на оксалати до 15%. Важно е подлагането на висока температура да е краткотрайно.

Морковите съдържат много каротеноиди, които придават яркия оранжев цвят на този зеленчук. Термичната обработка на морковите повишава концентрацията на каротиноидите, които са силни антиоксиданти.

Обработката на аспергите повишава биодостъпността на хранителните вещества и концентрацията на полифенолите (антиоксиданти, които намаляват риска от рак и сърдечносъдови заболявания).

В гъбите се съдържат много витамини и минерални вещества. Те са по-здравословни, когато се обработят с растително масло при висока температура. (ЖД)

Доц. д-р Димитър
ПОПОВ

С развитието на цивилизацията и нарастването на населението светът се изправи пред редица глобални проблеми (крещящо социално неравенство, недостиг на хранителни ресурси и откровен глад в определени райони на света, екологично замърсяване на обширни територии, рязко намаление на запасите от питейна вода, катастрофално понижаване на нейното качество и т.н., и т.н.). По предложение на Конференцията за околната среда и водите (The United Nations Conference on Environment and Development - UNCED), проведена през 1992 г. в Рио де Жанейро, Генералната асамблея на ОН обяви 22 март за Световен ден на водата. С този акт най-висшият форум на нашата планета с особена тревога насочи вниманието към проблемите, свързани с най-важното вещество на Земята - водата, от което пряко зависи качеството на живот на всеки неин жител.

От възникването на живота на нашата планета преди 3,5 милиарда години водата е основен жизнен фактор за всяко същество, растение или животно, което я обитава. Количеството на това уникално вещество, заемащо около 70% от повърхността на Земята, се оценява на 1500 млн. куб. км, от които запасите на прясна вода съставляват едва около 2,5%, т.е. 38 млн. куб. км. **Най-големият потребител на прясна вода е селското стопанство, което "поглъща" 87% от достъпните запаси.**

ВОДАТА Е НАЙ-ОБИЧАЙНОТО И НАЙ-ЗАГАДЪЧНОТО ВЕЩЕСТВО НА ЗЕМЯТА

Според специалисти от Международния институт за управление на водните ресурси след около 25 години светът ще се изправи пред глобална криза от недостиг на прясна вода с всички ужасяващи последствия от това. Такава е мрачната картина, която в значителна степен е следствие от безотговорното отношение на човечеството към този жизненоважен ресурс през последното столетие.

Колкото и странно да звучи, водата крие множество загадки, отговор на които, независимо от положените невероятни усилия, учените все още не могат да намерят.

Една от тези загадки са невероятните свойства на стопената вода.

Опитът показва, че тя способства за почти двоен брой на яйцата, снасяни от кокошките носачки, за значително увеличаване на млечната доя у кравите, за по-добра кълняемост, развитие и плодовитост на растенията, чиито семена предварително са били натопени в нея, и т.н. Съществуват редица наблюдения, които свидетелстват, че тази вода подобрява дейността на вътрешните органи на човешкия организъм и оказва благотворно влияние върху свойствата на кръвта, съдействайки по такъв начин за доброто функциониране на сърдечносъдовата и нервната система, както и за чувствително повишение на неговия жизнен тонус. Смята се, че стопената вода способства за "оживяване" и подмладяване на организма, както и за намаление на потребността от редица лекарства. Нещо повече, ефективността на лекарствените средства, приемани със стопена вода, рязко нараства.

Съществуват наблюдения, свидетелстващи, че пиенето на стопена вода от учащите се води до подобряване на способността им за концентрация, както и на техните когнитивни способности.

Свойствата на стопената вода се запазват до 12 часа след преминаването ѝ от твърдо в течно агрегатно състояние.

Без усилия такава уникална вода може да си приготви всеки с помощта на домашния фризер или хладилна камера.

Засега съществуват две хипотези, които се опитват да дадат разумен отговор на описаните удивителни явления. Според едната от тях структурата на стопената вода е на практика идентична с тази в клетките на живите организми, поради което те я приемат безпрепятствено, като "своя", без да влагат енергиен ресурс за нейното структуриране. Тази хипотеза е свързана с наличието на т.нар. структурна памет на водата, която породила истинско цунами от противоборстващи мнения през последните десетилетия. Според другата хипотеза стопената вода притежава въпросните удивителни свойства, защото съдържа с 20-25% по-малко "тежка вода" (деутериов оксид - D₂O) от обикновената вода. Смята се, че тежката вода предизвиква затруднения в дейността на определени органи и системи и води до промени в молекулата на носителя на генетичната информация - ДНК, както и до състаряване на организма.

Не по-малко научни спорове предизвиква и поведението на водата в магнитно поле.

Експерименти показват, че по някакъв начин то изменя нейната структура и свойства, които промени тя "запомня" в продължение на часове. Съществуват редица наблюдения, които свидетелстват за положителното въздействие на "магнитната" вода върху селскостопанските животни, както и за повишаване на добивите (до 20-30%!) при редица

селскостопански култури. Според някои специалисти лечебното действие на водата на световноизвестния френски курорт Евиан се дължи именно на преминаването ѝ през мощни естествени магнити дълбоко в земните недра. Физиците теоретично решително се противопоставят на подобна "магнитна памет" на водата. Фактите обаче са упорито нещо. Опитът недвусмислено показва, че водата, преминала през магнитно поле, е значително по-малко склонна да образува котлен камък по топлотехническите съоръжения. Независимо от отсъствието на разумно обяснение на този факт, в редица топло- и електроцентрали действат установки за магнитна обработка на използваната вода, които дават отличен резултат.

Няма по-разумно обяснение на хомеопатията, освен наличието на структурна памет на водата.

С нея се обясняват и невероятните качества на "светената" вода, придобила в храма необичайна структура, придаваща ѝ целебни, почти вълшебни свойства. Предания и легенди за магическото действие на светената, "живата" вода има у всички народи по света. Сериозни научни изследвания доказват, че процесите, протичащи във водата, се влияят

от редица явления в необятния Космос - на Слънцето, в Слънчевата система, в Галактиката.

Водата съставлява 70% от човешкия организъм и биохимичните процеси в нея също се влияят от действието на космическите сили. Не са малко сериозните учени, които смятат, че от милиони години чрез водата тайнствените космически сили направляват процесите в живата и неживата природа на Земята. Кой, как и защо, избрал водата за свой посредник, насочва тези сили към нашата планета, вероятно много дълго (а може би завинаги?) ще остане загадка.

Да, към настоящия момент няма точно обяснение на много от невероятните свойства на водата,

но може би по този повод е добре да се вслушаме в мъдрите думи на френския професор Люк Монтание, откривателя на СПИН, който казва: "Грешка е науката да твърди, че непонятното не съществува".

За съжаление водата, която достига до нас чрез водопроводния кран, е далеч от качествата на структурираната вода, например тази, която блика от високопланинския извор, захранван от топящите се снегове. Преди да достигне до нас, тя претърпява

множество физични, физикохимични и химични въздействия, които ѝ отнемат живителната сила, дарена ѝ от природата. Много от обработките, например хлорирането, целящо обеззаразяване на водата, водят до натрупването в нея на токсични и канцерогенни вещества (хлороформ, хлорфенол, дихлорметан и др.). При използване на такава вода за приготвяне на храна или чай опасността нараства многократно. Тя се понижава чувствително, ако вместо хлор за целта се използват неговите съединения - натриев или калиев хипохлорид или хлорен диоксид. Със свои предимства и недостатъци са и обработките с озон или UV лъчи. Наличието на тежки метали (кадмий, цинк, манган, кобалт, желязо, никел, олово, живак) в питейната вода също представлява сериозна потенциална опасност.

Като правило както хлорът, така и тежките метали в една или друга степен се отстраняват успешно с помощта на множеството предлагани на пазара филтриращи системи и кани. Стига да се пренебрегне фактът, че тяхното филтриращо устройство съдържа йонообменни смоли... Но това е друга тема.

Най-интересните статии на доц. д-р Димитър Попов, публикувани във в. "Животът днес", са събрани в книгата "Мантри за здраве и дълголетие", която се разпространява от книжарницата "Хеликон".

gpopov_bg@yahoo.com

ЗАДЪРЖАНЕТО НА ТЕЧНОСТИ В ОРГАНИЗМА ВОДИ ДО ЗДРАВΟΣЛОВНИ И ЕСТЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Weight Management by detoxcenter.eu

Liquid Off® е единственият натурален дренатор в течна форма, който **бързо освобождава задържаните течности и токсини** без да нарушава естествения воден баланс на тялото.

Liquid Off® съдържа билкови екстракти стимулиращи **детоксикацията на организма** посредством ускоряване на чернодробния и бъбречен дренаж.

Liquid Off® се препоръчва при **тежест и отоци на крайниците, лицето и корема, при наднормено тегло**, като придружаваща терапия на високо кръвно налягане и обща детоксикация.

Liquid Off® се приема по 20 мл на ден, разреден в 1.5 л вода, която се изпива в продължение на целия ден. По този начин се **гарантира постоянен, целодневен прием на активните вещества с адекватно количество вода.**

Произведено от Plamesa - Испания за „Хербамедика“ ЕООД, тел.: 02/ 818 48 70, www.herbamedicabg.com

● Жълтъкът подхранва кожата, белтъкът я стяга

Тина БОГОМИЛОВА

Великден без боядисани в червено яйца не бива, тъй като те са символ на Възкресението. Яйцето дарява живот, енергия и красота. То съдържа купища необходими ни витамини и минерали, независимо дали е сурово, сварено или в омлет.

Белтъкът е идеалният източник на протеини, необходими за костите, мускулите, кожата и кръвта. Жълтъкът пък е много хранителен, съдържа витамините А, В, D и Е, минералите желязо, селен, цинк, калций, фосфор.

В яйцето има много лутеин - мощен антиоксидант, който подобрява зрението и паметта. Цинкът укрепва имунната система, желязото подхранва червените кръвни клетки, витамините В помагат на нервната система, А и Е се борят със свободните радикали, а D и калций правят костите и зъбите по-здрави. Специалистите обаче препоръчват да не се прекалява с яйцата или

поне с жълтъците, тъй като един дневно си е мощна протеинова бомба.

Яйчице на ден разхубавява и подмладява. Кокошите продукти са не само закуска за шампиони, но и стар трик за красива кожа и коса. Яйченият протеин помага за заздравяването на тъканите и стягане на кожата, за растежа на косата и на ноктите.

Яйцата правят кожата гладка и стегната, подхранват, почистват и избелват. Участват в изграждането на клетъчната структура и стимулират производството на колаген и еластин. Албуминът е уникално вещество, съдържащо се в яйцата, което помага за изграждането на бръчките

около очите и устните.

Яйчената козметика свива порите, лекува акне, облекчава подпухването около очите и защитава от свободните радикали. Придава обем, жизненост и копринен гланц на косата, помага при косопад.

Не е случайно, че яйцето царува в домашната козметика. Повечето маски за коса и лице се правят с жълтък, а белтъкът е много полезен за мазна кожа.

Сухата кожа обича да си хапва жълтък, защото я подхранва и тя спира да се лющи. Най-елементарната маска, която възстановява тонуса, действа като пилинг и доставя хранителни вещества в дълбоките слоеве на кожата, е лицето и шията да

се намажат с жълтък за 20 минути. Ако един жълтък се смеси с половин лъжичка мед, се получава чудесна кашичка срещу бръчки. Фините линии се изглаждат и с жълтък, лъжичка зехтин и няколко капки лимонов сок.

Белтъкът пък стяга кожата. Суров белтък за десетина минути избавя очите от торбички и подпухналост. За мазната кожа един белтък се смесва с една чаена лъжичка мед, две капки зехтин и две капки лимонов сок. Разширените пори се свиват с каша от разбит белтък и малко брашно.

Маските с яйце са перфектни за косата. Яйчната козметика е балсам за кожата на главата и косата. Тя изчиства пърхота, заздравява скалпа, възстано-

вява блясъка на косъма и защитава от вредното влияние на атмосферните условия.

Яйцата съдържат витамин В₃, който се грижи за по-бързия растеж и наситен цвят на гривата. За по-интензивен цвят се смесват лъжичка накълцан пресен лук, две лъжички мед и един жълтък.

Укрепваща маска за коса се прави от жълтък, супена лъжичка зехтин, по една чаена лъжичка мед, коняк и хума.

Аминокиселините в яйцата предпазват от пърхот и увреждане. Полезно е косата да постой няколко часа с кашичка от белтък, малко кисело мляко и лимонов сок. Първоначалното отмиване на яйчените маски се прави с хладка вода, защото белтъкът

ДОМАШНА КОЗМЕТИКА

За коса

Мазна:

Смесват се една чаена чаша кисело мляко, лъжичка сода за хляб, един белтък и сок от един лимон. Корените се масажират десетина минути, оставя се да престои 2 часа.

Суша:

Един разбит жълтък се смесва с 1 супена лъжичка мед, 1 лъжичка зехтин, 1 лъжичка шампоан и сока от 1 глава лук (или 2 таблетки хинин, стрити на прах). Прави се компрес, който се оставя 2 часа.

За кожа

Мазна:

Един белтък се разбива на сняг, след което се добавят няколко капки лимонов сок. Маската действа 20 минути. Измива се с хладка вода или отвара от лайка.

Суша:

Към един разбит жълтък се добавят 2 супени лъжички зехтин. Маската действа 15-20 минути. Отстранява се от лицето с памучен тампон, натопен в топла вода или отвара от лайка.

може да се пресече и трудно се отмива.

Тъй че, когато се готви омлет, едно яйчице може да се чукне отделно, за по-гладка кожа или по-лъскава грива.

От хилядолетния опит на Аюрведа

Хранителна гобавка

Comfortex®

При
погум корем

Съчетава ефектите на всички познати досега средства за повлияване на храносмилателните нарушения:

- газогонен ефект
- спазмолитичен ефект
- стимулиращ моториката и храносмилането ефект

ECOPHARM

Бул. "Черни Врх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 01
www.ecopharm.bg

Хранителна гобавка

За допълнителна памет - Memostore

...Когато мислите идват по-бавно, паметта е неуслужлива а концентрацията - недостатъчна...

Съдържа ефективна комбинация от ключови компоненти, които подпомагат функционирането на мозъка и забавят процесите на стареене

ECOPHARM

1421 София, България, бул. Черни Врх №14, бл. 3,
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 01

Кой може да каже, че никога не е преживявал раздяла с любим и не е усещал как емоционалната болка се изражда в непоносима физическа? Ето няколко съвета за трудната лична ситуация от "Сайколъджи тудей", които могат да ни помогнат да преодолеем кризата.

Като начало мислите ви ще са объркани няколко дни или дори седмици. Депресията може да ви накара да се изолирате или да правите неща, които не са добри за вас. Ако сте имали установен режим преди раздялата, придържайте се към него. Ако не сте имали, създайте си полезни навици и ги спазвайте.

Не е нужно да преминавате през драмата сами: споделяйте и търсете съпричастие от приятели и роднини, а ако не са наблизко, потърсете професионална психологическа помощ. Внимавайте да не се облягате твърде силно на хората около вас: те ще се изпарят, ако тъгата ви продължи прекалено дълго.

Дайте воля на чувствата си: Ако имате нужда да плачете, направете го. Ако се чувствате наранени, опитайте да пишете за чувствата си. Това е чудесен начин да се измъкнете от мрачните мисли и ще ви помогне да излекувате сърцето си.

Черпете сили откъдето можете: Напълно нормално е да излее гнева си. Понякога трябва

да признаете, че нещо не е проработило, за да можете да се чувствате добре там, където сте в момента.

Ако бившият ви партньор се е отнасял зле с вас, нека това е един от аргументите да продължите напред. Не заслужавате да бъдете обиждани или подценявани от когото и да било, никога.

Да си зарязан е ужасно. Все пак запомнете, че отхвърлянето е защита. Позволете на тази истина да стигне до вас и тя ще ви излекува. Ако се замислите, ще намерите доста причини защо тази връзка не е била това, от което имате нужда.

За някои излизането отново по срещи помага. Други пък имат нужда от известно време, преди дори да си помислят за нова връзка. Можете да откриете себе си между тези две крайности. Балансът е от изключително значение. Не прибързвайте, но и не оставайте прекалено дълго сами.

Лекуването на разбито сърце изисква време, но ако сте били сами в продължение на много месеци или дори години,

трябва да потърсите медицинска помощ, за да се върнете към нормалния начин на живот.

Знайте, че ще срещнете любовта отново (дори и да не го желаете). Ако искате да споделите сърцето си с достоен партньор, дръжте този образ в ума си. Това ще ви помогне желанието ви да се сбъдне.

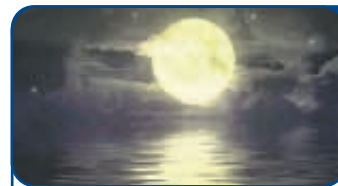
Някои от най-добрите произведения на изкуството са били създадени в същата ситуация, в която сте вие сега. Сърцето ви може и да е разбито, но останалата част от вас функционира по-старому. Понякога душевната болка помага за откриването на отговори, които правят живота ни по-пълноценен.

В крайна сметка най-важното е никога да не забравяте, че макар и разбито емоционално, сърцето ви физически е останало цяло и рано или късно ще срещнете своята сродна душа.

ПРОЛЕТНО КЪСМЕТЧЕ:

Ако няма къде да отидеш, ела на себе си.

Първа помощ за разбитото сърце

ЛУНАТА

Ако още сте под влияние на едно от най-впечатляващите астрономически събития на 2015 година - слънчевото затъмнение на 20 март, нека припомним, че то се падна в деня на пролетното равноденствие, когато Слънцето и Луната се срещнаха на небесния екватор в съзвездие Риби. Така затъмнението символично отбеляза настъпването на астрономическата пролет.

През погледа на астронома: За пълно слънчево затъмнение говорим, когато конусът на лунната сянка пресича земната повърхност (Луната е достатъчно близо до Земята, за да закрие напълно Слънцето). Средната дължина на лунната сянка е 373 320 км, а разстоянието от Земята до Луната на 20 март 2015 г. беше 357 415 км. При това видимият диаметър на естествения спътник на нашата планета бе малко по-голям от видимия диаметър на слънчевия диск. При пълно затъмнение се виждат слънчевата корона, звезди и планети, намиращи се в близост до Слънцето.

През погледа на астролога: Обикаляйки около Земята, Луната попада в "дома" на всяка зодия, като й "гостува" в продължение на 2-3 дни. През това време тя дава израз на определени черти от характера на съответния зодиакален знак и потиска други ключови характеристики. Често хората стават по-чувствителни, понякога дори раздразнителни. В различните фази на Луната хората на Земята приемат различни сигнали от нея, които влияят не само на усещанията им, но и на здравословното им състояние. При намаляваща Луна придобиват смелост, зареждат се с оптимизъм и са по-решителни, а при нарастваща тялото се чувства заредено с енергия и човек усеща прилив на адреналин. Новолунието пък прочиства от негативизъм и токсини. Но най-силно влияние Луната придобива, когато е на фаза пълнолуние - тогава бъдете подготвени за всякакви промени.

Пълнолуние	4 април, 15:06:52 ч.
Последна четвърт	12 април, 06:45:38 ч.
Новолуние	18 април, 21:57:59 ч.
Първа четвърт	26 април, 02:56:25 ч.

Гръбнакът картографира болезните

Според китайската меридианна система органите на тялото ни се проектират върху гръбначния стълб. Всеки прешлен е функционално и рефлексно свързан със съответния орган или система от тялото, за които отговаря. Ето защо, когато дадени прешлени от гръбнака ни са засегнати от травма или ни болят, това създава дисбаланс в здравето на целия организъм. Така се стига до бавен, но хроничен процес на нарушаване на нервните импулси, провеждани в съответните области от тялото, съобщава framar.bg.

По предложената схема можете да разберете на кои органи влияят нарушенията в прешлените, които усещате като болезнени, и съответно да се консултирате със специалист за диагностика и лечение.

КАКВО ДА НЕ ПРОПУСНЕМ В ПОЧИВНИТЕ ДНИ

Да „шпионираме“ живота на седем уникални жени

Писателката БОРЯНА ДУКОВА, която познаваме като автор на заплетените и вълнуващи криминални романи "Разказанието на Диего", "Опасна монета" и "Кървава Малага", този път се представя с майсторски превод на "НЕПОКОРНИТЕ ДИВИ" от испанската журналистка КРИСТИНА МОРАТО. Дيزайнът е на талантиливата Фиделия Косева. Издател е "Ентусиаст".

"Голямо изкушение е да отвориш здраво залостената порта на личния живот на красива, талантилива и силна жена и да надзърнеш зад нея", споделя Боряна Дукова за "Животът днес". "Точно това ни предлага Кристина Морато в "Непокорните диви", и то умножено по седем: да се

докоснем до блясъка, но и до сенките в живота на Мария Калас, Коко Шанел, Ева Перон, Джаки Кенеди, Уолис Симпсън, Барбара Хътън и Одри Хепбърн. Изненадах се колко общи неща има между тези икони на XX век извън таланта и лустрото. Оказва се, че ги свързват комплекси към външния вид, самотно и тежко детство, разочарования в любовта, провали като съпруги или майки, финансови банкрути. Като писателка на криминални исторически романи се възхищавам на издирваческата страст на Кристина Морато, добрала се до толкова много неизвестни факти. "Шпионирах" с удоволствие майсторството, с което авторката поддържа интереса на читателя, като

на точни дози му поднася шеметни кариери, неустойими любовници, невероятен лукс и същевременно тъга, отчаян вик за обич и понякога - черна мъка. И все пак всички тези изумителни жени засилват вярата ми, че мечтите се сбъдват, макар невината това да е равнозначно на щастие. Шест месеца прекарах в тяхната компания, докато превеждах книгата и правех всички справки. Надявам се читателите да пожелаят да надникнат зад корицата на "Непокорните диви" и да четат с увлечение", каза Боряна Дукова.

Страницата подготви
Бойка ВЕЛИНОВА
www.bonboniera.bg

ПУБЛИЧНОСТ, ЯВНОСТ, ВЕЩЕСТВА, ПРИЧИНИТЕЛИ НА АЛЕРГИИ

ГЕРОЙ НА АЛ. ДЮМА - СИН „ДАМАТА С КАМЕЛИИТЕ“ РАЗКАЗ ОТ Й. ЙОВКОВ

ГОЛЯМ ПЛАВАТЕЛЕН СЪД БИВШ ФРЕНСКИ СКИОР

ПОПУЛЯРНИ КУКЛИ БЛАТЕН ГАЗ ГЕРОИНЯ НА ИВАН ВАЗОВ КЪМ ПРОПАСТ

ПРЕДАНИЕ, ЛЕГЕНДА ТЕГЛО НА ОПАКОВКАТА НА СТОКА

ЧАСТИ ОТ ТЯЛОТО РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

ДЪНЕР, КЮТЮК ДНИ ОТ КАЛЕНДАРА

ДЪЛЖНОСТНО ЛИЦЕ, УРЕДНИК ГРАД В ЕГИПЕТ

КАЛУГЕР, ИНОК ГРЪЦКИ ФУТБОЛЕН ОТБОР

РОБСТВО ЗМИЯ ОЧИЛАРКА ЗРИТЕЛЕН ОРГАН

ПРИЗИВ, ОБРЪЩЕНИЕ СПИСКЪ С КАНДИДАТИ ЗА ИЗБОР

ОТДЕЛЕНИЕ В ЗАВОД НАША РЕКА

РОМАН ОТ ЕМИЛ ЗОЛА ГЛАСОПОДАВАНЕ

МАРКА ЦИГАРИ МОЛДОВСКИ ПИСАТЕЛ 1778-1869

ВЪЗМОЖНА ОПАСНОСТ ГОЛЯМ МУЗИКАЛЕН ИНСТРУМЕНТ

НАША ПОПФОЛКА ПЕВИЦА МОСТОВО ПЪТНО СЪОБРАЗЕНИЕ

ПРЕЗИДЕНТ НА САЩ 1917-1963 ОПЕРА ОТ ДЖ. ВЕРДИ

СОЛОВИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ ТЕЧНА ПРИПРАВКА КЪМ ЯСТИЕ

ДИЛЕТАНТ ГРАД В КИПЪР

ГРУЗИНСКИ СРЕДНОВЕКОВЕН МАЙСТОР НА ГРАВЮРИ ЖИЛЕЩИ НАСЕКОМИ

ПОКРИТО СТРЕЛБИЩЕ МУЗИКАЛНИ ТВОРЕБИ ЗА 9 ИНСТРУМЕНТА

ДЪРЖАВА ПЪРВАТА ЖЕНА /БИБЛ./

БОРСОВ ПОСРЕДНИК НЕРАЗБИТ ШАРАНОВ ХАЙВЕР

КОЗЯ ВЪРБА РЕКА В СИБИР

МАШИНА ЗА ТЪКАНЕ КАТОЛИЧЕСКИ СВЕЩЕНИК МИТИЧНО ЧУДОВИЩЕ

НАША ПОП ГРУПА ОТ МИНАЛОТО ГРАФИЧЕН СИМВОЛ НА ФИРМА

ГАЗИРАНА БЕЗАЛКОХОЛНА НАПИТКА ДЪРЖАВА В АФРИКА

ИЗЛАГАНЕ НЕЩО НАЯВЕ В СПОРТА-ПОДАВАНЕ КЪМ СЪИГРАЧ

ЖИВОТНО ЗА ЕЗДА СЕВЕРНО ТРАКИЙСКО ПЛЕМЕ

ОТРИЦАТЕЛЕН ОТГОВОР ОСНОВНА ОБРАБОТКА НА ПОЧВАТА

СТАРО ИМЕ НА БОТЕВ-ГРАДСКИЯ ПРОХОД

СПЕЦИАЛИСТ ПО ГОВОРНИ ДЕФЕКТИ ПАРИЧНА ЕДИНИЦА В ЛАОС

ДОМАКИНСКИ ЕЛ.УРЕДИ ЗА ПАСИРАНЕ МУЗИКАЛНА НОТА

ЗЪЛ ДУХ, ДЯВОЛ ПРИМИТИВНО ПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО

ПЪРВО-ОБРАЗИ

КЪС МЕЧ У ДРЕВНИТЕ СКИТИ

АВСТРАЛИЙСКА ПТИЦА КОРАЛОВ ОСТРОВ

БЕЛЕЗИ ИНДИКАЦИИ

ДЪЩЕРА НА КНЯЗ БОРИС I

Филм на Рангел Вълчанов

Шахматна фигура, тур

Село в Самоковско

Град в Грузия древна защитно въоръжение

Робство

Змия

Очиларка

Зрителен орган

Наша попфолка

Певица

Мостово

Пътно съображение

Президент на САЩ

1917-1963

Опера от Дж. Верди

Грузински средновековен майстор на гравюри

Жилещи насекоми

Покрито стрелбище

Музикални творби за 9 инструмента

Държавата

Първата жена

Библ.

Борсов посредник

Неразбит шаранов хайвер

Козя върба

Река в Сибир

Машина за тъкане

Католически свещеник

Митично чудовище

Наша поп група от миналото

Графичен символ на фирма

Газирана безалкохолна напитка

Държава в Африка

Излагане нещо наяве

В спорта

Подаване към съиграч

Животно за езда

Северно тракийско племе

Отрицателен отговор

Основна обработка на почвата

Старо име на Ботевградския проход

Специалист по говорни дефекти

Парична единица в Лаос

Домакински ел.уреди за пасиране

Музикална нота

Зъл дух, дявол

Примитивно плавателно средство

Първообрази

Къс меч у древните скити

Австралийска птица

Коралов остров

Белези индикации

Дъщеря на княз Борис I

Comfortex®

РЕЧНИК : АРМАН, АСАТ, ИСНА, ПАНИОНИС, ТОБОЛ

ВЕНЕТА НИКОЛОВА

Отговори на кръстословицата от бр. 11:

ВОДОРАВНО: ТУ. Ода. Ре. Абсурд. Ироним. Пиано. Обзалагана. "Галатасарай". Сир. Органи. Ин. Татковина. Ум. Иниго. Равелин. Аги. Ом. Фа. Арк. "Дано". АТА. Енориаш. Кавалер. Миг. "Ра". Покани. Питагор. Ана. Аба. Цар. Кир. Тока. Сироманов /Иво/. "Етьр". "Мар". Тип. Барета. Рога. Ило. Мимика. "Атила". Негован. Анати. Унес. Клин. Сода.

ОТВЕСНО: Пас. Ма. Сбогом. Аконитин. Сбор. Ана Карима. Туз. Гигова /Мария/. Опит. Урагани. Анам. Ки. Длани. Али Баба. Алиготе. "А-ха". Дига. Омара. Оран. Арати. Цвете. Онан. Тис. Днес. "Реал". Ат. АК. Умора. Фен. Кър. Катран. Пирони. Упойка. Омир. Ген. ИЛ. Оварит. Маг. Хан. "Веригата". Ос. Носилка. Гориво. Росини /Джоакино/. Шрок /Ричард/. Лад. Транш. Арагона.

ЛЕСНО

5		2	3			8		6
		4	9	8		7	2	
			2	1	5		4	
4		7		2		3	8	9
9				6		1	5	2
	5					4		7
7		3			2	6	9	8
	8	5			3			4
6	2		7	4	8	5		1

СРЕДНО

9			7			5		
7	4		2				3	
					5		1	9
		8				1	4	
	3		4		8			7
			5				9	
		4		6		2		1
3								
	9	6	8	5			7	

ТРУДНО

4	6			9				3
			1					
		9			5			
		2			9	8		
	7		2			4	9	
					7			
			6				2	
9	4				1			5
				3			8	

ЖИВОТЪТ

ДНЕС

Главен редактор

Петър Галев

Отговорен редактор

Светлана Любенова

s.foteva@health.bg

Редактори

Галина Спасова

Румен Леонидов

Илияна Ангелова

Лиляна Филипова

Репортери

Вероника Христова

Татяна Вълкова

Георги Георгиев

Мирослава Кирилова

Кристина Пешина

Наблюдател

Акад. Григор Велев

Графична концепция

РЕМЕ-сун

Прегнечат:

Веселка Александрова,

Росица Иванова

Коректор

Татяна Джунова

ISSN 1314-6092

Издава Хелт ЕООД

Адрес на редакцията:

София 1574,

бул. „Шипченски проход“ 65

тел. 02/43 97 300

Реклама:

ХЕЛТ МЕДИЯ

София, тел.: 0887/93 98 89,

m.vazharova@health.bg

Печат:

Алианс

Медиапринт АД,

Адрес: София, ж.к. „Дружба 1“,

ул. „Илия Бешков“ №3

Разпространение:

0887 75 33 70

k.kostadinov@health.bg

Безплатен абонамент за електронното ни издание

в PDF формат на: info@health.bg

Тодор ИВАНОВ

Държавата ще наложи сериозен контрол върху продажбата и дистрибуцията на хранителни добавки и стимуланти. Мерките се вземат след грандиозния скандал в българския спорт, след като 11 състезатели от националния отбор по вдигане на тежести бяха уличени в употребата на забранения препарат станозолол.

Както стана ясно, на 2 март унгарска бригада посети националите ни в базата им в "Дианабад" и направи поредни тестове на щангистите, които се готвеха за започващото на 9 април европейско първенство за мъже и жени. От тях невредим излезе само Александър Димитров, който по това време е на клубно състезание от Втора бундеслига в Германия, за което Световната антидопингова агенция (WADA) е уведомена. Ден по-късно в родния им град Пловдив са тествани дори Георги

Шиков и Наталия Драганова, които са освободени от лагера на националите, но имената им фигурират сред заявените за европейското. За техните проби лабораторията в Кьолн все още мълчи.

Според първоначалната информация забраненото вещество е попаднало в организма на тежкоатлетите чрез "замърсена добавка", която нашите ползвали от 4 години и се снабдявали с нея от познат дистрибутор, вносител от чужбина. Допреди злополучния тест отборът ни е бил проверяван многократ-

След скандала в щангите

Държавата подхваща добавки и стимуланти в спорта и във фитнес центрове

но и няма положителна проба.

След официалния анализ на препарата в Националния антидопингов център резултатът ще бъде изпратен в кьолнската лаборатория. При доказване на вина от страна на производителя, който не е упоменал наличието на станозолол във въпросната добавка, може да се търси намаляване на наказанието на състезателите. Първо обаче то трябва да бъде наложено от страна на международната федерация.

Според нейните правила, ако в рамките на календарна година над 9 състезатели бъдат уличени в употребата на допинг, федерацията се глобява с 500 000 долара.

Всички национални отбори се спират от участия, провинилите се състезатели се санкционират за по 4 години, треньорът - за 2. На четирите от 11-те: Иван Мар-

ков, Милка Манева, Демир Демирев и Ивайло Филев, обаче състезателните права ще бъдат отнети до живот, тъй като това е втори техни положителен тест.

Случаят с щангистите разбуди духовете не само в елитния спорт, но и сред любителския. Заради съмненията, че добавките е трябвало да бъдат доставени на фитнес центрове, а не на националите, започна затягането на режима и там.

Според Националната стратегия за борба с допинга над 100 000 са любителите, които пълнят фитнес залите. Международно проучване пък твърди, че 12% от тези българи са признали, че вземат стимуланти, което ни поставя на първо място по този показател в Европа.

Опасността при любителите, които се "зобят" с познати и непознати субстанции, е огромна. Всеки българин има лесен достъп до интернет и хиляди сайтове, в които се предлагат съвети и рецепти за това как да подобрим фигурата си, използвайки най-разпространените анаболно-стероидни вещества например. В малко от тези източници обаче се уточнява какви вреди можем да си нанесем - от метаболитни смущения, през сърдечносъдови заболявания, до пълна импотентност.

„Амбинор Къп“ отново събира родния тенис елит

За 11-а поредна година с "Амбинор Къп" ще започне новият тенис сезон на открито. Първият пролетен турнир дава възможност на родните ни национали - мъже и юноши, да проверят моментната си спортна форма, при това не в тренировъчен режим, а в истинска професионална спортна битка.

Авторитетът на "Амбинор Къп" непрекъснато расте не само по рекордния брой участници, но и по спортно-техническото равнище на срещите. Миналата година на червените кортове на столичния ТК "Левски" се явиха 74 състезатели от 30 клуба в цялата страната, а начело на състезателната листа стояха най-известните ни тенис имена. Припомняме, че през 2014 г. победител стана 34-годишният ветеран Илия Кушев, бивш национал, играл няколко пъти за купата "Дейвис". Дори за специалните победи му бе голяма изненада и я определиха като истинско чудо. Но шампионът веднага обясни завидната си спорна форма: "Ако има чудо, то се крие в двете много важни неща - всекидневните тренировки на корта, както и тонизиращото и възстановително въздействие на ампулите "Амбинор", производство на "Екофарм".

Квалификациите започват на 6 април, а на следващия ден продължават срещите от основната схема. Финалът е на 11 април (събота) от 11 часа. В петък следобед е двубоят за титлата на двойки. Наградният фонд е 2500 лв., а победителят на сингъл ще "заработи" 1000 лв.

Последната новина е, че за първи път се организира тенис турнир "Амбинор Къп" за деца и юноши до 16 години. Той ще стартира на 21 април, ще продължи до 25-и. Мястото на срещата вече го знаете. (ЖД)

2015

Ambinor Cup

Ambinor

Нагвиѝ умората!

ECOPHARM
www.ecopharm.bg

Детско - юношеският спорт
на едно място!

VIA SPORT.bg

Станко ДИМОВ

Английският футбол отдавна е запазена марка. Не само на Острова, но и в Европа - през годините с Нотингам Форест, Ливърпул и Лийдс, та чак до наши дни с милионите на Челси и Манчестър Сити. Историята обаче не е същата и едва ли скоро ще бъде. Този сезон клубовете от Англия претърпяха крах в Европейските клубни турнири и "силните мъже на Диема" нямат представител на четвъртфиналите нито в Шампионска лига, нито в Лига Европа.

Бърз поглед към статистиката показва, че подобен катастрофален сезон британските тимове изживяват за пръв път от 22 години насам. И кой да предположи, че последният английски тим, бранещ честта на Острова, ще бъде Евертън? За тях обаче след малко.

Да започнем по домова книга. Шампионската лига открай време се е славел като Турнира на богатите. И има защо - там парите са най-много, славата най-голяма, което подтиква милиардери от цял свят, притежаващи клубове от Стария континент, да си мерят богатството

именно в тази Лига. И ако отпадането на Манчестър Сити от Барселона бе предсказуемо предвид много фактори, то крахът на Челси и Арсенал шокира редовия запаленко. "Сините" от Лондон "паркираха автобуса" (б.р., жаргон за стила на игра, налаган от мениджъра Жозе Моуриньо, в който се играе изключително дефанзивно) срещу ПСЖ, но този път спукана гума и напуснаха безславно надпреварата. Жозе Моуриньо беше предаден от собствената си тактика, но и от собствената си наивност. "Топчиите" пък, изцяло в свой стил, изпуснаха питомното у дома

Как силните мъже станаха слаби

● На Острова берат нечуван срам от 22 години насам

срещу Монако и тръгнаха да гонят дивото в реванша. И за пореден път не го хванаха.

Не липсваха и безумни оправдания - нямало почивка през зимата, мачовете били много. Та нима през 2008 година, когато Челси и Манчестър Юнайтед играеха на финал в Шампионска лига, по Коледа не играха мачове в Англия? Моля ви, това не е причината. Челси пострада от собствената си наивност и невъзможността на иначе гениалния си мениджър да печели мачове, в които воденият от него отбор трябва да диктува събитията. Тук, разбира се, става въпрос за големи мачове, какъвто беше този с ПСЖ.

За Арсенал какво да кажем - те редовно приключват на тази фаза, само дето този път отпаднаха от Монако, а не от Байерн Мюнхен или Барселона, както се случваше в предишни години. Факт е, че мачовете в Англия с двете вътрешни купи със сигурност объркват сметките в Европа, но затова се прави селекция и се подреждат приоритети. През февруари Челси вдигна Купата на Лигата, в която не съхрани почти никого от основните си играчи. Същите тези бяха уморени в Европа, шанс...

Бърз поглед към Лига Европа. Там Острова бе представен на 1/8-финалите само от Евертън. Мърсисайдци бяха "ка-

рамелизирани" от Динамо пред рекордна в историята на турнира публика в Киев и също се сбогуваха с Европа. Защо? Да не би Евертън, също както Челси и Арсенал, да се бори за титлата в Англия? Не, разбира се. Причината тук е съвсем различна. И тя е свързана с пари - паундове, евра, франкове, вие си изберете валутата, тя не е от значение. Важна е само нейната численост.

Фактите са следните - Евертън ще получи в пъти повече пари, ако приключи в Топ 8 на Висшата лига, отколкото ако спечели Лига Европа. От много години е така - финансите от тв правата в Англия са чудовищни и ще стават все по-чудовищни в следващите години, което на практика обезмисля участието на

местни отбори в Лига Европа. Неслучайно Тотнъм и Ливърпул приключиха курса още на 1/16-финалите, пускайки в игра предимно резервни състезатели. Просто сметките в Лига Европа не излизат, не и когато се казва Ливърпул и имаш селекция за 100 милиона паунда.

И в бъдеще положението няма да се промени - напротив, ще стане още по-тревожно. След 2 години в сила влиза нов договор (собственост на "Скай") за тв правата в Англия, според който последният в класирането ще получава приблизително 90 милиона паунда. За сравнение - сумата е сходна с тази, която взима победителят в Шампионска лига. Според същия подписан контракт шампионът в Англия ще гушва 156 ми-

лиона паунда. Честито!

За нас е трудно дори да си представим колко пари са това, но няма да е трудно да предположим, че "силните мъже" ще се хвърлят здраво в първенството, където ще показват мускули и всеки мач ще бъде на живот и смърт.

А в Европа - каквото стане. Или поне в Лига Европа. Шампионска лига е друга бира - там славата е преди парите и интерес винаги ще има. Отделен е въпросът докъде ще стигат силите.

"По мое време подписвах нов договор със затворени очи. Сега гледат цифри, преговарят със седмици. Това ме натъжава." Думите са на Тони Адамс, легендарен футболист и капитан на Арсенал. Прав си, Тони, адски си прав...

MARKET

Практичният избор

4.99

Бонбони „Raffaello“ 150g

Ние не сме сладкарски магазин, но при нас може да намерите бонбони за различни вкусове.

цените са валидни от 31.03 до 06.04

5.99

Свински гърди с кост, кг

от нашата насипна витрина

5.99

Свински котлет, кг

от нашата насипна витрина

1.70

Краве кисело мляко "Саяна" 2%, 400 гр

Цена за 3 броя

6.99

Сирене тип Гауда, кг

10.99

7.99

Разтворимо кафе "Nescafe" 250 + 50g, Classic

8.99

9.99

Електрическа кана за вода "Gamma" 900W, 0.6L

2 години гаранция